

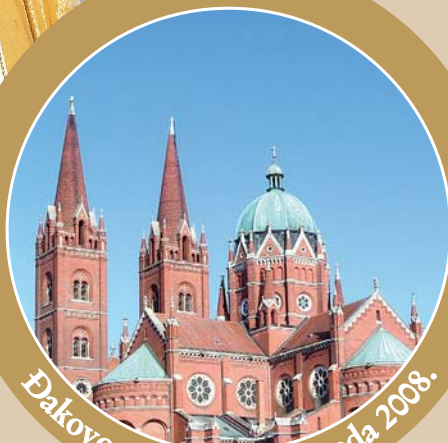

*Mons. dr. Marin Srakić
nadbiskup i metropolit
đakovačko-osječki*

Srijemska Mitrovica, 26. listopada 2008.

Đakovo, subota 4. listopada 2008.

Osijek, nedjelja 12. listopada 2008.

SVEČANA PROSLAVA

ponovne uspostave drevne Srijemske biskupije,
osnivanja Đakovačko-osječke crkvene pokrajine
i uzdignuća Đakovačko-osječke nadbiskupije
na metropolitansko sjedište

*Velika nam djela učini Svesilni,
sveto je Ime njegovo! (usp. Lk 1,49)*

BENEDICTUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

ad perpetuam rei memoriam. Ad totius Domini gregis tutelam destinati, pastoralis nimirum peccati studio curam continenter adhibemus, ut salutifera Jesu Christi beneficia quam amplissimam multitudinem attingant. Quapropter Nos aptare festinamus ecclesiastica instituta ut proposita haec commodius expediantur. Idcirco suffragante Venerabili Fratre Nacio Roberto Cassaci, Archiepiscopo titulo Cventino et in Croatia Apostolico Nuntio, de consilio Secretariae Status et Congregationis pro Episcopis, Apostolica Nostra potestate suffulti, haec quae sequuntur decernimus et statuimus: Diacovensius seu Bosniensis novo nomine Archidioecesis Diacovensius-Osijekensis, populi ei sermone Đakovo-Osijek, in postecum appellatur atque parociale templum. Deo in honorem Sanctorum Petri et Pauli in uetere Osijek exstans dicatum, titulo et dignitate concathedralis templi decoramus, cunctis additis oneribus privilegisque, quae ad id genus sacras aedes spectant. **Diacovensem-Osijekensem** sedem episcopalem a metropolitico iure Ecclesiae Zagrebiensis separandam, ad dignitatem archiepiscopalis Metropolitanae Ecclesiae evehimus eidemque iura et privilegia tribuimus quibus ecclesiae metropolitanae sedes, adiunctis noctam, feuntur. Nova condita Provincia Ecclesiastica Diacovensius-Osijekensis complectitur metropolitana Ecclesiam eiusdem nominis et dioeceses Sirmiensem et Pozezanam. Exinde Diacovensem-Osijekensem pro tempore Praesulem dignitate archiepiscopali et Metropolitae ad normas canonum decoramus et insignimus. Praefatae sedis nunc existentem Episcopum, scilicet Venerabilem Fratrem Macium Scaphic, dignitate archiepiscopali et gradu Metropolitae honestamus eidemque onera et obligationes addimus, secundum sacrorum canonum praescripta. Haec omnia ad expedienda Venerabilem Fratrem Macium Robertum Cassaci, quem supra memoravimus, legamus, facta videlicet facultate quempiam alium vicum in ecclesiastica dignitate constitutum subdelegandi. Re demum ad exitum perducta, documenta conficiantur, quorum sincera exempli ad Congregationem pro Episcopis mittantur, contrariis ceteris minime quibuslibet obstantibus. Datum Romae, apud S. Petrum, die duodevicesimo mensis Iunii, anno Domini bis millesimo octavo, Pontificatus Nostri quatto.

Charles Card. Bertone
Secretary of State

Sanctus R. Card. Re
Caus. pro Episcopis Praefectus
Marcellus Bonelli, protos. ap.

BENEDIKT, BISKUP, SLUGA SLUGU BOŽJIH, na trajni spomen.

Određeni za čuvanje svega stada Gospodnjega, pastirskim žarom zasigurno ponukani, bez prestanka skrbimo kako bi spasonosna dobročinstva Isusa Krista doprla do što većega mnoštva. Zato i hitimo urediti crkvene ustanove kako bi se ove nakane primjerenije izvršile. Stoga, na preporuku časnoga brata Marija Roberta Cassarija, naslovnoga nadbiskupa truentinskoga i apostolskoga nuncija u Hrvatskoj, po savjetu Državnoga tajništva i Zbora za biskupe, svojom apostolskom vlašću poduprti, odlučujemo i određujemo sljedeće:

Đakovačka ili Bosanska biskupija neka se ubuduće zove novim imenom *Đakovačko-osječka nadbiskupija*, pučkim govorom *Nadbiskupija Đakovo-Osijek*, te župnu crkvu, posvećenu Bogu a na čast svetih Petra i Pavla, u gradu Osijeku urešujemo naslovom i dostojanstvom konkatedralne crkve, sa svim pripadajućim obvezama i povlasticama koje vrijede za istovjetna sveta zdanja.

Biskupsko sjedište đakovačko-osječko, koje se ima odvojiti od metropolitskoga prava Zagrebačke crkve, uzdizemo na dostojanstvo nadbiskupske metropolitanske Crkve i dodjeljujemo mu prava i povlastice koje, prema pravnoj odredbi, uživaju ostala metropolitanska sjedišta. Novoosnovana Đakovačko-osječka crkvena pokrajina obuhvaća istoimenu metropolitansku Crkvu te biskupije Srijemsku i Požešku. Potom, đakovačko-osječkoga aktualnog predstojnika, prema odredbama kanona, urešujemo i odlikujemo dostojanstvom nadbiskupa i metropolita. Sadašnjeg biskupa spomenutoga sjedišta, to jest časnoga brata Marina Srakića, odlikujemo nadbiskupskim dostojanstvom i stupnjem metropolita te mu pridodajemo bremena i obveze, prema propisima svetih kanona. Za izvršenje svega toga šaljemo gore spomenutoga, časnog brata Marija Roberta Cassarija, dajući mu, dakako, ovlast subdelegirati bilo kojeg drugoga muža s crkvenim dostojanstvom. Kad se, napokon, djelo izvrši, neka se sastave spisi, čiji izvorni prijepisi neka se pošalju Zboru za biskupe, bez obzira na bilo što protivno.

Dano u Rimu, kod Sv. Petra, osamnaestoga dana mjeseca lipnja, godine Gospodnje 2008., četvrte godine Našega pontifikata.

kardinal Tarcisio Bertone, državni tajnik Svete Stolice
kardinal Giovanni Battista Re, prefekt Zbora za biskupe

PASTIRSKA POSLANICA

prigodom ponovne uspostave Srijemske biskupije, uzdignuća Đakovačko-osječke nadbiskupije
i osnivanja Đakovačko-osječke crkvene pokrajine

† MARIN

nadbiskup i metropolit đakovačko-osječki

Velika nam djela učini Svesilni, sveto je Ime njegovo!

(usp. Lk 1,49)

Draga braćo svećenici i redovnici,
drage sestre redovnice!

Svi dragi vjernici!

Upravo riječima hvalospjeva Djevice Bogorodice želim izraziti osjećaje koji me prožimaju pri pomisli na izvanredne milosti što ih je Gospodin ovih dana podario našoj Crkvi. Naime, u srijedu, 18. lipnja 2008. godine, objavio je preuzvišeni gospodin mons. Mario Roberto Cassari, apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj, odluke Svetoga Oca Benedikta XVI. koji je:

- (1) ponovno uspostavio *Srijemsku biskupiju*, odvojivši je od Đakovačke ili Bosanske biskupije i za njezina prvog dijecezanskoga biskupa imenovao mons. Đuru Gašparovića, dosadašnjega pomoćnog biskupa Đakovačke i Srijemske biskupije i generalnog vikara za Srijem;
- (2) osnovao u krajevima Slavonije, Baranje i Srijema novu crkvenu pokrajinu ili metropoliju *Đakovačko-osječku*, uzdigavši na stupanj metropolitanskoga sjedišta *Đakovačko-osječku nadbiskupiju*, kojoj je kao sufraganske pridružio *Požešku biskupiju* i obnovljenu *Srijemsku biskupiju* te prvim nadbiskupom i metropolitom imenovao mene, dosadašnjega đakovačkog ili bosanskog i srijemskog biskupa.

Draga braćo i sestre!

U posljednje vrijeme bili smo svjedoci i sudionici velikih događaja koji su vrlo snažno obilježili povijest naše Biskupije. Među njima ističemo: *Domovinski rat* i okupaciju

velikoga dijela naše biskupije (1991.) i, nakon njega, *mirnu reintegraciju* okupiranih dijelova (1997.) te povratak prognanika u svoje domove i župe. Zatim je uslijedilo održavanje *Druge biskupijske sinode đakovačke i srijemske* (1998. - 2002.), potom nezaboravni događaj pohoda Svetoga Oca, sluge Božjega pape Ivana Pavla II. našoj Biskupiji i susret s njime u Osijeku i Đakovu (7. lipnja 2003.) i veliko slavlje jubileja 1700. *obljetnice mučeništva panonsko-srijemskih mučenika* (26. listopada 2004.) te, na poslijetku, *uzdignuće Teologije u Đakovu na stupanj bogoslovnog fakulteta* u sastavu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku (2005. godine).

Nedavne odluke Svetoga Oca o novome crkvenom ustrojstvu i uspostavi metropolije kruna su svih tih događaja. U prigodi tako značajnoga događaja ovom se pastirskom riječju želim obratiti svima vama – da u istinskom zajedništvu Crkve s vama podijelim radost ovoga trenutka te da, svjesni odgovornosti koja se pred nas stavlja, nastavimo »djelotvornom vjerom, zauzetom ljubavlju i postojanom nadom« (usp. 1 Sol 1,3) izgrađivati Božju Crkvu, koju je Gospodin ustanovio da svim ljudima bude sakrament spasenja.

1. Odvajanje Srijemske biskupije od Đakovačke ili Bosanske biskupije

Kao što se iz samog imena moglo jasno uočiti, u sastavu naše dosadašnje Biskupije bile su, zapravo, dvije biskupije: *Đakovačka ili Bosanska biskupija* i *Srijemska biskupija*. Tu smo osobitu činjenicu uvijek isticali i s posebnim osjećajem čuvali. Dvije su biskupije, do svoga ujedinjenja

prije 235 godina, imale svaka svoju povijest - Srijemska biskupija, čiji počeci sežu u apostolska vremena i Bosanska biskupija, osnovana prije više od tisuću godina, čije je sjedište zbog povijesnih zbivanja preneseno u Đakovo u 14. stoljeću.

Prigodom uređenja granica biskupija i crkvenih pokrajina u Austro-Ugarskoj Monarhiji, papa Klement XIV. je svojim Apostolskim pismom »Universi orbis Ecclesiis«, od 9. srpnja 1773. godine, te dvije biskupije ujedinio pod pastirskom službom zajedničkoga biskupa, određujući da se narav sjedinjenosti ostvaruje na način »jednake prednosti« (»aeque principaliter«). Apostolsko pismo izričito je istaknulo *potpunu vlastitost* ujedinjenih biskupija, pod autoritetom *jednoga biskupa*, sa *zajedničkom imovinom*. Dvije biskupije trebale su imati svoje katedrale, stolne kaptole, generalne vikare, točno utvrđene granice i dr., no kasnija pastoralna praksa odredbe tadašnjega prava nije u potpunosti implementirala.

Biskupiji je tada pripojeno deset župa Zagrebačke biskupije i sedamnaest župa Pečuške biskupije te župe Osijeka i Petrovaradina iz Ostrogonске nadbiskupije. Mnogo kasnije, 30. listopada 1971. godine, dekretom Kongregacije za biskupe, našoj Đakovačkoj i Srijemskoj biskupiji pripojene su iz Pečuške biskupije župe četiriju dekanata: dva dekanata u Baranji te Donjomiholjački i Valpovački dekanat. Tako se Biskupija protezala na površini od 11.286 km², brojeći, prema statističkim podacima, oko 570 000 vjernika-katolika, od kojih je više od pola milijuna u Republici Hrvatskoj, a oko 50 000 u srijemskome dijelu Vojvodine, u Republici Srbiji.

Kao što su 1773. godine potrebe života i lakšega ostvarivanja poslanja Crkve vodile prema odluci o ustrojbenome sjedinjenju dviju biskupija, tako su u današnje vrijeme nove prilike zahtijevale njihovo ponovno odvajanje i razrješenje tzv. »personalne unije«, bez povrede integriteta ijedne od njih. Granice obnovljene Srijemske biskupije sačuvale su cjelinu Srijema u Vojvodini, prirodno omeđenoga rijekama Dunavom i Savom na istoku, sjeveru i jugu, a na zapadu državnom granicom između Republike Hrvatske i Republike Srbije. To područje, koje je u negdašnjoj raspodjeli Biskupije na arhidakonate većinom obuhvaćalo Donjosrijemski arhidakonat, prostire se na oko 4500 km², s oko 800 000 stanovnika, od kojih je oko 50 000 katolika. Župna crkva Sv. Dimitrija u Srijemskoj Mitrovici, nekadašnjem Sirmiumu, *konkatedrala* (1983.) i *manja bazilika* (1991.), sada postaje katedralnom crkvom Srijemske biskupije.

2. Biskupija u ratu i poslije rata

Kad je 1991. godine buknuo rat, bile su zatvorene državne granice između Republike Hrvatske i tadašnje države Jugoslavije zbog čega je komunikacija između dvaju dijelova Biskupije bila velikim dijelom otežana. Za vrijeme rata, i poslije njega, iz srijemskog dijela Bi-

skupije oko 20 000 katolika, ponajviše Hrvata, bilo je prisiljeno napustiti svoje domove.

Zbog teških uvjeta prelaska državne granice tadašnji dijecezanski biskup, blagopokojni mons. Ćiril Kos, zatražio je od Svete Stolicе imenovanje još jednoga pomoćnog biskupa koji bi, zbog tako posebnih okolnosti i potreba, vodio brigu o srijemskom dijelu Biskupije i u njemu trajno boravio. Sveta Stolica je pozitivno odgovorila na biskupovu molbu i pomoćnim biskupom imenovala mons. Đuru Gašparovića, koji je kasnije imenovan generalnim vikarom za Srijem, s posebnim ovlastima.

Bilo je to razdoblje u kojem su republike koje su do tada bile u sastavu federativne Jugoslavije postale samostalnim državama, s vlastitom državnom i društvenom stvarnošću, uključujući i državne granice. Nisu nastale samo nove države, nego i novi politički sustavi. U takvim povijesnim prilikama, iako smo svim srcem nastojali čuvati jedinstvo Biskupije, neminovno smo se morali suočiti s novim okolnostima. Poznato je da Sveta Stolica, nakon promjena državnih granica, nastoji prikladno urediti i granice biskupija i crkvenih pokrajina te je bilo očito kako je trenutno rješenje srijemskog dijela Đakovačke i Srijemske biskupije, s pomoćnim biskupom kao generalnim vikarom za Srijem s posebnim ovlastima, moglo biti samo privremeno.

Godinu 2004. Đakovačka ili Bosanska i Srijemska biskupija proglasila je Godinom jubileja 1700. obljetnice mučeništva svetih panonsko-srijemskih mučenika iz vremena cara Dioklecijana, između ostalih: sv. Dimitrija, đakona i biskupijskoga zaštitnika, sv. Ireneja i sv. Anastazije u Sirmiumu te sv. Euzebija i sv. Poliona u Cibalama (današnjim Vinkovcima). U pripravi i odvijanju jubileja Crkva u Srijemu pokazala je da se oporavila od stradanja nedavnoga rata, da je životna i da ima snage izaći iz anonimnosti u kojoj se našla kroz nekoliko desetljeća te da su svećenici i vjernici stekli određeni stupanj potrebne sigurnosti. Središnja proslava Jubileja, koja je u Srijemskoj Mitrovici 26. listopada 2004. okupila kardinale, nadbiskupe i biskupe, svećenike i redovnice, bogoslove i sjemeništare te više tisuća vjernika, pokazala je i svu složenost ustrojstva i vodstva Crkve koja živi u dvama različitim državno-pravnim sustavima. I tom se zgodom pokazalo da i u Srijemu Crkva mora biti čvrsto i jasno uređena zajednica, s vlastitim službama i s vlastitim dijecezanskim biskupom koji bi neposrednom službom ujedinjavao tu partikularnu Crkvu i koji bi u stvarnim prilikama i zahtjevima crkvenoga i društvenoga života mogao okupljati i zastupati svećenike i vjernike.

Vodeći računa o napretku pastoralnoga djela Crkve, sve više se uočavala potreba da se ustrojstvu Katoličke Crkve u Srijemu pristupi s koliko je moguće prikladnijim i cjelovitijim rješenjem, a ono je uključivalo vlastitog srijemskog dijecezanskog biskupa, sa sjedištem u Srijem-

skoj Mitrovici, nekoć sjedištu ranokršćanske Crkve u Sirmiumu. Time bi upravo vlastiti biskup, u zajedništvu s ostalim katoličkim biskupima na području Republike Srbije zastupao Crkvu Srijema i bio sugovornik s predstavnicima državnih i drugih društveno-političkih vlasti na području Republike Srbije, u kojoj se donose odluke i zakoni koji se tiču i katoličkih svećenika i vjernika. K tomu, biskup je i zastupnik Crkve u suradnji i dijalogu s drugim kršćanskim zajednicama, posebice s pastirima i zajednicama Srpske Pravoslavne Crkve.

O svim pitanjima i prikladnijim rješenjima kao dijecezanski biskup savjetovao sam se s biskupijskim tijelima i nositeljima službi pred koje je trebalo iznijeti pitanje prikladnijega rješenja crkvenoga ustrojstva: sa Zborom savjetnika (17. siječnja 2005.), sa svim svećenicima koji djeluju u Srijemu (3. veljače 2005.), s Prezbiterskim vijećem (19. veljače 2005.). O tome se raspravljalo i na sjednicama biskupâ Hrvatsko-slavonske crkvene pokrajine, koji su naše prijedloge svesrdno podržali. U svemu su nas jednoglasno podržali i svi biskupi Hrvatske biskupske konferencije.

O navedenim sam pitanjima više puta razgovarao u Državnom tajništvu Svete Stolice te u Kongregaciji za biskupe, razjašnjavajući odgovornima naše prijedloge i stavove.

3. Promjena imena i uzdignuće Đakovačko-osječke nadbiskupije

Naša Biskupija, smještena na istočnome dijelu Hrvatske, u krajevima Slavonije, Baranje i Gornjega Srijema, mijenjala je tijekom povijesti svoje ime. Kako je riječ o biskupijskome sjedištu koje svoj korijen ima u drevnoj Bosanskoj biskupiji, unatoč višestoljetnome postojanju biskupskoga sjedišta u Slavoniji, u gradu Đakovu, ime »Bosanska biskupija« zadržano je sve do najnovijih vremena kao svojevrsni spomen posebnoga povijesnoga hoda Biskupije i naslijeđa đakovačkih biskupâ. Po sjedinjenju sa Srijemskom biskupijom, službeno ime ujedinjene biskupije glasilo je: *Đakovačka ili Bosanska i Srijemska biskupija*. Sada, kada je ujedno promijenjen i stupanj crkvenoga ustrojstva, Sveti je Otac, uzdižući našu biskupiju na stupanj metropolitanskoga sjedišta, promijenio i njezino ime te se ona odsad naziva: *Đakovačko-osječka nadbiskupija* ili *Nadbiskupija Đakovo-Osijek* (latinski: Archidioecesis Diacovens-Osijekensis, Archidioecesis Diacovo-Osijek). Prvostolna crkva - katedrala Sv. Petra je u Đakovu, a župna crkva Sv. Petra i Pavla u Osijeku postaje konkatedralom. Ovime je i grad Osijek ušao u naslov naše Nadbiskupije kao njezino susjedište, te je odsada i na crkvenome planu istaknuta njegova važnost kao »metropole« Slavonije i po veličini četvrtoga grada u našoj Domovini.

Slučajeve slične našem susrećemo i drugdje u Europi. Pokraj starih gradova u kojima su već stoljećima

smještena biskupska sjedišta, razvili su se veliki gradovi i postali središta društvenoga, kulturnoga, znanstvenoga te privrednog i političkog života pa je sasvim razumljivo da takav razvoj ima odjeka i na planu ustroja i uređenja crkvenoga života.

4. Uspostava Đakovačko-osječke crkvene pokrajine

Kada je 1852. godine, prije 155 godina, za cijeli središnji i sjeverni dio Hrvatske osnovana *Hrvatsko-slavonska crkvena pokrajina* sa sjedištem u Zagrebu, bio je to događaj od iznimne važnosti, ne samo za crkvenu nego i za cjelokupnu povijest hrvatskoga naroda. Crkvena pokrajina, uključivši u tadašnjim povijesnim prilikama velik dio hrvatskih krajeva, dala je sa svoje strane snažan doprinos duhovnome i kulturnome povezivanju hrvatskoga narodnog bića.

Suvremene prilike u Hrvatskoj te veličina dosadašnje Hrvatsko-slavonske ili Zagrebačke crkvene pokrajine, na čijem je velikome području 2 600 000 katolika, usmjeravale su prema uspostavi još jedne crkvene pokrajine (metropolije), i to upravo na području Slavonije, čije je ime već stajalo u nazivu dosadašnje crkvene pokrajine.

Kada su 1969. godine i u Hrvatskoj uspostavljane nove granice biskupija i crkvenih pokrajina, na području istočne Hrvatske postojalo je samo jedno biskupsko sjedište, ono u Đakovu. Ustanovljenje još jedne biskupije sa sjedištem u Slavoniji, ostvareno je uspostavom Požeške biskupije 5. srpnja 1997. godine. Postojanje dviju biskupija te obnavljanje samostalne Srijemske biskupije, otvorilo je i mogućnost uspostave nove crkvene pokrajine. Odlukom Svetoga Oca Benedikta XVI. to je i ostvareno: uzdigao je Đakovačko-osječku nadbiskupiju kao metropolitansko sjedište, dodijelivši joj kao sufraganske Požešku biskupiju i obnovljenu Srijemsku biskupiju. Novouspostavljena metropolija naziva se *Đakovačko-osječka crkvena pokrajina* a pripada joj oko 850 000 vjernika katolika. Područje koje obuhvaća, uključujući Srijem u Vojvodini, ima oko 1 700 000 stanovnika.

Osnovni razlog uspostave nove crkvene pokrajine jest bolje promicanje zajedničke pastoralne djelatnosti susjednih biskupija te unapređivanje međusobnih odnosa dijecezanskih biskupa. Dok s velikom zahvalnošću mislimo na blagoslovljene plodove suradnje, ostvarene sa svim biskupima u okviru dosadašnje Hrvatsko-slavonske metropolije, izražavamo ujedno i čvrstu nadu da će suradnja među biskupijama u novoj crkvenoj pokrajini omogućiti daljnje unapređenje života i djelovanja Crkve u našim krajevima.

Slavonija, s Baranjom i Srijemom, zaokružena stvarnošću crkvene pokrajine predstavlja istinsko osnaženje Katoličke Crkve u Hrvata. Nakon Domovinskoga rata i teških stradanja zapadne i istočne Slavonije, posebno

grada Vukovara, postalo je još očitije da se Hrvatska treba učvršćivati upravo u svom istočnome dijelu. To su krajevi u kojima zemljopisno, prema Istoku, završava kompaktna katolička zastupljenost, vidljiva u činjenici da je Đakovačko-osječka nadbiskupija posljednja brojčano većinska katolička biskupija. Stoga *Slavonija nije samo hrvatsko, nego i opće katoličko pitanje*. Ona u određenome smislu predstavlja granicu, čiju snagu, u prilog vlastita identiteta, treba i institucionalno prikladno ojačati, kako bi istovremeno mogla biti i most suradnje i dijaloga s narodima i kulturama koje ju okružuju. U tom smislu veliku vrijednost ima i nedavno osnivanje Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Đakovu, što ga je, po Kongregaciji za katolički odgoj, ustanovila Sveta Stolica, te njegovo uključenje u sastav državnoga Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

5. Suradnja s Požeškom biskupijom

Osnivanje nove metropolije sa sjedištem u Slavoniji svesrdno je sa svojim prezbiterijem podržao i *mons. Antun Škvorčević*, požeški biskup. Crkveno ustrojstvo s identitetom i dostojanstvom crkvene pokrajine predložili smo u prvom redu *da se bolje osiguraju potrebe apostolata u skladu s društvenim i mjesnim prilikama* (CD 39), te da bi se »prikladnije unapređivali međusobni odnosi dijecezanskih biskupa« (kan. 431 § 1) jer su biskupije koje su ušle u sastav nove crkvene pokrajine »omeđene određenim područjem«. Prema tome, osnovna je svrha toga prijedloga *dobro vjerničkoga kršćanskog puka te bolja pastoralna skrb za nj*.

Čvrsto se nadamo da će ujedinjenje naših susjednih biskupija: Đakovačko-osječke, Požeške i Srijemske biskupije u jednu crkvenu pokrajinu *osnažiti zajedničko pastoralno djelovanje*, sa svim preduvjetima koji su našim krajevima zajednički. Nova crkvena pokrajina koja zaokružuje naše krajeve, osim po već postojećem *zajedničkom mentalitetu, nacionalnoj pripadnosti i povijesti, odražavat će odsada još veći stupanj povezanosti i jedinstva i u crkvenome smislu*.

6. Daljnja povezanost i suradnja sa Srijemskom biskupijom

Predlažući osnivanje Đakovačko-osječke crkvene pokrajine, zamolili smo Svetoga Oca da u njezin sastav, kao sufraganska, bude uključena i Srijemska biskupija. Iako crkvena pokrajina po svojoj naravi predstavlja teritorijalnu cjelinu koja uobičajeno obuhvaća više susjednih biskupija unutar jedne državne zajednice, Sveta Stolica u pojedinim slučajevima ustanovljuje i crkvene pokrajine brižno vodeći računa o osjetljivosti i posebnim kriterijima što ih traži povijesna stvarnost pojedinih crkvenih zajednica i pastoralna skrb o vjernicima u sadašnjosti i budućnosti. Tako je postupila i u našem slučaju.

Srijemska biskupija, ponovno uspostavljena kao samostalna, po metropolitanskoj pripadnosti povezana je s

Đakovačko-osječkom nadbiskupijom. Neki od razloga pripadnosti Srijemske biskupije Đakovačko-osječkoj crkvenoj pokrajini su sljedeći:

- Vjernici Srijemske biskupije najvećim su dijelom Hrvati koji su već stoljećima povezani s đakovačkim dijelom Biskupije. Ti su katolici mnogo trpjeli u davnoj i nedavnoj prošlosti. Prekidom svih veza između dviju do sada sjedinjenih biskupija, nakon što su već ostali u drugoj državi, dodatno bi se osjetili ostavljenima i napuštenima, čak i od mjesne Crkve kojoj su do sada pripadali i koja im je sa svoje strane pružala najveću podršku.*
- Svećenici koji djeluju na području Srijemske biskupije po narodnosti su najvećim dijelom Hrvati, rođeni na području Hrvatske. Svoju svećeničku formaciju stjecali su u gradu Đakovu, što će biti i u budućnosti. Stvarno postojanje tako tijesnih veza između klera u jednoj i drugoj biskupiji, vrlo jasno očituje potrebu da povezanost među biskupijama bude i dalje zajamčena, sada u novome obliku pripadnosti istoj crkvenoj pokrajini. Potpuno odvajanje Srijemske biskupije od Đakovačko-osječke bio bi za mnoge svećenike koji djeluju u Srijemu dovoljan razlog da napuste dosadašnje župe i prijeđu u Đakovačko-osječku nadbiskupiju.*
- Đakovačko-osječkoj nadbiskupiji i Srijemskoj biskupiji zajedničke su crkvene odgojno-obrazovne ustanove: Bogoslovno sjemenište i Katolički bogoslovni fakultet u Đakovu te Međubiskupijsko sjemenište u Zagrebu.*
- Svećenički dom za umirovljene svećenike gradili su svi svećenici te će i nadalje na tu ustanovu imati pravo svi svećenici obiju biskupija.*
- Međusobna crkvena veza u obliku pripadnosti jednoj metropoliji ujedno pruža jamstvo za trajnu prikladnu solidarnost Đakovačko-osječke nadbiskupije s klerom i župama Srijemske biskupije.*

7. Konvencija između Đakovačko-osječke nadbiskupije i Srijemske biskupije

Zajedništvo je u Crkvi temeljna oznaka duhovnosti, evangelizacije i katehizacije. »Već od prvih stoljeća Crkve zajedništvo bratske ljubavi i briga za sveopće poslanje koje je povjereno apostolima poticalo je biskupe postavljene na čelo mjesnim Crkvama da udruže svoje sile i svoje volje s ciljem da se unaprijedi opće dobro i dobro pojedinih Crkava« (CD 36).

Na zajedništvo bratske ljubavi i unapređenje općega dobra, i više od uobičajene suradnje susjednih mjesnih Crkava, Đakovačko-osječku i Srijemsku biskupiju poziva i obvezuje tijesno životno zajedništvo i povezanost unutar iste biskupijske zajednice, pod vodstvom istih biskupa i svećenika kao zajedničkih pastira. Stoga su Đakovač-

ko-osječka nadbiskupija i Srijemska biskupija potpisale *Konvenciju* (ugovor) kojom se uređuju pojedina važna pitanja, kao što su: pripadnost klera, uzdržavanje župa i klera, vlasništvo vremenitih i kulturnih dobara te druga pitanja vezana uz ponovno osamostaljenje Srijemske biskupije nakon 235 godina zajedničkog djelovanja u okviru dosadašnje Đakovačke i Srijemske biskupije.

Konvencija želi osigurati podršku i solidarnost Đakovačko-osječke nadbiskupije u osiguranju personalnih i drugih preduvjeta za početak samostalnoga života i djelovanja Srijemske biskupije, te biti prikladno jamstvo pomoći ponovno osamostaljenoj biskupiji, njezinim svećenicima i župama, i to na duže staze. Poštovanje svih odredaba Konvencije držimo vrlo važnim izričajem svoje crkvene zrelosti, svih svećenika i vjernika u našoj Đakovačko-osječkoj mjesnoj Crkvi.

8. Poziv i poticaj svećenicima i vjernicima

Draga braćo svećenici, na osobit način upravo Vama želim zahvaliti na svećeničkoj zrelosti i odgovornosti koju ste pokazali svih proteklih godina, kako u vrijeme Domovinskoga rata, dok je naša Đakovačka i Srijemska biskupija prolazila kroz iskustvo trpljenja i patnje - s jedne i s druge strane granice, tako i u vrijeme poratnoga ponovnoga okupljanja te obnove opustošenih župnih zajednica.

Iako smo svoju biskupiju nastojali sačuvati jedinstvenom, neminovno smo se morali suočiti s činjenicom da je državna granica, raspadom bivše države, podijelila našu biskupiju. Dosadašnje rješenje, s pomoćnim biskupom kao generalnim vikarom s posebnim ovlastima za Srijem, bilo je privremeno, pokazujući sve više potrebu traženja novoga i prikladnijeg rješenja. U vrijeme nedavnoga rata naš katolički narod u Srijemu puno je prepatio i doživio velike gubitke, ali je pokazao i svoju vjerničku izdržljivost, snagu vjere koja nadilazi svaki strah te sposobnost obnove svojih župnih zajednica. Ponovno osamostaljenje Srijemske biskupije dodatno snaži i pospješuje započeti oporavak te potiče još zauzetiji pastoralni rad i rast u njezinu krilu. Ponovno osamostaljenje Biskupije istodobno će očekivati i snažniji doprinos svjedočkoj prisutnosti Katoličke Crkve na području Međunarodne biskupske konferencije sv. Ćirila i Metoda, kao i prikladnu osjetljivost za ekumenski dijalog s drugim kršćanskim zajednicama, posebno sa Srpskom Pravoslavnom Crkvom.

Odredbe navedene Konvencije žele svim svećenicima i vjernicima pružiti dodatnu sigurnost crkvenoga zajedništva, potvrditi ga i jasno izreći te ga urediti prikladnim mjerama dugoročne solidarnosti između dviju biskupija. Stoga na dužnu zauzetost, kao i na požrtvornu suradnju u oživotvorenju slova i duha Konvencije, pozivam sve svećenike, redovnike i redovnice kao i sve vjernike, posebno sve one koji djeluju u onim

službama što su nezaobilazne za blagovremeno i učinkovito ostvarenje Konvencije.

Sadašnjoj stvarnosti ponovnoga osamostaljenja Srijemske biskupije svi smo pozvani odgovoriti svojom primjerenom svećeničkom i kršćanskom zrelošću te s dubokim i iskrenim duhom crkvenosti. Ističem ovaj poziv osobito Vama, draga braćo svećenici, već inkardiniranim u Srijemsku biskupiju, kao i Vama koji ste podrijetlom s njezina područja. Vas, dragi svećenici, inkardinirane u Đakovačko-osječku nadbiskupiju, potičem i na osobnu spremnost za podršku našoj braći i sestrama u Crkvi u Srijemu da možete s velikodušnim srcem, barem kroz određeno razdoblje, prihvaćati svećeničku pastoralnu službu na području Srijemske biskupije.

Istodobno potičem da se neprestano izgrađuje živa i stvarna povezanost sa svećenicima na službi u Srijemu, u različitim oblicima uzajamnosti, kroz posjećivanje i susrete skupina vjernika, prihvaćanje prigodnih liturgijskih i pastoralnih aktivnosti, ukoliko za to budete zamoljeni, te kroz povezivanje župa, s ciljem dugoročnoga i konkretnoga zajedništva, razmjene iskustava, pomoći i suradnje.

Svim odgovornima na srce stavljam i potrebu sustavnoga uzajamnog informiranja te razvijanja i promicanja suradnje različitih ustanova, pojedinih stručnih službi i ureda u našim biskupijama.

Želim posebno istaknuti želju da se u našoj Nadbiskupiji promicanje uzajamne povezanosti i podrške trajno osjeća i živi u redovitome životu i djelovanju *Bogoslovnog sjemeništa i Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Đakovu*. Neka u njima ne uzmanjka prave osjetljivosti za posebnosti mjesnih Crkava, za sustavno upoznavanje, studij i praćenje problematike s kojima se njihov život i djelovanje susreću! Neka u središtu svih inicijativa i pothvata uvijek bude prisutan i odgoj za suradnju i razvijanje duha solidarnosti! Isti poticaj na djelatnu ljubav i solidarnost upravljam i svim drugim nadbiskupijskim ustanovama, svakoj u djelokrugu vlastitoga područja na kojemu se ostvaruje njezino djelovanje. Među ustanovama na poseban način želim istaknuti Caritas.

U Đakovačko-osječkoj nadbiskupiji i Srijemskoj biskupiji na trajno međubiskupijsko planiranje i koordiniranje pastoralnog djelovanja potiče nas i *zajednički sinodski hod*, koji smo, kao stvarni pastoralni izazov i program obnove i kršćanskog rasta u naših mjesnih Crkava za vrijeme u kojem živimo, u proteklim godinama zajedno poduzimali.

Sve vas pozivam i potičem: trajno njegujte i nadalje promičite zajedništvo naših dviju biskupija te ga, zajedno s Požeškom biskupijom, uključite u mogućnosti plodne suradnje unutar naše nove crkvene pokrajine!

Draga braćo i sestre!

Kad mi je na svetkovinu Sv. Petra i Pavla u vatikanskoj bazilici Sv. Petra, kao novoimenovanome nadbiskupu metropolitu, predavao sveti *palij* – liturgijski znak pastirske službe u zajedništvu s Rimskim biskupom, Sveti je Otac znakovito istaknuo: *Tutto è andato bene. - Sve je teklo dobro.* A kad sam mu sutradan, za vrijeme prigodne audijencije, izrazio duboku zahvalnost za ono što je učinio našoj Crkvi, papa Benedikt XVI. je potvrdio: *È fatta una soluzione giusta. - Doneseno je pravo rješenje.*

Doživio sam taj kratki i spontani Papin izričaj kao potvrdu svega onoga što je, na svim razinama naše Crkve, učinjeno u cjelokupnome postupku pripreme za sadašnje novo crkveno ustrojstvo u našim biskupijama.

Korijeni Crkve duboko su u samoj Božjoj namjeri, kojom Bog sve ljude želi »učiniti dionicima božanskoga života« (LG 2). I moja završna misao stoga ide k otajstvu našega spasenja. Na njemu se hrane i nadahnjuju sva djela što ih nastojimo poduzimati u izgrađivanju

svete Crkve, po kojoj Gospodin i danas u svijetu izводи čudesna djela svoje »ljubavi i vjernosti«.

Dok vas svim srcem preporučujem zagovoru Djevice Marije – Slici i Majci Crkve, sv. Petru – 'Stijeni' Crkve i naslovniku naše prvostolne crkve, slavnim svetim mučenicima srijemskim i svim svetim zaštitnicima što ih na osobit način častimo u našim (nad)biskupijskim zajednicama, zazivam na vas snagu milosti Duha Svetoga i Božjega blagoslova.

U Đakovu, 20. srpnja 2008. godine, na Svetkovinu Svetoga Ilije, proroka, zaštitnika Đakovačko-osječke nadbiskupije.

† Marin

nadbiskup i metropolit đakovačko-osječki

Mons. Mario Roberto Cassari, apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj, priopćio je da je 18. lipnja 2008. godine Sveti Otac Benedikt XVI., u krajevima Slavonije, Baranje i Srijema, ponovno uspostavio drevnu **Srijemsku biskupiju**, osnovao **Đakovačko-osječku crkvenu pokrajinu**, uzdigao na metropolitansko sjedište **Đakovačko-osječku nadbiskupiju** i novoj metropoliji pridružio **Srijemsku i Požešku biskupiju**.

Prvostolna crkva - manja bazilika Sv. Petra u Đakovu

Đakovačko-osječka nadbiskupija - sjedište nove crkvene pokrajine na području Slavonije, Baranje i Srijema

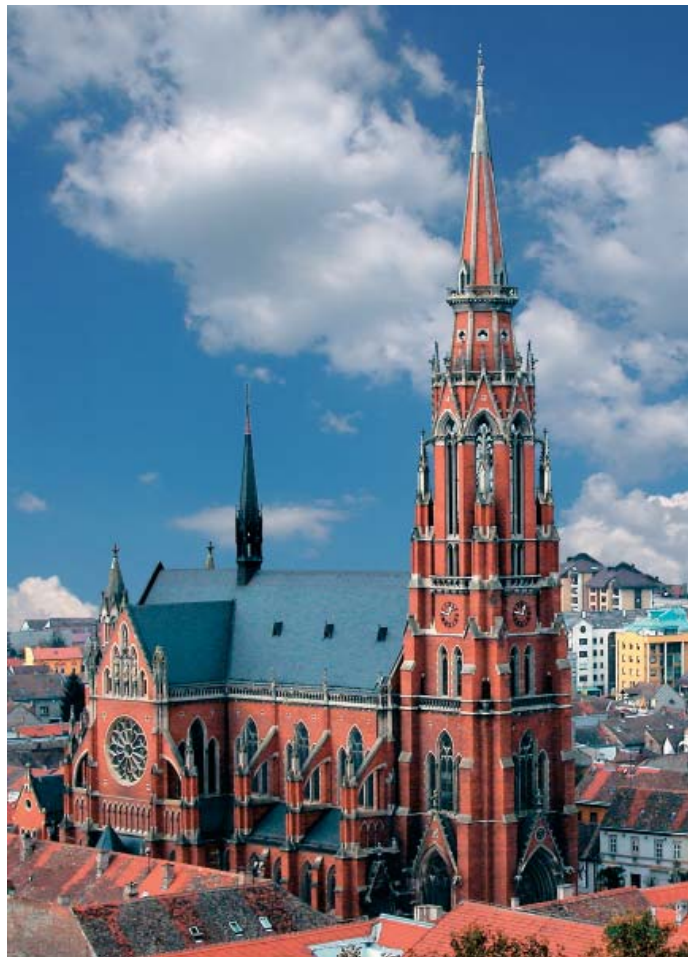
Sveti Otac Benedikt XVI. osnovao je u krajevima Slavonije, Baranje i Srijema 18. lipnja 2008. *Đakovačko-osječku crkvenu pokrajinu*. Ponovno je uspostavio, kao samostalnu, drevnu Srijemsku biskupiju, a dosadašnju Đakovačku ili Bosansku biskupiju uzdigao na stupanj metropolitanskoga sjedišta, davši joj ujedno i novo ime: Đakovačko-osječka nadbiskupija. Novoj crkvenoj pokrajini ili metropoliji, uz Đakovačko-osječku nadbiskupiju, pripadaju Požeška i Srijemska biskupija.

Cjelokupno područje nove metropolije do sada je bilo u sastavu velike Hrvatsko-slavonske crkvene pokrajine ili Zagrebačke metropolije, sa sjedištem u Zagrebu, koja je ustanovljena 11. prosinca 1852. godine. Bio je to iznimno važan događaj kojim je »uspostavljena struktura koja je crkveno povezala u jedno hrvatsko-slavonske pokrajine, što je među ostalim bilo značajno i za daljnji razvoj probuđene narodne svijesti«, napisali su 19. 05. 2003. godine biskupi u svome Proglasu

prigodom slavlja 150. obljetnice Zagrebačke metropolije.

Suvremene prilike u Hrvatskoj usmjeravale su prema uspostavi još jedne metropolije na tako velikome području, na kojem živi oko 2 600 000 katolika. Povezani u zajedništvu nove Đakovačko-osječke metropolije tu danas živi oko 850 000 vjernika katolika, povjerenih pastirskoj službi četvorice biskupa: đakovačko-osječkoga nadbiskupa i metropolita Marina Srakića, požeškoga biskupa Antuna Škvorčevića, srijemskoga biskupa Đure Gašparovića te pomoćnoga đakovačko-osječkoga biskupa Đure Hranića.

Dosadašnja Đakovačka ili Bosanska biskupija, s kojom je od 1773. godine sjedinjena Srijemska biskupija, postala je, novim crkvenim ustrojem, sjedištem nove crkvene pokrajine i uzdignuta na stupanj nadbiskupije, dobivši ujedno i novo ime: *Đakovačko-osječka nadbiskupija*.

Konkatedrala Sv. Petra i Pavla u Osijeku

Grad Osijek – susjedište Nadbiskupije s konkatedralnom crkvom Sv. Petra i Pavla

Osijek je danas najveći grad u istočnom dijelu Hrvatske te privredno i kulturno središte Slavonije. U njemu živi oko 115.000 stanovnika, od toga oko 97.000 katolika.

Grad ima svoje korijene u rimskome vremenu, pod imenom *Mursa*. U 4. stoljeću podaci govore o biskupu Valensu. I Dioklecijanovi progoni su dohvatili Mursu. U vezi s tim spominje se »bazilika mučenika« gdje su tadašnji kršćanski mučenici bili sahranjeni. Kršćanstvo se širi među novopridošlim slavenskim plemenima.

U 14. stoljeću u Osijeku je organiziran kršćanski život. Dokumenti od 1332. spominju župu, koja je očito bila starija, a pripada biskupiji u Pečuhu. Godine 1526. Turci osvajaju grad a 1687. kršćanska vojska ga oslo-

bađa. Godine 1809. Osijek postaje slobodnim kraljevskim gradom.

Simbol grada je neogotička crkva Svetih Petra i Pavla. Projektirao ju je njemački arhitekt iz Xantena (kod Bonna) Franz Langenberg. Gradnja je započeta 1894., a završena je posvetom crkve 1900. godine.

Za crkvenu povijest osobito su važna dvojica osječkih sinova: biskup Josip Juraj Strossmayer i kardinal Franjo Šeper.

Novim crkvenim uređenjem grad Osijek ulazi u sam naslov nove Metropolije i novouzdignute Nadbiskupije. Bulom pape Benedikta XVI. o uzdignuću Nadbiskupije i ustanovljenju Đakovačko-osječke crkvene pokrajine, gornjogradska crkva Sv. Petra i Pavla odlikovana je dostojanstvom konkatedrale.

Velika nam djela učini Svesilni, sveto je Ime njegovo!

(usp. Lk 1,49)

Središnja proslava ustanovljenja metropolije i uzdignuća Đakovačko-osječke nadbiskupije

I. Tribina *Doneseno je pravo rješenje*

Četvrtak, 2. listopada 2008.

Središnja proslava ponovne uspostave drevne Srijemske biskupije, osnivanja Đakovačko-osječke crkvene pokrajine i uzdignuća Đakovačko-osječke nadbiskupije na metropolitansko središte započela je u Đakovu 2. listopada 2008. prvom, od najavljene četiri tribine, nazvane riječima pape Benedikta XVI. »Doneseno je pravo rješenje!« U Dvorani J. J. Strossmayera Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Đakovu o značenju novog crkvenog ustroja na tim prostorima, dajući povijesni presjek djelovanja mjesne Crkve, govorio je doc. dr. sc. Andrija Šuljak, dok su o teološkom i pastoralnom aspektu ustanovljenja nove nadbiskupije i crkvene pokrajine govorili doc. dr. sc. Ivica Raguž i prof. dr. sc. Pero Aračić.

Nakon uvodne riječi moderatora tribine, prodekan za nastavu KBF-a doc. dr. sc. Vladimira Dugalića, prvo predavanje održao je doc. dr. sc. Andrija Šuljak, profesor KBF-a u miru. Prof. Šuljak, lakoćom izričaja i bogatim poznavanjem događanja u Đakovačkoj i Srijemskoj biskupiji, prošetao je poviješću, od samoga osnutka Bosanske ili Đakovačke biskupije, kada slavonski herceg Koloman i njegov brat, hrvatsko-ugar-

ski kralj Bela VI., odobrenjem Svete Stolice, u vrijeme prodiranja bogumila – bosanskih krstjana, svojim darovnicama 1239. i 1244. godine daruju bosanskom biskupu Ponsi i njegovim nasljednicima kraljevsko imanje Đakovo – Đakovštinu – u Slavoniji, da tu imaju sigurno utočište – pa sve do danas, do ovih velikih događanja kojih će svjedoci biti današnje generacije.

Ističući politička i kulturalna, etnografska i gospodarska te crkvena i duhovna zbivanja, prof. Andrija Šuljak opisao je stanje u biskupijama prije, za vrijeme i nakon osmanlijske vlasti. Pojasnio je kako je došlo do sjedinjenja Bosanske ili Đakovačke i Srijemske biskupije, te nabrojio biskupe koji su se na poseban način isticali – među kojima su svakako mons. J. J. Strossmayer, graditelj velebne katedrale Sv. Petra u Đakovu te sada predsjedavajući mons. Marin Srakić, prvi nadbiskup i metropolit uzdignute Đakovačko-osječke nadbiskupije i novoustanovljene metropolije, s kojim započinje etapa novijeg i suvremenijeg doba Nadbiskupije.

Po završetku izlaganja prof. Šuljaka, koji je iscrpno progovorio o crkvenom uređenju pod povijesnim vidom, možda si je netko postavio pitanje, ili više njih: Čemu sada pridavati važnost nečemu izvanjskom? Zašto to izvanjsko, organizacijsko, funkcionalno još i

HODOČAŠĆE I LITURGIJSKO ZBOROVANJE

prigodom
ponovne uspostave drevne Srijemske biskupije,
osnivanja Đakovačko-osječke crkvene pokrajine
i uzdignuća Đakovačko-osječke nadbiskupije na metropolitansko sjedište

Đakovo, subota 4. listopada 2008.

*Velika nam djela
učini Svesilni,
sveto je Ime njegovo!*

(usp. Lk 1,49)

PROGRAM SLAVLJA

Četvrtak, 2. listopada 2008.

Katolički bogoslovni fakultet u Đakovu - Dvorana J. J. Strossmayera (P. Preradovića 17, Đakovo)

19,30 Tribina: „Donesano je pravo rješenje.“ (Benedikt XVI.)

Predavači: prof. dr. sc. Pero Aračić, doc. dr. sc. Andrija Šuljak, doc. dr. sc. Mica Raguž

Petak, 3. listopada 2008.

Večernje molitveno slavlje u župnim zajednicama Đakovačko-osječke nadbiskupije

20,00 Svečana akademija u prvostolnici Sv. Petra u Đakovu

Subota, 4. listopada 2008.

Đakovačka prvostolna crkva - manja bazilika Sv. Petra

9,30 Prigodna priprava za euharistijsko slavlje

9,45 Ulazni ophod iz Nadbiskupskog doma

10,00 Svečano euharistijsko slavlje

Proglas Bule pape Benedikta XVI. o ustanovljenju nadbiskupije i metropolije i

imenovanju prvoga nadbiskupa i metropolita

Proглаšenje Izjava i odluka Druge biskupijske sinode

Predsjedatelj: mons. Marin Srakić, nadbiskup i metropolit đakovačko-osječki

slaviti? Nije li kršćanska vjera klanjanje u duhu i istini, kako to veli sam Isus Krist? Radi li se ovdje opet o katoličkom bavljenju izvanjskim stvarima? Odgovarajući na ta pitanja s teološkog aspekta, doc. dr. sc. Ivica Raguz progovorio je o velikom događaju proslave, rečenicom iz Lukina evanđelja »Velika nam djela učini Svesilni, sveto je Ime njegovo!«. Izdvajajući tri teze – (1.) »U crkvi ništa nije i ne može biti čisto organizacijski i funkcionalno. Sve organizacijski i funkcionalno mora proizlaziti i biti podređeno vjeri, odnosno životu Crkve!«; (2.) »Uzdignućem Đakovačko-osječke nadbiskupije i osnivanjem Đakovačko-osječke crkvene pokrajine odano je veliko priznanje našoj Đakovačkoj crkvi.« i (3.) »Priznavanjem Đakovačko-osječke nadbiskupije ujedno je postavljen i veliki zahtjev.« - prof. Raguz je istaknuo da je to način na koji bi se ispravno moglo teološki i ekleziološki govoriti o velikom slavlju i događaju.

Treće, i posljednje, predavanje imao je dekan KBF-a u Đakovu, prof. dr. sc. Pero Aračić: »Pastoralni aspekti nove crkvene pokrajine«. U nekoliko točaka prof. Aračić progovorio je o razlikama među biskupijama tijekom povijesti, potom o poveznicama i očekivanjima Nadbiskupije i sufraganskih biskupija novoustanovljene metropolije, ističući na poseban način potrebu za još većim stupnjem povezanosti i jedinstva, u crkvenom smislu. Između ostalog, prof. Aračić je istaknuo kako postoji potreba za specijaliziranom izobrazbom kvalitetnih vjernika laika koji će u Crkvi preuzeti odgovorne dužnosti. U sve tri biskupije nedostaje formativni centar s organiziranim formativnim programom za vjeroučitelje i suradnike u župnom pastoralu. Prof. Aračić progovorio je i o osnivanju Pastoralnog instituta koji bi trebao biti znanstvenog karaktera, a zamijenio bi Biskupijski pastoralni centar, koji je na neki način, menadžerskog karaktera. Na samom kraju svog izlaganja prof. Pero Aračić iznio je problematiku vezanu posebno uz Srijemsku biskupiju, koja je životno oslonjena na Đakovačko-osječku nadbiskupiju, no ipak biskupiju koja se nalazi u dijaspori. Partnerstvom župa i susretima vjernika iz sve tri biskupije održala bi se ne samo institucionalna povezanost, već i živa komunikacija i povezanost vjernika.

Na kraju, svoju prigodnu riječ uputio je i nadbiskup Marin Srakić. Izrekavši zahvalnost predavačima koji su s tri aspekta – povijesnoga, teološkoga i pastoralnog – izrekli što je bilo, što se događa i što treba učiniti, nadbiskup Marin podsjetio je na neizvjesnost kojom je do posljednjeg trenutka bila obavijena odluka o novom crkvenom ustroju na prostoru bivše Đakovačke i Srijemske biskupije.

S istim programom i predavačima, tribina je održana u Osijeku 7. listopada 2008. u prostorijama župe Sv. Petra i Pavla, potom u Vinkovcima 9. listopada 2008.

u Velikoj županijskoj vijećnici te, posljednja u nizu, 10. listopada 2008. u Slavonskom Brodu u Katehetsko-pastoralnom centru »Vid Mihaljek«.

II. Svečana akademija

Petak, 3. listopada 2008.

Proslava je nastavljena u petak, 3. listopada 2008., u svim župama Nadbiskupije večernjim molitvenim slavljem, a u prvostolnici Sv. Petra svečanom akademijom *Listovi iz crkvenog života Slavonije i Srijema*. Tijekom devedesetominutnoga scensko-glazbenog prikaza izvođači su prošetali poviješću od samoga osnutka Biskupije i dolaska prvog biskupa Ponse na područje Đakovštine, sve do današnjih dana kada se ponovno zbivaju veliki i povijesni događaji – sada Đakovačko-osječke nadbiskupije. Uz Darka Milasa i Vjekoslava Jankovića, koji su tekst s lakoćom čitali, glazbeni dio

programa upotpunili su Katedralni mješoviti zbor, Katedralni koralisti »Coram Domino« te Mješoviti zbor župe Dobrog Pastira iz Đakova, pod ravnanjem maestra Ivana Andrića, izvodeći skladbe Galuppija, Hasslera, Palestrine, Pittonija, Odaka, Bacha i drugih slavnih skladatelja. Na orguljama je vrsno muzicirao m^o Vinko Sitarić.

»Listove iz crkvenog života Slavonije i Baranje«, kao i cjelokupni program pripremili, su prof. Mirko Ćurić i m^o Ivan Andrić. Na završetku svečane akademije, na kojoj se okupio veći broj biskupa iz Hrvatske i inozemstva te visoki predstavnici društvenoga života, završnu riječ zahvale uputio je domaćin, đakovačko-osječki nadbiskup mons. Marin Srakić. Zahvalivši izvođačima programa i svim prisutnim gostima, nadbiskup Srakić je rekao kako je najljepša zahvala ona koju smo dobili od pape Benedikta XVI.: »Doneseno je pravo rješenje!«

III. Svečano euharistijsko slavlje

Subota, 4. listopada 2008.

U đakovačkoj prvostolnoj crkvi – manjoj bazilici Sv. Petra – 4. listopada 2008. svečanim euharistijskim slavljem proslavljeno je ustanovljenje Đakovačko-osječke crkvene pokrajine i uzdignuće Đakovačko-osječke nadbiskupije. U 9.30 sati u katedrali je započela prigodna priprava, sastavljena od hvalbene molitvene pjesme, kratkog razmatranja te korisnih uputa za skladno i živo sudjelovanje svih hodočasnika. Svečanu misu koja je započela u 10 sati svečanim ophodom predvodio je nadbiskup i metropolit Marin Srakić, u zajedništvu s 30 biskupa i oko 240 svećenika iz Hrvatske i susjednih zemalja. Kako je za vjernike Đakovačko-osječke nadbiskupije 4. listopada 2008. bio i hodočasnički dan, na proslavu je stiglo više od 4 tisuće vjernika koji su, unatoč kiši i lošem vremenu, rado

nazočili ovom povijesnom trenutku, a pojedini su bili odjeveni i u narodne nošnje. Slavlju su nazočili i predstavnici drugih kršćanskih i vjerskih zajednica, kao i predstavnici državne i lokalne građanske vlasti.

Za svečanu prigodu proslave ustanovljenja Metropolitije u liturgijskome slavlju upotrijebljeno je nekoliko povijesno dragocjenih liturgijskih predmeta iz katedralne riznice. U ophodu prema katedrali Sv. Petra koristio se ophodni ili procesionalni srebrni križ, s pozlatama s kraja 17. stoljeća, s likom Raspetoga i likovima evanđelista s prednje strane te, sa stražnje strane, s reljefnim prikazom svetačkoga lika s knjigom. Predvoditelj misnoga slavlja, nadbiskup Marin Srakić, nosio je misnicu svečane, zlatne boje, koju je

na velikome euharistijskome slavlju u Osijeku 7. lipnja 2003. nosio sluga Božji, papa Ivan Pavao II., a u ruci je nosio biskupski štap s filigranskim ukrasima, dar sluga Božjega Josipa Stadlera, sarajevskoga nadbiskupa i Vrhbosanskoga prvostolnog kaptola biskupu J. J. Strossmayeru prigodom slavlja 50. obljetnice njegove biskupske službe 1900. godine. U euharistiji je korišten svečani kalež iz 15. stoljeća, na kojemu je ugravirana godina izrade 1494.

Odluke Svetoga Oca o ustanovljenju Đakovačko-osječke nadbiskupije i crkvene pokrajine pročitao je apostolski nuncij u Hrvatskoj, nadbiskup Mario Roberto Cassari. Nadbiskupu Srakiću prenio je čestitke i državnog tajnika Svete Stolicy kardinala Tarcisija Bertonea, kao i prefekta Zbora za biskupe, kardinala Giovaniya Batiste Rea.

Euharistijsko slavlje obogaćeno je liturgijskim obredima koji pokazuju značenje proslave uzdignuća nadbiskupije. Nadbiskup Srakić svečano je stavio palij, znak metropolitanske pastirske službe, koji mu je u Rimu na svetkovinu Sv. Petra i Pavla, 29. lipnja 2008., predao papa Benedikt XVI. U pratnji sufraganskih biskupa, mons. Škvorčevića i mons. Gašparovića, nadbiskup Srakić dopraćen je do katedre, sjedišta koje simbolizira njegovu pastirsku i navjestiteljsku službu te nosi njegov grb i geslo »Nadom i radom«.

Pozdravljajući nadbiskupa i metropolita Marina Srakića, zagrebački metropolit i nadbiskup kardinal Bozanić poručio je:

● ***Pozdravni govor i čestitka kardinala Josipa Bozanića, nadbiskupa i metropolite zagrebačkog***

Draga braćo i sestre, sve vas srdačno pozdravljam, okupljene danas u đakovačkoj katedrali Sv. Petra. Posebno pozdravljam našeg apostolskog nuncija, mons. Marija Roberta Cassaria, subraču biskupe, svećenike i đakone te sve Bogu posvećene osobe, sudionike euharistijskog slavlja.

Danas smo se okupili u biskupskom Đakovu da velikom euharistijom proslavimo novi početak života Crkve u istočnom dijelu Hrvatske, u krajevima Slavonije, Baranje i Srijema. Danas zahvaljujemo Bogu za uspostavu Đakovačko-osječke crkvene pokrajine. Ova nam prigoda doziva u sjećanje godinu 1852. kada je za središnju i sjevernu Hrvatsku osnovana Hrvatsko-slavonska crkvena pokrajina. U nju su ušle Zagrebačka nadbiskupija, Križevačka eparhija, Đakovačka i Srijemska biskupija i Senjsko-modruška biskupija. Godine 1969. Senjsko-modruška biskupija sjedinjena je s Riječkom biskupijom i uzdignuta na metropolitansko sjedište za novu crkvenu pokrajinu, prvotno Riječko-senjsku, a od 2000. godine Riječku. Godine 1997. na području tadašnje Zagrebačke nadbiskupije uspostavljene su dvije nove biskupije, Požeška i Varaždinska. A dana 18. mjeseca lipnja godine Gospodnje 2008. papa Benedikt XVI. ponovno je uspostavio Srijemsku biskupiju i osnovao novu crkvenu pokrajinu, Đakovačko-osječku, te odredio da Đakovo postane metropolitansko sjedište Đakovačko-osječke crkvene pokrajine kojoj je dodijelio kao sufraganske biskupije Požešku i Srijemsku. Nadamo se i želimo da ova odluka i novo crkveno ustrojstvo u ovom dijelu Hrvatske bude od iznimne važnosti ne samo za crkveni nego i cjelokupni život hrvatskoga puka.

Novo crkveno ustrojstvo znak je brige Svete Stolice za Crkvu u hrvatskom narodu, koja majčinskom ljubavlju osluškuje znakove vremena i potrebe naroda Božjega. Znak je to životnosti Crkve koja, u otvorenosti Duhu Svetom, neprestano traži načine za što plodonosnijim ostvarivanjem poslanja u novim prilikama.

Kao donedavni metropolit Hrvatsko-slavonske crkvene pokrajine i predsjednik Hrvatske biskupske konferencije, s ponosom mogu posvjedočiti zajedništvo

čitavog episkopata Crkve u Hrvatskoj u ostvarivanju ovog značajnog projekta; znajući da nije u pitanju nikakvo dijeljenje, nikakvo oduzimanje, već stvaranje preduvjeta za bolje djelovanje Katoličke Crkve u Hrvatskoj i hrvatskom narodu. Kad se Crkva učvršćuje u jednom svom djelu, raste snaga čitave Crkve. S radošću mogu danas posvjedočiti da smo mi, biskupi naše dosadašnje crkvene pokrajine, na svojim sastancima, kojih je u posljednjih jedanaest godina bilo 35, često o ovome raspravljali i svesrdno se zauzeli za ostvarenje ovoga zadatka.

Kao zagrebački nadbiskup i metropolit Zagrebačke crkvene pokrajine, upućujem iskrene čestitke u prvom redu tebi, Marine, prvi nadbiskupe i metropolite đakovačko-osječki. Čestitam biskupima sufraganima: požeškom Antunu i srijemskom Đuri. Čestitam i pomoćnom biskupu đakovačko-osječkom, braći svećenicima, redovnicima i redovnicama. Na poseban način čestitam tebi, puče Božji, koji si sabran ovdje, na ovome slavlju, kao i svemu puku Božjemu Đakovačko-osječke crkvene pokrajine. Vi ste, braćo i sestre, glavni razlog ove novosti života Crkve.

Radost ovog trenutka Crkve sabiremo u slavlju današnje euharistije, izvoru i vrhuncu crkvenog zajedništva i poslanja. Neka se ova mjesna Crkva na svom novom putu trajno izgrađuje u istini i svetosti zagovorom Marije, Majke Crkve, svetog Petra apostola i blaženog Alojzija Stepinca.

● *Služba Riječi*

Prvo čitanje, iz Staroga zavjeta, čitao je dr. sc. Damir Hasenay, profesor Prehrambeno-tehnološkoga fakulteta i Filozofskoga fakulteta Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku, inače župljanin župe Preslavnoga Imena

Marijina u Osijeku. Psalmist je bio bogoslov prve godine studija Dario Hrga, iz župe Svih svetih u Đakovu. Drugo čitanje, iz Novoga zavjeta, čitao je Pavle Vukas, član Franjevačkoga svjetovnog reda, župljanin župe Sv. Filipa i Jakova u Vukovaru. Evanđelje je navijestio trajni đakon Požeške biskupije Zdravko Tičl. Potom je uslijedila homilija nadbiskupa Srakića.

● *Homilija nadbiskupa đakovačko-osječkog mons. Marina Srakića*

1. »Ti si Krist! - Ti si Petar - Stijena!«

Ti si Krist – Sin Boga živoga! Kako je snažno odjeknula ta riječ apostolskog prvaka usred Cezareje Filipove. Petar je izrekao prvu sažetu i cjelovitu ispovijest vjere koja je sva usredotočena na otajstvo Očeva Jedinorođenca.

Još je snažnije odjeknuo Isusov odgovor upućen prvaku apostolskog zbora: *A ja tebi kažem: ti si Petar – Stijena, i na toj stijeni sagradit ću Crkvu svoju.* Gospodin je izabrao Petra, poniznog i jednostavnog ribara s malog jezera u zabačenoj pokrajini Galileji. I u ovom slučaju Bog želi činiti velike stvari po malome čovjeku. Isus je izabrao tog nestalnog čovjeka da ga učini temeljnim kamenom Crkve koju ni »vrata paklena neće nadvladati«.

Doista, Petar će nakon Pedesetnice hrabro graditi Crkvu i voditi je kad bude činila prve korake. Ništa ga u tome nije moglo zaustaviti, kao što ništa nije moglo zaustaviti zanos apostola Pavla, čiju godinu slavimo, koji je neumorno kročio putovima svijeta izgrađujući zajednice Kristovih učenika. Taj hod i svjedočenje apostola i njihovih nasljednika, potaknutih Učiteljevim poslanjem: »Idite po svem svijetu, propovijedajte evanđelje svemu stvorenju«, nastavlja se i danas.

Isus danas i nas pita: »A vi, što vi kažete tko sam ja?«. Naša je biskupijska zajednica tijekom posljednjih deset godina, na svom sinodskom hodu, klicala i danas kliče: »Ti si Krist – za nas i za sve ljude!«

2. »Gospodin je stajao uza me«

Petra, njegove nasljednike i sve one koji su pošli za Kristom krijepila je ona Riječ koju je Bog »poslao sinovima Izraelovim, navješćujući im evanđelje: mir po Isusu Kristu« (Dj 10,36). Ta je Riječ *rasla, širila se, tu Riječ su mnogi prihvaćali, u nju vjerovali i nju svjedočili.* To je ona Riječ o kojoj samo čuli u današnjem Prvom čitanju: »Blizu ti je Riječ, u tvojim ustima i u tvome srcu, da je vršiš« (Pnz 30,14).

»Gospodin je stajao uza me«! Priznao je Pavao, a sličnim riječima i Petar! I mi možemo reći: »Gospodin je stajao uza me«, tj. uz našu Crkvu i vodio je kroz radosti i nade, žalosti i tjeskobe (GS 1). Prema predaji, počeci Srijemske biskupije sežu do apostolskih vremena. Po-

vijest svjedoči da je Crkva koja je početkom IV. stoljeća prolazila kroz velike nevolje, već u to vrijeme bila u mnogim gradovima Panonije srijemske dobro organizirana. Gospodin je nije napuštao ni kada je prolazila kroz teška iskušenja arijanizma i provale barbara. Bio je uz nju kada je u srednjem vijeku crkveni život cvao, ali i za vrijeme osmanlijske okupacije, kad se, prema svjedočanstvu papinskoga izaslanika Bartola Kašića, u našim krajevima vjera čuvala i prenosila u obiteljima. Bio je uz njih i prije 235 godina kada su dvije biskupije, Bosanska ili Đakovačka i Srijemska, iz pastoralnih razloga i potreba bile sjedinjene, i zajednički nastavile hod pod vodstvom jednoga biskupa. Bio je za vrijeme Drugoga svjetskog rata i neposredno poslije, kada je naših tridesetak svećenika ubijeno, a oko 100.000 vjernika njemačke narodnosti protjerano. Pratio je Gospodin dvjestogodišnji hod našeg Bogoslovnog sjemeništa i Teološkog učilišta u Đakovu, te osamdesetogodišnji hod Međubiskupijskog sjemeništa u Zagrebu. Stajao je Gospodin uz nas i za vrijeme Domovinskoga rata kada je jedna trećina našeg teritorija bila okupirana i kada je 100.000 naših vjernika napustilo svoje domove i kroz sedam godina jelo prognanički kruh. Napose bio je s nama kad smo slavili Drugu biskupijsku sinodu i tražili odgovor na pitanje: »Crkvo đakovačka i srijemska, što kažeš o sebi?!« Gospodin je bio uz nas na poseban način prije pet godina kad je našu Crkvu pohodio Petrov nasljednik, Sluga Božji Papa Ivan Pavao II.! On nas je tom zgodom poslao ostvarivati zaključke naše Druge biskupijske sinode, koja je za našu Crkvu bila i ostaje snažno nadahnuće nove evangelizacije i sveukupnog pastoralnog djelovanja.

Gospodin je bio uz naše biskupe, jednog i drugog apostolskog naslijeda, koji su časno vodili i izgrađivali našu biskupijsku zajednicu te je ona dosegla zrelost koja nam je omogućila da danas ovo doživimo.

3. *Spas duša – prvo pravilo!*

Naše dvije biskupije, Đakovačka ili Bosanska i Srijemska, u zajedničkom hodu toliko su se sjedinile da je nestalo granica među njima, kao što je nestalo pravnih institucija zajamčenih Apostolskim pismom Pape

Klementa XIV. »Universi Orbis Ecclesiis«. Kroz cijelo to vrijeme čuvali smo njihov integritet i njihovo jedinstvo. Međutim, neminovno smo se morali suočiti s velikim promjenama koje su se u posljednje vrijeme dogodile u društvenom, gospodarskom i političkom životu. Zato smo predložili Svetoj Stolici da imenuje još jednog pomoćnog biskupa koji bi obnašao službu generalnog vikara samo za Srijem, s posebnim ovlastima, ali to je bilo privremeno rješenje. No, tek nakon veličanstvene proslave 1700. obljetnice panonsko-srijemskih mučenika u Srijemskoj Mitrovici razmatrali smo na različitim razinama što nam je činiti.

Hrvatska biskupska konferencija podržala je naše prijedloge i molbu Svetoj Stolici, tj.: (1) da se Srijemska biskupija odvoji od Đakovačke; (2) da uspostavi novu crkvenu pokrajinu, u sastav koje bi ušle tri biskupije: Đakovačka kao nadbiskupija, te Požeška i Srijemska; (3) da srijemski biskup bude član Međunarodne konferencije sv. Ćirila i Metoda. Uz to smo zamolili da se Đakovačka ili Bosanska biskupija preimenuje u Đakovačko-osječka nadbiskupija. Time je i grad Osijek ušao u naslov naše Nadbiskupije kao njezino susjedište, te je odsada i na crkvenome planu istaknuta njegova važnost kao »metropole« Slavonije, a župna crkva Sv. Petra i Pavla dobila je čast konkatedrale. Sveta Stolica je našu molbu razmotrila i prihvatila, a Sveti Otac svojom apostolskom vlašću donio odluku, kao što smo čuli slušajući Apostolsko pismo na početku ovoga slavlja.

U tome nas je vodilo osnovno načelo: *spas duša*, to znači bolje promicanje zajedničke pastoralne djelatnosti susjednih biskupija te unapređivanje međusobnih odnosa dijecezanskih biskupa. Dok s velikom zahvalnošću mislimo na blagoslovljene plodove suradnje, ostvarene sa svim biskupima u okviru dosadašnje Hrvatsko-slavonske metropolije, izražavamo ujedno i čvrstu nadu da će suradnja među biskupijama u novoj crkvenoj pokrajini omogućiti daljnje unapređenje života i djelovanja Crkve u našim krajevima.

Slavonija, s Baranjom i Srijemom, zaokružena stvarnošću crkvene pokrajine, istinsko je osnaženje Katoličke

Crkve u Hrvata. Nakon Domovinskoga rata i teških stradanja zapadne i istočne Slavonije postalo je još očiti- tije da se Hrvatska treba učvršćivati upravo u svom istočnome dijelu. Ujedno smatramo da *Slavonija nije samo hrvatsko, nego i opće katoličko pitanje*. Uspostavom slavonske metropolije, odnosno Đakovačko-osječke crkvene pokrajine, Slavonija je kao regija dobila svoj crkveni regionalni identitet i dostojanstvo. Osnivanje slavonske crkvene pokrajine ima svoje povijesno i pastoralno opravdanje, jer je još u srednjem vijeku Slavonija, uz Hrvatsku i Dalmaciju, bila posebna kraljevina (A. Škvorčević).

Odvajanje i osamostaljenje Srijemske biskupije od Đakovačke nipošto nije prekid suradnje i uzajamnog daljnjeg obogaćenja. Mnogo toga nam je zajedničko: i vjernici i svećenici, i Sjemeništa - Bogoslovno i Međubiskupijsko, Katolički bogoslovni fakultet i Svećenički dom, i 235 godina zajedničkog života. Ove odluke Svete Stolice bit će na korist ako budemo i dalje surađivali, vodeći računa o drugačijim okolnostima te specifičnim izazovima i zadaćama s kojima se Crkva suočava na prostorima na kojima djeluje.

4. Pozdravi i izrazi zahvalnosti

U ovom svečanom času htio bih izreći i zahvalnost svima koji su pridonijeli uspostavi prikladnijih crkvenih struktura te uspostavi naše nove crkvene pokrajine. Prije svega, izričem hvalu Bogu riječima Bogorodice: »Velika nam djela učini Svesilni, sveto je ime njegovo!« A nije samo Gospodin bio uza me, tj. uz nas, nego i crkvena zajednica. Prije svih, stao je uz nas Petar naših dana, papa Benedikt XVI., koji je o našim prijedlozima i molbu dao svoj sud riječima: »Sve je teklo dobro« i »Doneseno je pravo rješenje!«

Preuzvišeni gospodine **apostolski nuncije**, dok vas pozdravljam i izričem dobrodošlicu, zahvaljujem Vam što ste danas ovdje izvršili odluku Svetoga Oca i istodobno Vas molim da Svetome Ocu prenesete izraze naše zahvalnosti i sinovske odanosti.

S posebnom radošću pozdravljam zagrebačkog nadbiskupa metropolita, uzoritog gospodina **kardinala Josipa Bozanića**, našeg dosadašnjega metropolita. U ovome pozdravu sjedinjujem duboku zahvalnost za metropolijsko zajedništvo koje nas je, na svim putovima naše crkvene i domovinske povijesti, povezivalo od 1852. godine, preporučujući se i nadalje bliskoj i mnogostrukoj povezanosti s Crkvom Zagrebačke nadbiskupije i metropolije. Sa zahvalnošću pozdravljam i ostale biskupe naše dosadašnje metropolije: križevačkog vladiku mons. **Slavomira Miklošića**, varaždinskoga biskupa mons. **Josipa Mrzljaka**, kao i zagrebačke pomoćne biskupe: mons. **Vladu Košića**, mons. **Valentina Pozaića** i mons. **Ivana Šaška**.

Na osobit način želim pozdraviti biskupe, pastire naše nove crkvene pokrajine: požeškog biskupa mons. **Antuna Škvorčevića**, s predstavnicima njegova prezbiterija i vjernika, te Srijemskog biskupa mons. **Đuru Gašparovića**, sa svećenicima i vjernicima iz Srijema, koji će pod vodstvom svoga biskupa postavljati temelje ponovno oživljene biskupije. Pozdravljam i našeg pomoćnog biskupa đakovačko-osječkog mons. **Đuru Hranića**.

Radost mi je i čast danas među nama pozdraviti te za podršku i prisutnost zahvaliti i svim ostalim prisutnim članovima HBK. Pozdravljam mons. dr. **Ivana Devčića**, nadbiskupa i metropolita riječkoga; mons. **Ivana Pređu**, nadbiskupa zadarskog; mons. **Antu Jurića**, nadbiskupa i metropolita splitsko-makarskoga u miru; mons. **Jurja Jezerinca**, vojnog ordinarija; mons. **Antu Ivasa**, biskupa šibenskog; mons. **Valtera Župana**, biskupa krčkog i mons. **Milu Bogovića**, biskupa gospičko-senjskog. Pozdravljam don **Bernarda Plešu**, izaslanika mons. Želimira Puljića, biskupa dubrovačkog. Pozdravljam i generalnog tajnika HBK mons. **Vjekoslava Huzjaka**, ostale djelatnike Tajništva HBK te tajnika Apostolske nuncijature u Zagrebu mons. **Henrika Jagodzinskog**.

Pozdravljam i na današnjem bratskom i crkvenom zajedništvu zahvaljujem i biskupima iz susjednih bi-

skupskih konferencija. Među nama, iz BK BiH, pozdravljam mons. **Franju Komaricu**, biskupa banjalučkog; mons. **Ratka Perića**, biskupa mostarsko-duvanjskog i trebinjsko-mrkanjskoga te mons. **Peru Sudara**, pomoćnog biskupa vrhbosanskog.

Dobrodošlicu izričem i srdačno pozdravljam mons. **Ivana Penzeša**, biskupa subotičkog, mons. **Lászla Németa**, novog biskupa zrenjaninskog, fra **Leopolda Rochmesa**, izaslanika beogradskog nadbiskupa i metropolite mons. Stanislava Hočevara.

S nama su također, i s radošću ih pozdravljam, mons. **Ilija Janjić**, biskup Kotorski te mons. **Kiro Stojanov**, biskup skopski.

Mit grosser Freude und Dankbarkeit begrüße ich heute mitten unter uns mons. **Michaly Mayer**, Bischof von Pécs in Ungarn. Ein Teil unserer Erzdiözese gehörte zur langen Zeit zur Diözese Pécs.

Aus Österreich bergüsse ich mit Freude mons. **Egon Kapellari**, Bischof von Graz-Seckau. Es ist mir auch eine Ehre begrüßen zu dürfen mons. **Otto Georgens**, Weihbischof von unserer Partnerdiözese Speyer in Deutschland. Auch in dieser Gelegenheit Ihnen beiden noch ein mal herzlichen Dank für Ihre Hilfe während des Krieges und nach ihm.

S nama su također naši dragi prijatelji mons. **Jan Sokol**, nadbiskup trnavski, iz Slovačke te mons. **Georgi Ivanov Jovčev**, sofijsko-plovdivski biskup, sa svojim generalnim vikarom iz Bugarske. Dobro nam došli!

Pozdravljam i na dolasku zahvaljujem mnogopoštovanim ocima provincijalima iz više muških redovničkih zajednica, sestrama provincijalnim poglavaricama, dekanima, rektorima te svim ostalim prisutnim predstavnicima brojnih crkvenih institucija i ustanova koji su nas danas počastili svojim dolaskom u Đakovo.

Draga braćo svećenici, članovi Prvostolnoga kaptola, sjemenišni poglavari, profesori Katoličkog bogoslovnog fakulteta, djelatnici u Nadbiskupskom ordinarijatu, župnici i župni vikari, na osobit način upravo vas

želim pozdraviti i vama zahvaliti na svećeničkoj zrelosti i odgovornosti koju ste pokazali svih proteklih godina, kako u vrijeme Domovinskoga rata, dok je naša Đakovačka i Srijemska biskupija prolazila kroz iskustvo trpljenja i patnje - s jedne i s druge strane granice, tako i u vrijeme poratnoga ponovnoga okupljanja te obnove upustošenih župnih zajednica.

Pozdravljam sve predstavnike drugih kršćanskih Crkava: preosvećenoga gospodina **Gospodina Lukijana**, vladiku osječko-baranjskog i poljskoga i njegovu pratnju, preuzvišenoga gospodina **Endre Langa**, biskupa Kršćanske Reformirane Crkve u Republici Hrvatskoj, gosp. **Branka Berića**, generalnog vikara Evangeličke Crkve u RH te predstavnike Evandeoske Crkve i drugih kršćanskih crkava i vjerskih zajednica.

Pozdravljam i sve predstavnike građanskih vlasti: g. **Vladimira Šeksa**, potpredsjednika Hrvatskog sabora, g. **Ivana Šukera**, izaslanika Premijera Republike Hrvatske, g. **Božu Biškupića**, potpredsjednika Vlade i predsjednika Komisije za odnose s vjerskim zajednicama, zatim **dr. Vladimira Lončarevića**, izaslanika Predsjednika Republike i druge predstavnike državnih vlasti.

S poštovanjem pozdravljam župane, gradonačelnike i načelnike s područja naše Nadbiskupije te sve prisutne saborske zastupnike; predstavnike grada Zagreba; prisutne predstavnike različitih kulturnih, znanstvenih, prosvjetnih, društvenih i gospodarskih ustanova; prisutne dekane, predstojnike i druge predstavnike više fakulteta i učilišta – crkvenih i svjetovnih; kao i sve ovdje prisutne predstavnike političkog života. Dok svima izričem srdačnu dobrodošlicu i sve radosno pozdravljam, poimence ipak spominjem gospođu **Gordanu Kralik**, rektoricu Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku.

Pozdravljam i predstavnike Hrvatske vojske i policije; sve predstavnike udruga civilnog društva te različitih sredstava društvenoga priopćavanja, kao i sve one

koji su s nama ujedinjeni zahvaljujući direktnom prijenosu Hrvatske televizije i Hrvatskog katoličkog radija. Pozdravljam sve vas koji nas gledate i ovo slavlje pratite putem Hrvatske televizije, Hrvatskog radija i Hrvatskog katoličkog radija.

Pozdravljam vas, dragi bogoslovi i sjemeništari, poštovane sestre redovnice te ostali vjernici svih staleža i svake dobi! Ovo što danas doživljavamo plod je vaše kršćanske zrelosti i podrške koju ste davali svojim svećenicima i biskupima. Osobitu zahvalnost izričem te pozdravljam ovdje prisutne članove Druge biskupijske sinode đakovačke i srijemske te sve one koji su svojim doprinosom sudjelovali u pripravi sinodskih zasjedanja te sinodskih dokumenata. Na kraju, pozdravljam svu rodbinu, vas dragi Ivanovčani i ostali vjernici župe Harkanovci, te vas, moji prijatelji i znanci.

No kao što netko reče, slavlja dolaze i odlaze, a mi ostajemo. Ostajemo u novoj metropoliji i u našoj Đakovačko-osječkoj nadbiskupiji. Ostajemo provoditi zaključke i odluke naše Biskupijske sinode što ih danas proglašavamo. Draga braćo i sestre, draga braćo svećenici i redovnici! Danas pred sve nas postavljam *Izjave i odluke druge biskupijske sinode đakovačke i srijemske* kao inspiraciju, nadahnuće i zadaću za svaku našu župnu zajednicu i svakoga od nas osobno. Proglašavam ih partikularnim pravom, pastoralnim izazovom i obvezom naše Đakovačko-osječke nadbiskupije. Amen.

● *Molitva vjernih i prinos darova*

Molitvu vjernih izrekli su Roza Vinković, župna suradnica i katehistica iz župe Sv. Martina u Bošnjacima, na mađarskom jeziku drugi zaziv izrekao je Palinka Škristian iz Novoga Bezdana u Baranji – župljanin župe Baranjsko Petrovo Selo, potom Danijel Cirimotić iz župe Sv. Euzebija i Poliona u Vinkovcima, časna sestra uršulinka Ljiljana Radošević iz Slavenskog Broda i Danijela Bošnjaković iz župe Bezgrješnoga Začeca Marijina iz Valpova.

U znaku liturgije bili su na osobit način i znakovito prineseni euharistijski darovi: hostije (velike i male, u 2 plitice) prinijela su dvojica bogoslova četvrte godine studija: Tomislav Lasić iz Osijeka i Patrik Tvorek iz Starog Petrovog Sela. Kruh je prinio bračni par Maja i Siniša Stanić iz Ivanovaca, rodnoga mjesta nadbiskupa Marina; vino i vodu Tihomir Kovačić iz Kuševca i Martina Kuveždanin iz Osijeka – studenti KBF-a u Đakovu; kalež je prinijela djevojka Mirela Mrvelj, odjevena u narodno ruho iz Garčina, a plodove polja Ivana Kampić iz Sapcia i Ivan Vučković iz Slavenskog Broda. Na kraju, dar za siromašne i potrebne - prilog iz svećeničkoga Nadbiskupijskoga fonda za pomoć

siromašnim studentima i učenicima - prinio je mons. Stjepan Karalić, kanonik iz Đakova.

● *Završni pozdravi i čestitke*

Na kraju euharistijskog slavlja biskupi sufraganskih biskupija, Požeške i Srijemske, mons. Antun Škvorčević i mons. Đuro Gašparović, čestitali su nadbiskupu i metropolitu Srakiću na imenovanju, te izrazili spremnost na suradnju u novoj metropoliji.

● *Čestitka mons. Antuna Škvorčevića, požeškog biskupa*

Preuzvišeni i dragi nadbiskupe i metropolite Marine!

U ovom svečanom trenutku, zajedno s Vama, Vašim svećenicima, redovnicima i redovnicama, cijelim Božjim narodom, od srca se radujem i Bogu zahvaljujem za sretno privedeno kraju nastojanje

oko uzdignuća Đakovačke ili bosanske i srijemske biskupije na Đakovačko-osječku nadbiskupiju, osamostaljenje Srijemske biskupije i uspostavu Đakovačko-osječke crkvene pokrajine, posebno za Vaše imenovanje za prvoga nadbiskupa i metropolita.

Svaki crkveni organizacijski preustroj u skladu sa zahtjevima vremena ima svoju važnost. To osobito vrijedi za hrvatski Istok. Prigodom utemeljenja Požeške biskupije 1997. godine izrazio sam određenim osobama u Zagrebu mišljenje da je bilo dobro istovremeno osnovati i Slavonsku metropoliju kako bi Slavonija, kao važna hrvatska regija, postala crkveno ono što su druge regije bile od 1969. godine. Kada je u pripravi za proslavu 150. obljetnice Hrvatsko-slavonske crkvene pokrajine pokrenuta inicijativa da se ona nazove *Zagrebačkom crkvenom pokrajinom*, smatrao sam da se

pukim mijenjanjem imena ne može ništa značajnije postići, te sam se zauzeo za osamostaljenje Srijemske biskupije i uspostavu Slavonske crkvene pokrajine, sa sjedištem u slavonskoj metropolji Osijeku.

Za njezin osnutak najveću zaslugu imate Vi, preuzvišeni nadbiskupe Marine, koji ste svojom strpljivošću i upornošću, argumentirano i s jasnoćom podastirali Hrvatskoj biskupskoj konferenciji i Apostolskoj Stolici u Rimu ozbiljne razloge i pružili potrebna jamstva za uspjeh crkvenih strukturalnih promjena u Slavoniji, te su svi Vaši prijedlozi u potpunosti prihvaćeni. Od srca, u bratskoj iskrenosti i odanosti, čestitam Vam na tom uspjehu, kao i na imenovanju za prvog nadbiskupa i metropolita. To činim u ime ovdje nazočnih članova Požeškoga stolnog kaptola, arhidakona i dekana, drugih svećenika i vjernika naše Biskupije.

Utemeljenjem nove crkvene pokrajine papa Benedikt XVI. zacijelo je odao priznanje svemu onome što je tijekom stoljeća u ovom dijelu Hrvatske, na prostorima Slavonije, Baranje i Srijema, raslo i izgrađivalo se u krilu jedne, svete, katoličke i apostolske Crkve, zauzetošću požrtvovnih franjevac u vrijeme Osmanlijskog Carstva, a nakon njega zaslugom biskupa od Antuna Mandića, Požežanina, i slavnog Jurja Strossmayera, Osječanina, do vjernih pastira u doba komunističke vlasti. Iskreno se radujem stoje zemljopisna, povijesna, a osobito duhovna povezanost vjernika u Slavoniji, od istoka do zapada, od Vukovara do Pakraca, jednako tako i onih u Srijemu, pročišćena u njihovim patnjama, nadasve tijekom Domovinskoga rata, dobila svoje crkveno značenje u novoj metropoliji.

Preuzvišeni nadbiskupe Marine! Biti prvi u nizu metropolita jest čast, ali još više privilegij, jer svojim umijećem i radom oblikovat ćete početke djelovanja nove crkvene pokrajine. Vi ste u brojnim prigodama i na mnogo načina posvjedočili da znadete raditi i s osjetljivošću za suvremene probleme tražiti nove evangelizacijske putove u duhu II. vatikanskog sabora. Posebno ste to očitovali u pripravi i slavlju Vaše biskupijske si-

node. Znakovito je što upravo danas proglašavate njezine zaključke. Čestitam Vam za to djelo, u uvjerenju da će se dragocjeno sinodsko iskustvo prenijeti na rad i u zajedništvo naše crkvene pokrajine, za izgradnju Božjeg naroda povjerenih nam mjesnih Crkava.

Neka živi, cvate i raste naša nova crkvena pokrajina pod vašim vodstvom, praćena Božjom pomoću, zagovorom svetoga srijemskog metropolita Metoda i blaženoga zagrebačkog metropolita Alojzija!

● **Čestitka mons. Đure Gašparovića, srijemskog biskupa**

Preuzvišeni nadbiskupe Marine!

U ime svećenika, redovnika i redovnica i Kristovih vjernika laika ponovno uspostavljene drevne Srijemske biskupije, i u svoje osobno ime, od srca Vas pozdravljam i iskreno Vam zahvaljujem na dosadašnjem vjernom, revnom i nesebič-

nom služenju tijekom niza godina Vašeg biskupskog pastoralnog upravljanja Đakovačkom i Srijemskom biskupijom, poglavito služenja njenom srijemskom dijelu. Često je to bilo u vrlo teškim i zahtjevnim trenucima, kada ste zajedno s biskupom Ćirilom, bez straha, pastoralno posjećivali naše svećenike i ostale vjernike u Srijemu i ohrabrivali ih u vremenu njihove velike patnje i stradanja. To ste činili kao pomoćni biskup, te kao biskup koadjutor, a ponajviše kao dijecezanski biskup. Gospodinu su dobro poznate sve Vaše žrtve i ljubav kojom ste izgarali za dobro srijemskog dijela povjerene Vam Biskupije.

Čestitamo Vam na ustanovljenju Đakovačko-osječke nadbiskupije i crkvene pokrajine i na imenovanju za prvoga nadbiskupa i metropolita đakovačko-osječkog. Često ste naglašavali i pismeno donosili razloge osnivanja crkvene pokrajine, a to su: »da se bolje osiguraju potrebe apostolata u skladu s društvenim i mjesnim prilikama« (CD 39), da se »prikladnije unaprijede međusobni odnosi dijecezanskih biskupa« (kan. 431 § 1), te da se osnaži zajedničko pastoralno djelovanje u preduvjetima koji su zajednički ovoj regiji, a sve na dobro vjerničkoga kršćanskog puka te bolju pastoralnu skrb za nj. Kako da Vam ne zahvalimo što ste prihvatili Srijemsku biskupiju za sufragana Đakovačko-osječke crkvene pokrajine i prepoznali razloge ovakve pripadnosti. Zajedno s Požeškom biskupijom, nastojat ćemo ostvarivati ono na što smo pozvani.

Zahvaljujemo Vam na zauzetosti za ponovnu uspostavu drevne Srijemske biskupije, odvajanjem od Đakovačke ili Bosanske i imenovanjem dijecezanskog

biskupa. Godine 1773. potrebe Crkve su diktirale sjedinjenje dviju biskupija, a u današnje vrijeme nove prilike zahtijevaju njihovo odvajanje i razrješenje personalne unije, bez povrede integriteta pojedine od njih. O neprocjenjivoj važnosti ovih događaja posebno ćemo Vam zahvaliti u nedjelju, 26. listopada 2008. godine u 10,30 sati, na svetkovinu Sv. Dimitrija, zaštitnika Srijemske biskupije, u katedrali, u Srijemskoj Mitrovici, sjedištu Biskupije, prigodom proslave ponovne uspostave Srijemske biskupije i imenovanja srijemskog biskupa.

Dok Vam, kao pripadnici Srijemske biskupije, zahvaljujemo na Drugoj biskupijskoj sinodi đakovačkoj i srijemskoj, posebno na sinodskim odlukama, spominjemo da su u njezinu pripremu i slavljenje - od početka, sve do završetka sinodskih zasjedanja - kao i u izradu završnih sinodskih dokumenata, zajedno sa mnom, tada pomoćnim biskupom đakovačkim i srijemskim te generalnim vikarom za Srijem s posebnim ovlastima, bili uključeni i svećenici, članovi posvećenoga života i vjernici laici iz srijemskoga dijela Đakovačke i Srijemske biskupije. Zbog toga je smatramo i svojom biskupijskom sinodom i u potpunosti prihvaćamo sinodske izjave i odluke.

Preuzvišeni nadbiskupe i metropolite, na svemu Vam zahvaljujemo, čestitamo Vam i neka Vas Gospodin obilno nagradi, blagoslovi i nadalje prati svojom pomoću.

● **Prigodni darovi**

Noseći znakoviti dar prezbiterija Nadbiskupije, skulpturu »Arbor vitae«, rad akademskog kipara Anđelka Odaka iz Zagreba, preč. Ivan Petričević, župnik u Bilju i dekan Baranjskoga dekanata te mr. sc. Stanislav Šota, župnik u Viškovcima, darivali su nadbiskupa Srakića zajedno s djevojkom Marijanom Hapčekom, iz župe Sv. Mateja u Tovarniku, koja je predala cvijeće - dok je završnu čestitku nadbiskupu Marinu u ime svih vjernika Đakovačko-osječke nadbiskupije izrekao pomoćni biskup đakovačko-osječki mons. Đuro Hranić, izražavajući radost i zahvalnost:

● **Čestitka nadbiskupu Marinu u ime Đakovačko-osječke nadbiskupije**
Mons. Đuro Hranić, đakovačko-osječki pomoćni biskup

Poštovani i dragi naš nadbiskupe Marine!

Danas smo ponosni i radosni zajedno s Vama! S takvim osjećajem donosim Vam iskrene čestitke cijele Đakovačko-osječke nadbiskupije. Čestitam Vam u ime njezina prezbitarija – u ime svakog svećenika i đakona, u ime naših redovnika i redovnica, svećeničkih pripravnika i redovničkih kandidata i kandidatice, u ime studenata teologije, članova Druge biskupijske sinode đakovačke i srijemske te u ime svih Kristovih vjernika naše Nadbiskupije - iz svih gradskih i seoskih župa, na području triju županija - od Viljeva, Odvorca i Šumeća na zapadu do Batine, Iloka i Račinovaca na istoku. Primite čestitke svih današnjih hodočasnika u našu katedralu-prvostolnicu, nas unutra i svih onih ispred nje.

Kad su u nedavnome ratu kolone naših vjernika, prognanika i izbjeglica »išle plačući« (usp. Ps 126,5) te u onim dugim godinama dok nam je biskupija bila podijeljena i raskomadana, svi smo se pitali: kako će i kada sve to završiti? No, velika nam djela učini Svesilni! Danas, hvaleći u svemu Božju dobrotu, možemo reći

da 's pjesmom na usnama' kušamo plodove trpljenja i plača, stradanja i nesigurnosti, ali i nade, povjerenja i molitve, obnavljane snage i zajedničkih traženja.

Dragi oče nadbiskupe, dok se danas s Vama sjedinjujemo u zahvalnosti Svetome Ocu i svim hrvatskim biskupima, Vama, svome smirenom ali odvažnom pastiru, izričemo iskrenu zahvalnost. Molimo da Vas Božja milost čuva i snaži u službi nadbiskupa i metropolita koju započinjete. Mi Vam obećavamo zajedništvo, podršku i zauzetost u zadaćama koje ćete već uskoro staviti pred nas te Vam kao predstavnici čitave Đakovačko-osječke nadbiskupije najiskrenije od srca čestitamo. Živjeli!

● **Proglas »Izjava i odluka Druge biskupijske sinode«**

Na samome završetku misnoga slavlja pomoćni biskup Hranić pozvao je nadbiskupa Srakića da proglasi i preda »Izjave i odluke Druge biskupijske sinode«, riječima:

Poštovani oče Nadbiskupe!

Današnju ste Euharistiju izabrali i kao trenutak u kojemu ćete našoj mjesnoj Crkvi svečano proglasiti i predati Izjave i odluke Druge biskupijske sinode, koju smo slavili s Crkoom u Srijemu. Prema sinodskoj obnovi povelili ste nas već 1997.

godine, čim ste preuzeli upravu biskupije, dok još niste ni mogli poći u sve njezine dijelove. Danas pred nas stavljate pastoralni program koji je promišljan kroz više godina, s osjetljivošću za nove okolnosti i konkretne potrebe našega vremena. Možete li nam, na početku novoga poglavlja u životu naše Nadbiskupije, ponuditi nešto potrebnije i reći nešto poželjnije za hod kojega danas započinjemo, nego da pred nas stavljate sinodske Izjave i odluke. Želimo ih prihvatiti spremna i otvorena srca te ih pretočiti u životnu stvarnost naših župa kao i svih naših zajednica i ustanova.

Knjigu nadbiskupu Srakiću, kardinalu Bozaniću, kao i biskupima sufraganskih biskupija, uručile su redovnica Meri Gotovac sestra iz Družbe milosrdnih sestara sv. Križa u Đakovu te gospođa Blanka Markotić, članica Sinode, iz župe Gospe Brze Pomoći u Slavonskom Brodu.

Potom je *Izjave i odluke Druge biskupijske sinode đakovačke i srijemske* nadbiskup Srakić svojoj crkvi predao riječima Ivana Pavla II. u Osijeku 2003. godine: »Ljubljena braćo i sestre u Nadbiskupiji đakovačko-osječkoj! S velikom radošću predajem našoj Crkvi knjigu *Izjava i odluka Druge biskupijske sinode*. Bili nam blagoslovljeni tako željeni plodovi sinodske obnove! »Podite u svoje vjerničke zajednice, u mjesta gdje živite i radite, i kao vjerni učenici Gospodinovi učinite da se ostvari sveto djelo Biskupijske sinode«, da učvršćeni naukom apostolskim i službom Crkve, uvijek mognemo živjeti i naviještati milost i spasenje Isusa Krista«.

Svečano liturgijsko pjevanje izvodili su združeni mješoviti zborovi iz Đakova, Osijeka, Vinkovaca i Slavonskog Broda kojima je ravnao m^o Ivan Andrić. Na orguljama je muzicirao m^o Vinko Sitarić. O ceremoniji i protokolu brinuo je mons. Luka Strgar, kustos katedrale, dok je moderator slavlja bio mr. sc. Ivan Čurić, profesor na KBF-u u Đakovu.

Mihael Kelbas

Proslava uzdignuća grada Osijeka na stupanj nadbiskupskoga i metropolitanskog susjedišta i crkve Sv. Petra i Pavla na dostojanstvo konkatedrale

I. Svečana akademija u Osijeku, subota, 11. listopada 2008.

Slavlju proglašenja prethodila je u subotu, 3. listopada 2008., svečana akademija na kojoj su sudjelovali Hrvatsko pjevačko društvo »Lipa«, Pjevačko društvo sv. Josipa i Tamburaška škola »Baterek« te predavači dr. Stjepan Sršan, dr. Ivica Raguž, dr. Zlata Živaković Kerže i učenici Isusovačke klasične gimnazije u Osijeku.

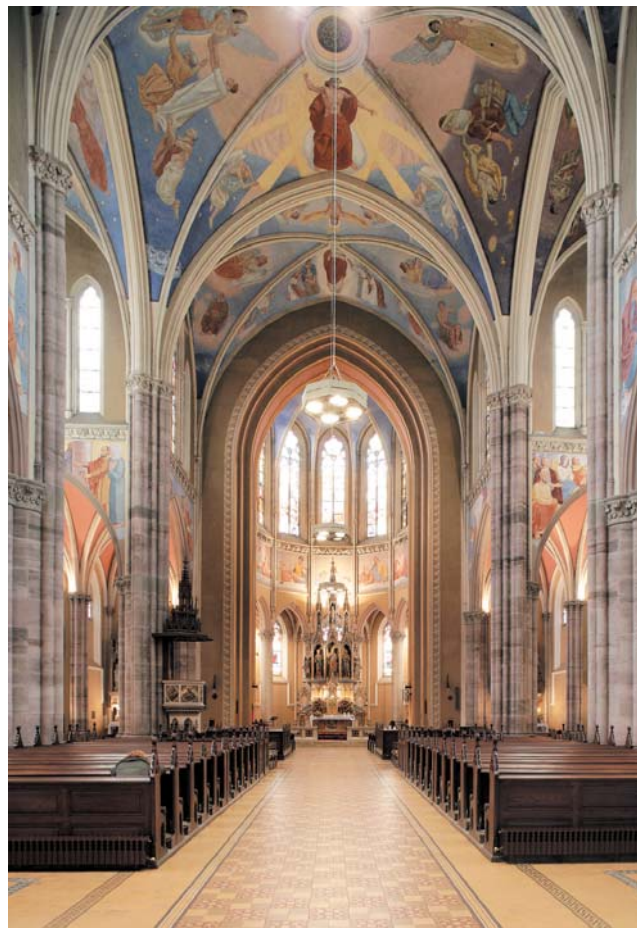
Predavači dr. Stjepan Sršan, dr. Ivica Raguž i dr. Zlata Živaković Kerže govorili su o povijesnom kontekstu »Od Biskupije Murse do konkatedrale u Osijeku«, novomu značenju Osijeka u Katoličkoj Crkvi i konkatedrali te o konkatedralnoj crkvi. Ivica Raguž je zaklju-

čio: »Premda možda još nismo ni svjesni, proglašenje grada Osijeka susjedištem Nadbiskupije neprocjenjiv je događaj za ovaj grad. U skladu s riječima hvalospjeva Blažene Djevice Marije, koje je nadbiskup Marin uzeo za geslo ovoga slavlja, i mi možemo radosno uskliknuti: »Velika nam djela učini Svesilni, sveto je ime njegovo!«

*Prigodna riječ nadbiskupa đakovačko-osječkog,
mons. Marina Srakića*

1. U krilu domovinske Crkve

Mnogi su znali pitati zašto sjedište Đakovačke i Srijemske biskupije nije u Osijeku nego u Đakovu. Odgovor nam na to pitanje daje povijest, a ona veli da je bosanski biskup 1239. godine, tj. prije 770 godina

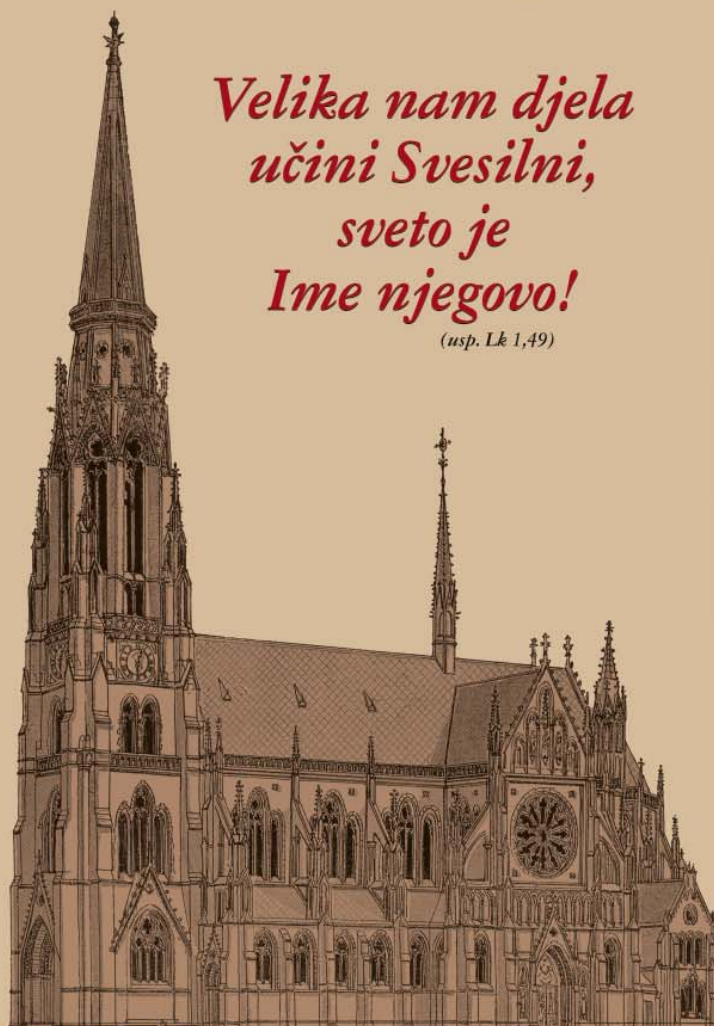
SVEČANO LITURGIJSKO ZBOROVANJE

prigodom uzdignuća grada Osijeka
na stupanj nadbiskupskoga i metropolitanskog susjedišta
te župne crkve Sv. Petra i Pavla na dostojanstvo konkatedrale

Osijek, nedjelja 12. listopada 2008.

*Velika nam djela
učini Svesilni,
sveto je
Ime njegovo!*

(usp. Lk 1,49)

ĐAKOVO -
- OSIJEK

POŽEGA

SRIJEMSKA
MITROVICA

PROGRAM SLAVLJA

Utorak, 7. listopada 2008.

Župa sv. Petra i Pavla, Osijek 1 (dvorana pastoralnog centra)

20.00 Tribina: „Doneseno je pravo rješenje“ (Benedikt XVI.)

Predavači: prof. dr. sc. Pero Aračić, doc. dr. sc. Andrija Suljak, doc. dr. sc. Ivica Raguz

Srijeda, 8. listopada 2008.

Župa sv. Luke, Osijek 11 (Josipovac)

20.00 Susret zborova mladih osječkih župa

Četvrtak, 9. listopada 2008.

Konkatedrala Sv. Petra i Pavla u Osijeku

20.30 Euharistijsko klanjanje

Animatori: studenti Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku

Subota, 11. listopada 2008.

Konkatedrala Sv. Petra i Pavla u Osijeku

20.00 Svečana akademija

Sudjeluju: Hrvatsko pjevačko društvo "Lipa", Pjevačko društvo sv. Josipa Osijek, Tamburaška škola "Batorek", dr. sc. Stjepan Sršan, dr. sc. Mica Requiž, dr. sc. Zlata Žvaković Kerže, učenici susovačke klasične gimnazije u Osijeku

Nedjelja, 12. listopada 2008.

Konkatedrala Sv. Petra i Pavla u Osijeku

9.00 Polazak vjernika iz župnih crkava prema konkatedrali Sv. Petra i Pavla
10.00 Svečani doček mons. dr. sc. Marina Srakića, prvog nadbiskupa i metropolita dakovačko-osječkog na ulazu u grad Osijek

10.30 Svečano euharistijsko slavlje

Proglas Bule pape Benedikta XVI. o ustanovljenju nadbiskupije i metropolije, imenovanju prvoga nadbiskupa i metropolita te uzdignuću župne crkve Sv. Petra i Pavla na dostojanstvo konkatedrale

Predsjedatelj: mons. dr. sc. Marin Srakić, nadbiskup i metropolit dakovačko-osječki

dobio u posjed Đakovo i njegovu okolinu te u Bosni područje Soli i Usoru, pa se za vrijeme nereda u Bosni preselio u Đakovo. S obzirom na ustroj Crkve, velike su se promjene dogodile na našim prostorima u drugoj polovici XVIII. stoljeća, za vladavine carice Marije Terezije, kada su se u austro-ugarskom kraljevstvu uređivale granice biskupija. Te promjene će Katoličkoj Crkvi u istočnoj Hrvatskoj zacrtati pravac sve do naših dana. Naime, 1773. godine papa Klement XIV. sjedinio je malu i siromašnu Srijemsku biskupiju s malom, ali bogatom Bosanskom ili Đakovačkom biskupijom. Budući da su one bile geografski odijeljene, papa Pio VI. pripojio je 1780. godine novonastaloj biskupiji sedamnaest župa Pečuške te deset župa Zagrebačke biskupije. Tako je nastala velika **Bosanska ili Đakovačka i Srijemska biskupija**, koja je obuhvaćala područje između Save i Dunava od Zemuna do Broda na Savi.

U sastav nove velike biskupije ušli su i gradovi Osijek i Petrovaradin, koji su zbog političke i gospodarske važnosti spadali pod jurisdikciju Ostrogonškoga nadbiskupa, tj. ugarskoga primasa. Velika udaljenost Osijeka od dotadašnjega biskupijskog sjedišta imala je loše posljedice ne samo za crkveni vjerski život - jer je u tom gradu Crkva bila bez biskupa - nego i za druge vidove života ovoga grada. Je li ostrogonski nadbiskup ikada osobno pohodio grad, ne zna se. Tek bi povremeno ovamo dolazili pomoćni ostrogonski biskupi, susjedni pečuški biskup ili đakovačko-bosanski biskupi da obave one službe koje po crkvenom zakonu obavlja samo biskup.

Zato je 1776. godine papa Pio VI. uključio Osijek u sastav Đakovačke ili Bosanske i Srijemske biskupije. Osijek je tako konačno ušao u crkvenu organizaciju Slavonije, odnosno maticu zemlju Hrvatsku. Dekret o ovom priključenju pročitan je na blagdan Sv. Mihaela,

29. rujna 1776. godine, u župnoj crkvi u Tvrdi, a prvi biskup sjedinjenih biskupija - i prvi domaći biskup Osijeka - **Matija Franjo Krtica** slavi taj događaj svečanim biskupskom misom. Za Crkvu u Osijeku počelo je novo doba njezina života.

Kao što je poznato, bilo je prijedloga da se biskupsko sjedište iz Đakova premjesti u Osijek. Prvi puta se to spominje za vrijeme sedisvakancije, nakon smrti biskupa Matije Franje Krtice, kad je Stolni kaptol predao Promemoriju vizitatoru Antunu Mandiću, zagrebačkom kanoniku i kasnijem đakovačkom biskupu, u kojoj je predložio da se sjedište biskupije premjesti u Osijek, tj. u Tvrdi, gdje bi se smjestile glavne biskupijske institucije, tj. biskupski dvor, katedrala, stolni kaptol i bogoslovno sjemenište. U tom dokumentu Kaptol je predložio da se prazno kameralno zemljište ustupi za biskupijsku kuću: »Budući da biskup mora češće dolaziti ovamo u Osijek i radi županijskih sjednica i radi biskupijskih poslova, on ovdje za svoj boravak mora imati vlastitu kuću.«¹ No Antun Mandić je smatrao da nema dovoljno ugleda da to i postigne kod cara, iako ima naznaka da je to bio stav i Dvora.

Prema predaji, i prema zapisima Izidora Kršnjavoga, i biskup Josip Juraj Strossmayer, najveći Osječanin, htio je u Osijeku graditi crkvu i u nj prenijeti biskupsku stolicu, ali je zahtijevao da grad Osijek na svoj trošak sagradi biskupski dvor i kanoničke kurije. Osječani toga nisu htjeli učiniti.² Kršnjavome možemo vjerovati jer je niz godina bio biskupov povjerenik. Da se to ostvarilo, kako bi danas Osijek izgledao!? No iako nije imao

¹ Vidi: *Dijezanski arhiv Đakovo, Arhiv Stolnog Kaptola*, od 23. lipnja 1805; usp. *Zapisnici sjednica 1780-1806*, od 28. 01. 1806, str. 336.).

² Usp. I. KRŠNJAVI, *Zapisci iza kulisa hrvatske politike*, Knjiga prva, str. 389.

biskupsku palaču u Osijeku, Strossmayer je vrlo često bio u njemu. On je pratio, vodio brigu, davao smjernice i neposredno utjecao na crkveni i kulturni život grada. Za svoga biskupovanja je, samo službeno, deset puta pohodio i obavio kanonske vizite u sve tri župe.

2. Gradnja nove gornjogradske župne crkve - novo lice Crkve u Osijeku

U drugoj polovici 19. stoljeća rađa se moderna i jedinstvena Crkva među Hrvatima. To doživljava i Crkva u Osijeku.

Veliki događaj u crkvenom životu Osijeka bila je gradnja nove župne crkve u Gornjem gradu. Zahtijevao je to sve veći broj vjernika ove župe, dotrajalost i neuklopljenost postojeće crkve u novonastali ambijent, a napose nov položaj ovog dijela grada i, čini se, posebna želja biskupa Strossmayera da Osijek dobije reprezentativnu crkvu koja će biti simbol modernog grada i suvremene Crkve. Sagrađena je novcem same župe, doprinosom Grada kao patrona, pomoću Zemaljske vlade, darovima pojedinih obitelji i milodarima vjernika.

Iako još nije bila dovršena, 20. svibnja 1900. godine nova osječka crkva je posvećena. Bilo je to točno na pedesetu obljetnicu imenovanja Josipa Jurja Strossmayera za đakovačkoga biskupa. »Katedrala« je ubrzo doživjela strahote Prvoga svjetskog rata i ostala bez zvona kao i ostale crkve. No u poslijeratnom razdoblju, kad Katolička Crkva u Osijeku doživljava svoj procvat, i gornjogradska crkva dobiva svoj planirani izgled. A kao kruna u izgradnji crkve, slijedilo je oslikavanje njezine unutrašnjosti. Izveo je to akademski slikar **Mirko Rački**. Crkva je tako nakon pedeset godina od početka gradnje dobila svoj puni sjaj.

U sklopu prijedloga Svetoj Stolici nalazio se i prijedlog da se Biskupiji promijeni ime, tj. da se Đakovačka ili Bosanska biskupija preimenuje u **Đakovačko-osječka** ili latinski **Diacovensis-Osijekensis, Dioecesis Đakovo-Osijek**, a ispusti ime Bosanska.

Taj smo prijedlog potkrijepili sljedećim argumentima: Biskupija je nosila ime Bosanska, jer je đakovački biskup kao apostolski nasljednik bosanskoga biskupa svoje sjedište iz Vrhbosne (srednjovjekovnog mjesta kraj današnjeg Sarajeva) premjestio u Đakovo. Dolaskom Turaka u Bosnu, bosanski biskup izgubio je svaku vezu sa svojom biskupijom, a za Bosnu je Sveta Stolica imenovala »apostolske vikare«. Prigodom uspostave redovite hijerarhije u Bosni i Hercegovini nije uspostavljena »Bosanska« nego »Vrhbosanska« nadbiskupija, jer naslov »bosanska« pripada Đakovačkoj biskupiji. No, već 600 godina đakovački biskup nema nikakve stvarne veze s Bosnom, osim titula »bosanski« kao oznake apostolskog naslijeđa. I sam naslov je danas neobičan (arhaičan), jer se biskupije nazivaju

po gradovima, a ne po rijekama ili pokrajinama kao što je to slučaj naslova »bosanski«, naime »Bosna« su pokrajina i rijeka.

Kad je Sveti Otac prolazio kroz Osijek, upitao je ima li Osijek kakvu višu crkvenu strukturu osim župa. Odgovorio sam da nema, čemu se njegov tajnik pomalo čudio, a Svetio Otac šutio. Bio je zadivljen veličanstvenom zgradom crkve sv. Petra i Pavla, u kojoj je kršten njegov prvi suradnik kard. Franjo Šeper.

Današnja stvarnost je drugačija, slična nekim slučajevima u svijetu gdje se uz manji grad razvio veliki, koji je sjedište biskupije, kao što je slučaj Freising und München, Rottenburg-Stuttgart, Estergon-Budapest. Kod nas se u blizini maloga grada Đakova razvijao veliki grad Osijek, metropola Slavonije. Već smo obavijestili Svetu Stolicu da gradu Osijeku treba i u crkvenom pogledu posvetiti veću pozornost. Osijek ima monumentalnu središnju gradsku župnu crkvu, u Osijeku će Biskupija imati lijepu zgradu za sadržaje koji su potrebni u takvim slučajevima. Osijek je od Đakova udaljen 35 km, a komunikacije između ta dva grada poboljšat će i autocesta koja će povezivati ta dva grada. Osim toga, na svjetovnom planu ima Sveučilište s oko 19.000 studenata na petnaestak fakulteta.

Grad Osijek - koji je u prvoj polovici 19. stoljeća bio najveći grad u Hrvatskoj, a između dva svjetska rata najveće industrijsko središte u staroj Jugoslaviji - nakon Drugoga svjetskog rata bio je zanemaren u odnosu prema drugim gradovima njegova ranga. Uvijek je bilo nekih isprika, ali najveći razlog tome bila je nemarnost i nebriga njegovih čelnika.

Što sada? Kada su tri općine spojene u jedinstven kraljevski grad, htjelo se stvoriti jedno biće. To napose želimo još snažnije ostvariti ovim uzdignućem na stupanj susjedišta, a župne crkve na stupanj konkatedrale. Važni su ljudi, važni su vjernici koje predvode svećenici. Čestitam građanima grada Osijeka i vjernicima župe Sv. Petra i Pavla, ali i cijeloj našoj Nadbiskupiji... Zahvaljujem svima koji su na tom projektu sudjelovali. Od Rima preko Đakova, Zagreba, Požege do Osijeka.

Zahvaljujem i svima onima koji su se svojim aktivnim sudjelovanjem i doprinosom uključili u pripravu večerašnjega programa te nam omogućuju da ovaj tako važan trenutak za crkvenu povijest grada Osijeka snažno doživimo i dostojno proslavimo!

II. Svečano euharistijsko slavlje u osječkoj konkatedrali, nedjelja, 12. listopada 2008.

Pred više tisuća okupljenih vjernika u središtu Osijeka i u konkatedrali Sv. Petra i Pavla, župne zajednice, crkveni dostojanstvenici, vjernici i gosti proslavili su osnivanje Đakovačko-osječke crkvene pokrajine, uzdignuće

grada Osijeka na stupanj nadbiskupskoga i metropolitanskog susjedišta te su, sudjelujući na misnom slavlju, slavili proglašenje konkatedralom prvostolne crkve Sv. Petra i Pavla u Osijeku. Osječanima koji su dopješačili iz svojih župa pridružili su se vjernici iz okolice kako bi u 10 sati dočekali, ispred konkatedrale, mons. dr. Marina Srakića, prvoga nadbiskupa i metropolita đakovačko-osječkog, najvećega zaslužnika za povijesni događaj na ovim prostorima Crkve te ujedno predsjedatelja svečane euharistije.

Na misnomu slavlju, pod geslom »Velika nam djela učini Svesilni, sveto je Ime njegovo!«, suslavili su mons. Mario Roberto Cassari, apostolski nuncij u RH, koji je čestitao vjernicima i Osječanima pročitavši proglas Bule pape Benedikta XVI., mons. Đuro Gašparović, srijemski biskup, mons. Antun Škvorčević, požeški biskup, mons. Slavomir Miklović, biskup križevački, pomoćni biskup đakovačko-osječki mons. Đuro Hrančić, a pridružili su im se, pribivajući svečanosti, brojni crkveni dostojanstvenici, svećenici osječkih župa i dekani, đakoni, redovnici i redovnice, bogoslovi, svjetovni poglavari i dužnosnici, među kojima Vladimir Šeks, potpredsjednik Hrvatskoga sabora, saborski zastupnici, predstavnici kršćanskih crkava u Osijeku, predstavnici osječkoga Sveučilišta »J. J. Strossmayer«, kulturnih, znanstvenih i prosvjetnih institucija, Policijske uprave osječko-baranjske te radosni vjernički puk novouspostavljene Đakovačko-osječke crkvene pokrajine, pristigao iz župa u Osijeku, susjednih gradova i mjesta.

Pozdravni govor gradonačelnika grada Osijeka gosp. Gordana Matkovića

Uoči mise osječki gradonačelnik Gordan Matković, u ime Osječana, zaželio je dobrodošlicu nadbiskupu Marinu i, predajući mu biskupski štap, kazao:

Oče nadbiskupe!

Kao gradonačelnik grada Osijeka, izričem Vam dobrodošlicu u naš grad Osijek, kojeg ste Vi stavili u naslov naše Nadbiskupije i Metropolije kao njezino susjedište. Osijek je četvrti grad po veličini u Hrvatskoj. On je

privredno, gospodarsko, kulturno i političko središte ove regije. Vašim uzdignućem, naš grad i na crkvenom planu ima svoje istaknuto mjesto i važnost kao metropola Slavonije.

Vi ste i župnu crkvu Sv. Petra i Pavla, koju su Osječani do sada zvali »katedralom«, uzdigli na čast konkatedrale. Poglavarstvo grada Osijeka je nakon demokratskih promjena zaštitnike ove župne crkve, odsada konkatedrale, postavilo i za zaštitnike našega grada.

Hvala Vam na ovako velikom daru. Osijek je i do sada bio – a sada je postao još više – i Vaš grad. Dobro došli u svoj grad Osijek!

Povijesni je ovo dan, za naš grad, za Crkvu grada Osijeka, i sve njezine građane. U ime svih katoličkih vjernika i građana grada Osijeka, primite ovaj biskupski štap kao našu zahvalu i trajni spomen na ovaj povijesni događaj.

Pozdravni govor osječko-baranjskog župana i rektorice Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku

Dobrodošlicu je, uz darivanje procesionalnog križa nadbiskupu, zaželio gosp. Krešimir Bubalo, osječko-baranjski župan, ističući vjernost i radost puka. Nadbiskupa je, u ime Uprave i Senata osječkog Sveučilišta, 20.000 članova osječke Akademske zajednice,

znanstvenika, nastavnika i studenata, pozdravila prof. dr. sc. Gordana Kralik, rektorica Sveučilišta »J.J. Strossmayera«, kazavši: »12. listopada 2008. ostat će trajno zapisano svjedočanstvo i veliki povijesni dan, ispunjen dostojanstvom i radošću, s posebnom zahvalnošću i poštovanjem prema Svetom Ocu Benediktu XVI., jer svečano proslavljamo uzdignuće našeg grada u nadbiskupsko i metropolitansko susjedište i župnu crkvu Sv. Petra i Pavla na dostojanstvo konkatedrale.«

Prije euharistijskog slavlja, u uvodnim obredima, solist i pjevači molili su s narodom zazive svetih zaštitnika. Solist je bio đakovački bogoslov IV. godine Željko Šimić. Novi nadbiskupov grb u procesiji nosio je Tomislav Lasić, bogoslov iz župe Sv. Petra i Pavla.

Liturgijsko slavlje u crkvi prepunoj vjernika

Poslije procesije počelo je liturgijsko slavlje, na kojemu je apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj Mario Roberto Cassari pročitao (na hrvatskom jeziku) tekst Bu-

le pape Benedikta XVI., upućujući okupljenima blagoslov, što je popraćeno zahvalom Bogu i oduševljenim gromoglasnim pljeskom. Odloživši mitru, nadbiskup je uz blagoslovnu molitvu i kađenje blagoslovio katedru konkatedrale Đakovačko-osječke nadbiskupije, a zajednica zapjevala: »Kliči Bogu, zemljo sva, Aleluja.«

Potom je konkatedralni župnik Župe sv. Petra i Pavla i dekan Osječkog zapadnog dekanata, preč. Adam Bernatović, pozdravio sabrane, posebno se obrativši nadbiskupu:

Pozdravni govor preč. Adama Bernatovića, konkatedralnog župnika i dekana Zapadnog osječkog dekanata

Preuzvišeni oče nadbiskupe Marine!

Nakon svečane proslave ponovne uspostave Srijemske biskupije te uzdignuća Đakovačko-osječke nadbiskupije i osnivanje Đakovačko-osječke crkvene pokrajine 4. listopada u Đakovu, ponovo se okupila osječka

Crkva da radosno, sa svojim nadpastirom, proslavi uzdignuće grada Osijeka na stupanj nadbiskupskoga i metropolitanskog susjedišta i uzdignuće ove vелеbne osječke crkve Sv. Petra i Pavla na dostojanstvo konkatedrale – sustolnice.

Vi ste, oče nadbiskupe, u svojoj Pastirskoj poslanici koju ste nam uputili rekli da smo u posljednje vrijeme bili sudionici velikih događaja koji su snažno obilježili povijest naše Biskupije.

Svi ti događaji imali su odjek i na život Crkve grada Osijeka, posebno mirna reintegracija i povratak prognanika u svoje domove i župe, naša Biskupijska sinoda i nezaboravni događaj pohoda Svetog Oca.

Na život grada Osijeka i njegove okolice utjecale su i mnoge odluke koje ste donijeli da bi ovaj grad živio intenzivnijim kršćanskim životom:

- podjela velikog Osječkog dekanata na tri manja, i to radi boljega pastoralnog rada i djelovanja te komuniciranja svećenika;
- dovođenje nove zajednice redovnika Družbe Duha Svetoga;
- imenovanje povjerenika za pastoral mladih;
- postavljanje studentskog i bolničkog kapelana;
- osnivanje bračnog i obiteljskog savjetovališta;
- postavljanje svećenika koji će voditi brigu za pastoral starih i nemoćnih u Domu umirovljenika;
- gradnja nadbiskupskog vikarijata u Osijeku gdje će se odvijati zajednička pastoralna događanja grada Osijeka i šire, a gdje će biti i Vaše susjedište;
- Vaša briga da grad Osijek bude pokriven s dovoljno župa;
- Vaša uska povezanost sa svim redovničkim zajednicama koje žive i djeluju u našem gradu. Nema ni

jedne župe u gradu da u njoj ne djeluju ili žive časne sestre raznih redova;

- Vaša povezanost s ostalim kršćanskim zajednicama grada Osijeka;
- Vaša česta prisutnost u ovom gradu, osobno ili po pomoćnom biskupu.

Sve to kulminiralo je današnjim slavljem. Grad Osijek ušao je naziv naše Nadbiskupije i Metropolije. Naša crkva, trajni spomen duha i zavjetne misli biskupa Strossmayera, koji se zalagao da svom rodnom gradu podari ovu vелеbnu crkvu, trajan spomenik i gornjogradskih župnika, posebno graditelja Josipa Horvata i župnika Stjepana Bogdanića koji je bio svjedok njezina razaranja i inicijator njezine obnove, znanih i neznanih župljana i znamenitih Osječana, simbol grada Osijeka, upamćeni znak, po kojem je ovaj grad prepoznatljiv, postala je sustolnica, konkatedrala. Vjerujem, svi oni danas dijele našu radost.

Vi ste, oče nadbiskupe Marine, naš prvi nadbiskup i metropolit, ujedno ste i predsjednik HBK. Uz našu zahvalnost za sve što je osječka Crkva dobila, čestitamo i Vama na velikom priznanju i časti.

Dobro došli u Vaš grad Osijek, u vašu sustolnicu, k Vašim pastirima i ovom puku Božjem koji vam je povjeren, i koji se danas s Vama raduje. Živjeli!

Služba Riječi

U liturgiji Riječi prvo čitanje iz Staroga zavjeta pročitao je Blanka Strahonja, ing. aeroprometa, pjevač-solist Damir Baković otpjevao je psalam, a drugo čitanje iz NZ pročitao je Antun Kovačić, dipl. ing. elektrotehnike. Evanđelje je navijestio đakon Ivan Tutiš iz Đakovačko-osječke nadbiskupije. Aleluju su otpjevali: Tomislav Moržan iz osječke župe Sv. Petra i Pavla

apostola, Darko Opačak iz osječke župe Sv. Mihaela i Željko Krivić iz osječke župe Preslavnog Imena Marijina. Potom je uslijedila homilija nadbiskupa Srakića.

Homilija nadbiskupa đakovačko-osječkog mons. Marina Srakića

1. Bog priređuje gozbu

»Gospodin nad Vojskama spremić će svim narodima na ovoj gori gozbu.« Odlomak iz Knjige proroka Izaije veoma je utješān i ohrabrujuć! On nam objavljuje da Bog Źeli spasiti cijelo ĉovjeĉanstvo i svakog ĉovjeka, i na kraju prirediti obilatu gozbu na gori Horebu. Bog ĉe tada, tj. u mesijanska vremena, otrti suzu sa svakog lica i ukloniti svu sramotu i trpljenje.

I Evādelje govori o gozbi, ali s drugim naglascima. Ono skreće pozornost i na neuljudne uzvanike koji ne prihvaćaju poziv sudjelovati na svadbi. Izaija posebno istiće dar što ga Bog pripravlja za mesijanska vremena pozivajuć sve narode zemlje, a evādeoska prispodobā istiće slobodu i odgovornost uzvanika. Svadba je bila spremna, ali je uzvanici nisu zasluŹili. Sramotno su digli ruke na sluĹe, zlostavljali ih, ĉak i ubili. Kojeg li nastranog naĉina uzvraćanja onome koji poziva na gozbu! Ali, kako je tragiĉan i dramatiĉan kraj neuljudnih uzvanika: kraljevska vojska pali njihov grad i ubija ubojice!

Bog je sa svoje strane sve uĉinio, ali ĉovjek treba slobodno i velikodušno odgovoriti i doći na gozbu i to u svim Źivotnim okolnostima. Kao sveti Pavao, treba doŹivjeti Krista i njegovu ljubav, da se moŹe suoĉiti s poteškoćama Źivota: »sve mogu u Onome koji me krijepi« (2. ĉitanje). A u nekim trenucima Źivota ĉini nam se da naŹ Źivot nije niŹta drugo nego plaĉ i beskrajno trpljenje. Tolike su patnje ljudi! Tolika trpljenja cijelih naroda koji grcaju u bijedi, toliki pojedinci zahvaćeni patnjom bolesti, tolike nevolje mladih zarobljenih nasiljem ili spiralom droge i gubitkom smisla; muke tolikih neizljeĉivih bolesnika; tjeskobe brojnih rastavljenih obitelji. No, Gospodinu nisu strane naŹe patnje. On sabire naŹe suze, kao što kaŹe Psalam: »Ti izbroji dane mog progonstva, sabrao si suze moje u mijeħu svom« (Ps 56,9).

2. Odgovor na BoŹji poziv i nadahnuće Duha Svetoga

Prispodoba o pozvanima na gozbu podsjeća nas na potrebu odgovoriti na BoŹje pozive. Gospodin kuća na naŹa vrata nutarnjim poticajima i nadahnućima Duha Svetoga. Mi moramo biti sposobni ĉuti glas Duha Svetoga, tj. plemenite osobe koje u svakoj prigodi oĉituju svoju ljubav prema Bogu. To moŹemo ĉiniti svaki dan,

u svagdašnjim zalaganjima u naŹim obiteljskim i profesionalnim odnosima. »No oni ne htjedoŹe doći« (Mt 22, 3). Ĉini se nevjerojatnim to što Isus opisuje u prispodobi, ali je istinito: moguće je odbaciti BoŹji poziv, moguće je zatvoriti se u oholost i postati zarobljenikom osame i nesreće.

Na BoŹji poziv ĉovjek odgovara vjerom, ali vjerom koja je svjetlo što obasjava i naŹe misli i naŹa djela. Prava vjera je otvorenost prema Bogu koji se objavio, koji nam je u Kristu priopćio bogatstvo svog boŹanskog Źivota i pozvao nas da na tome bogatstvu sudjelujemo. Takva vjera nije puko prihvaćanje neke nauke, nego i prihvaćanje cijele Kristove osobe. Takvu vjeru imali su prvi krŹćani kojima sv. Petar piŹe u svojoj Poslanici: »da prokuŹanost naŹe vjere – dragocjenija od propadljivog zlata, koje se ipak u vatri kuŹa – stekne hvalu, slavu i ĉast o Objavljenju Isusa Krista« (1 Pt 1, 8). To je vjera koja ide do krajnjih granica i prihvaća teŹke zahtjeve krŹćanskog Źivota, prema onoj rijeĉi: »Tko ustraje do kraja, taj ĉe se spasiti.« Imati vjere, znaĉi

prepustiti se Bogu i onda kad se treba »nadati protiv svake nade«, kao Abraham.

3. Vjera prelazi u služenje

Ta vjera ne ostaje neplodna, beskorisna, ona se očituje u služenju onima koji su u potrebi. Onaj koji očima svoje vjere promatra Božja djela u svijetu, koji se u vjeri otvara prema Bogu, ne može zatvoriti svoje oči prema potrebnima, siromasima. Tako je uvijek bilo u povijesti. Tako se ponašala i prva kršćanska zajednica, kao što svjedoči pisac Djela apostolskih (Dj 2, 42-47). Tako je poučavao sv. Pavao vjernike u Filipima i u drugim zajednicama, kao što smo čuli u današnjem drugom čitanju. To su u naše vrijeme očitivali toliki koji su za vrijeme i poslije Domovinskoga rata pritekli u pomoć, domaći ljudi iz naše sredine ili širom kršćanskog i vjerničkog svijeta.

Crkvi, svijetu, potrebni su mudri i hrabri kršćani, kršćani-vjernici. Crkvi i današnjem svijetu iznimno su potrebni takvi muševi i žene, svih poziva i staleža, svećenici, redovnici, redovnice i vjernici-laici, jer samo osobe takve vjere, takva kova i takve svetosti bit će sposobni promijeniti ovaj svijet i ponovno mu dati, zajedno s mirom, ono duhovno i kršćansko usmjerenje prema kojem svaki čovjek u svojoj nutрини teži - a da koji puta toga nije ni svjestan - i koje nam je svima tako

potrebno. Na to nas je upozorio i pozvao Sveti Otac u svojoj homiliji prigodom svoga pohoda Osijeku: »On, Bog i Otac, jest Onaj koji sve zove na svetost i poslanje. Živeći iskustvo vazmene novosti, kršćani mogu preoblikovati svijet i graditi civilizaciju istine i ljubavi.«

»Podite na raskršća i koga god nadete pozovite na svadbu« (Mt 22, 9): evangelist Luka, za razliku od Mateja, dodaje jednu značajnu pojedinost: na svadbu dodoše sakati, slijepi i hromi. To znači da maleni i jednostavni, razbaštinjeni, siromašni, ponizni, često bolje shvaćaju i sa žarom prihvaćaju Božje spasenje: u stvar, tko misli da ima sve, upada u opasnost da ne cijeni ni jedan dar, čak ni Božji dar.

4. Osijek - susjedište naše Đakovačko-osječke nadbiskupije

Kad smo prije pet godina pozvali Svetog Oca da posjeti našu Biskupiju, odmah smo odlučili da glavna svečanost bude u Osijeku. Ta se odluka pokazala ispravnom, što potvrđuje činjenica 220.000 hodočasnika prisutnih na euharistijskom slavlju. Vraćajući se sa svoga pohoda, prolazeći kroz Osijek, Sveti Otac je upitao ima li taj grad neku višu crkvenu strukturu osim župa. Odgovorio sam da nema, čemu su se on i njegov tajnik pomalo čudili. Prolazeći ispred župne crkve Sv. Petra i Pavla, bio je zadivljen tom veličanstvenom građevinom, u kojoj je kršten njegov prvi suradnik kard. Franjo Šeper. Ovom današnjom svečanošću dajemo odgovor i služi Božjemu papi Ivanu Pavlu II. i svima koji se pitaju zašto sjedište Biskupije nije u Osijeku.

Jedan od prijedloga koje smo uputili Svetoj Stolici bio je i taj da se biskupiji promijeni ime, tj. da se Đakovačka ili Bosanska biskupija preimenuje u *Đakovačko-osječka*, a ispusti ime Bosanska.

Taj smo prijedlog potkrijepili jakim argumentima. Naime, naša se Biskupija zvala Đakovačka ili Bosanska, ili, obratno, Bosanska ili Đakovačka, jer je bosanski biskup prije 770 godina premjestio svoje sjedište iz Vrhbosne kraj Sarajeva u Đakovo. Dolaskom Turaka

u Bosnu, bosanski biskup izgubio je svaku mogućnost upravljanja onim dijelom Biskupije koji se nalazi u Bosni.

Do danas se mnogo toga promijenilo. Današnja stvarnost je drugačija, slična nekim slučajevima u svijetu gdje se uz manji biskupijski grad razvio veći. Kod nas se u blizini maloga grada Đakova razvijao grad Osijek, metropola Slavonije. Mi smo još ranije obavijestili Svetu Stolicu da gradu Osijeku treba i u crkvenom pogledu posvetiti veću pozornost. Osijek ima monumentalnu središnju gradsku župnu crkvu koja bi mogla biti konkatedrala. U tom gradu u posljednje vrijeme Biskupija ima zgradu u koju će se moći smjestiti uredi s različitim pastoralnim sadržajima, potrebnim takvome središtu. Osijek je od Đakova udaljen 35 km, a komunikacije između ta dva grada sve više se poboljšavaju. Osim toga, na svjetovnom planu Osijek je sjedište županije, u njemu djeluje Sveučilište s oko 19.000 studenata na petnaestak fakulteta.

Grad Osijek - koji je u prvoj polovici 19. stoljeća bio najveći grad u Hrvatskoj, a između dva svjetska rata najveće industrijsko središte u staroj Jugoslaviji - nakon Drugoga svjetskog rata bio je zanemaren u odnosu prema drugim gradovima njegova ranga. Nismo tražili biskupiju u Osijeku, jer nismo htjeli obezvrijediti Osijek: da u njemu, metropoli Slavonije, bude tek biskupija, a u Đakovu nadbiskupija.

Osijek stoga postaje nadbiskupijskim i metropolitanskim su-sjedištem u Đakovačko-osječkoj nadbiskupiji i u novoj, slavonskoj, crkvenoj pokrajini. Ova župna crkva Sv. Petra i Pavla postaje konkatedralom. Ovime je i grad Osijek ušao u naslov naše Nadbiskupije, te je od sada i na crkvenome planu istaknuta njegova važnost kao »metropole« Slavonije i po veličini četvrtoga grada u našoj Domovini.

Koji je to Osijek? To je grad koji ima svoju povijest, koji se danas izgrađuje za budućnost. To je ona staro-rimska Mursa, čije ruševine počivaju zatrpane u ovoj našoj slavonskoj zemlji. To je rimska Mursa kraj koje su se vodile borbe rimskih careva. To je mjesto kršćanskih mučenika i sjedište biskupa, pravovjernih, ali i žestokih branitelja arijanizma.

Osijek! To je onaj srednjovjekovni grad Esseg, sa svojom skelom i mostom. Grad plemića i njihovih podanika. Grad za koji su se borili Osmanlije i kršćani. Grad kroz 150 godina okupiran, grad povlaštenih turskih begova i obespravljene kršćanske raje.

To je danas četvrti grad po veličini u Hrvatskoj, sveučilišni grad, grad s brojnim kulturnim i obrazovnim ustanovama, grad mladosti, s desetak gradskih i više prigradskih katoličkih župa, s više lijepih i starih crkava, ali i s bogoslužnim objektima koji i danas svjedoče o – za život veoma teškim – godinama bivšeg represivnog sustava, s četiri muške redovničke zajednice, odnosno samostana, i s gotovo desetak ženskih redovničkih zajednica i s još više njihovih samostana i kuća te s gradskim četvrtima koje još uvijek nisu dobile svoje crkvene objekte.

Osijek - to je grad razvučen obalom Drave. Osijek - to je grad s prelijepom ulicom izgrađenoj u secesiji. Osijek - to je grad stradalnik u Domovinskom ratu. To je grad djece i mladeži, đaka i studenata, grad znanstvenika, šetališta, parkova, dravskih obala i kupališta. To je grad vjernika katolika i drugih kršćanskih zajednica. To je grad svećenika, redovnika i redovnica, župa i samostana, tradicionalnih i novih vjerničkih društava. To je grad stanovnika različitih narodnosti. To je grad raznih političkih stranaka, suradnje i razdora, grad sirotinje i bogataša. Grad je to u kojem se osjeća zamah naših sinodskih odluka i smjernica.

Taj je grad našoj Crkvi i narodu podario biskupa Josipa Jurja Strossmayera i kardinala Franju Šepera.

Što sada? Kada su prije 199 godina tri osječke općine spojene u jedinstven kraljevski grad, htjelo se stvoriti jedno biće. To napose želimo još snažnije ostvariti ovim uzdignućem na stupanj nadbiskupijskog i metropolitanskog susjedišta, a župnu crkvu Sv. Petra i Pavla na dostojanstvo konkatedrale.

Čestitam građanima grada Osijeka i vjernicima župe Sv. Petra i Pavla, ali i cijeloj našoj Nadbiskupiji... Čestitam i zahvaljujem:

Zahvaljujem apostolskom nunciju mons. Mariju Robertu Cassariju za njegovu nazočnost u našim svečanostima. Preuzvišeni, molimo Vas da Svetom Ocu prenesete izraze naše sinovske odanosti i zahvalnosti na njegovoj odluci da na ovim prostorima stvori novu Crkvenu pokrajinu, da u njoj, i u našoj Nadbiskupiji, vrednuje grad Osijek i da pred njega, vrednujući ga, postavi i nove pastoralne izazove i obveze koje idu ukorak sa sveučilišnim, kulturnim i crkvenim središtem te da ovoj središnjoj gradskoj crkvi i službeno potvrdi katedralno dostojanstvo.

Pozdravljam Preuzvišenoga gospodina Antuna Škvorčevića, koji je svojim razmišljanjima te podrškom uvelike pridonio stvaranju slavonske metropolije te većem crkvenom vrednovanju ovoga grada.

Pozdravljam i prvoga biskupa novoobnovljene Srijemske biskupije, mons. Đuru Gašparovića te našeg pomoćnog biskupa đakovačko-osječkog, mons. Đuru Hranića.

Pozdravljam i fra Leopolda Rochmesa, izaslanika beogradskog nadbiskupa i metropolita mons. Stanislava Hočevara; mons. Vjekoslava Huzjaka, generalnoj tajnika HBK; sve svećenike, redovnike i redovnice, bogoslove i redovničke kandidate i kadidatice. Među njima posebno spominjem časne goste s. Germanu Crotti, generalnu poglavaricu Sestara sakramentinki iz Bergama i fra Josipa Bebića, naddušobrižnika hrvatske inozemne pastve u Njemačkoj.

Pozdravljam i sve predstavnike državnih i lokalnih vlasti. Pozdrav upućujem gosp. Vladimiru Šeksu, potpredsjedniku Hrvatskoga sabora i svim prisutnim saborskim zastupnicima iz Osijeka i Slavonije te gosp. Franji Dubroviću, tajniku Komisije za odnose s vjerskim zajednicama.

S poštovanjem pozdravljam gradonačelnika Osijeka, gosp. Gordana Matkovića, članove Gradskog poglavarstva i sve predsjednike gradskih četvrti, kao i domaćeg župana, osječko-baranjskog, gosp. Krešimira Bubala i sve prisutne članove Županijske skupštine.

Radost mi je pozdraviti rektoricu našeg Sveučilišta J. J. Strossmayera, prof. dr. sc. Gordanu Kralik; sve prisutne prorektore, dekane i profesore sa Sveučilišta, sve predstavnike znanstvenih, kulturnih, društvenih, gospodarskih, zdravstvenih i prosvjetnih ustanova, ravnatelje srednjih i osnovnih škola, predstavnike Hrvatske vojske i policije, sredstava društvenog priopćavanja te drugih vjerskih zajednica. Zahvaljujem i svim članovima Organizacijskog odbora i svim njihovim suradnicima za njihov doprinos u pripremi današnjega slavlja, za svečani doček, darove pune simboličkog značenja, za pripravu programa kroz čitav protekli tjedan, ove svečane liturgije, pjevanje te program i primanje koje će uslijediti.

Dragi vjernici, odrasli, djeco i mladosti te dragi pastiri i članovi ustanova posvećenoga života, »treba Vas Crkva koja je u Slavoniji«, Baranji »i Srijemu! Nakon teških vremena rata, koji je u stanovnicima ovoga kraja ostavio duboke i još uvijek neizliječene rane, zalaganje za pomirbu, solidarnost i društvenu pravdu zahtijeva hrabrost pojedinaca prožetih vjerom, otvorenih bratskoj ljubavi, osjetljivih na obranu dostojanstva osobe stvorene na sliku Božju. (...) Pozvani ste velikodušno preuzeti na sebe svoj dio odgovornosti za život crkvenih zajednica kojima pripadate«, za ovaj grad i ovaj dio drage nam Domovine. »Ne obeshrabrujte se pred složenošću prilika!« Neka Vas nadahnjuju te usmjeravaju i naši nedavno proglašeni sinodski zaključci i izjave. »U molitvi tražite ishodište svake apostolske snage. Iz Evanđelja crpite svjetlost, koja će ravhati vašim koracima.« Amen.

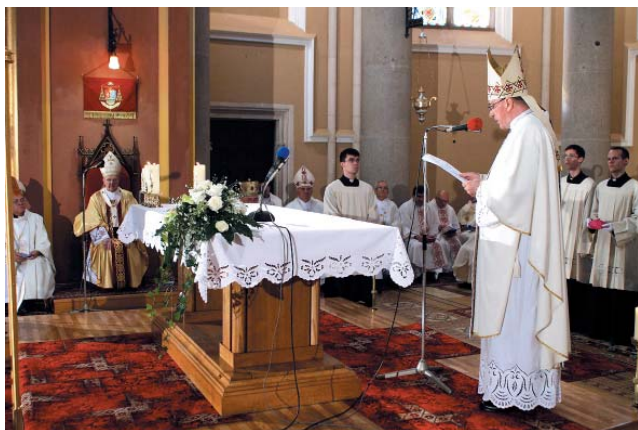
Sveopća molitva i prinos darova

Zazive sveopće molitve pročitati su: Marijan Pavošević, župni suradnik; s. Mirjam Dragičević, redovnica družbe Marijine sestre, Josip Špoljarić, ing. građevinarstva iz osječke župe Sv. Mihaela, arkandela, Mira Ivković, vjeroučiteljica iz osječke župe Sv. Luke te prof. dr. Vlado Guberac, dekan Poljoprivrednog fakulteta u Osijeku.

U prinosu darova hostije su prinijeli dvojica bogoslova, kruh su darovale majke iz župe Sv. Obitelji Lidija Ferić i Marija Gudelj; vino i vodu studentica Una Franc (župa Sv. Ćirila i Metoda) i student Dominik Vuković (župa Uzvišenja sv. Križa); kalež župljani župe Sv. Josipa Radnika bračni par Ivan i Mirjana Grgić; plodove polja župljani župe Sv. Petra i Pavla ap. Marica Wohlmuth i Marija Stipanović (u nošnjama).

Završni obredi

Nakon popričesne molitve đakovačko-osječkom nadbiskupu dr. Marinu Srakiću obratio se požeški biskup, dr. Antun Škvorčević.

**Pozdravna riječ požeškog biskupa
mons. Antuna Škvorčevića**

Preuzvišeni i dragi nadbiskupe i metropolite Marine!

Čast mi je što svoje slovo, izrečeno u Đakovu prije tjedan dana, mogu nastaviti danas u Osijeku. I ovdje, u crkvi Sv. Petra i Pavla, mi – okupljeni članovi Božjeg naroda - zajedno s Vama, apostolskim nuncijem, biskupima, svećenicima, redovnicima i redovnicama uzdižemo svoju hvalu Bogu, svjedočimo radost i iskazujemo duboku zahvalnost nasljedniku sv. Petra, papi Benediktu XVI., za odluku da na Vašu molbu, popraćenu jednodušnom potporom svih hrvatskih biskupa, uspostavi Đakovačko-osječku nadbiskupiju i Metropolitiju.

1. U ovom trenutku ne uspijevam mislima dohvatiti, još manje u riječi sabrati, cjelovito značenje združivanja Đakova i Osijeka u novom nazivu mjesne Crkve i Metropolitije. No, znam da je tim činom Osijek ubrojen među one europske gradove koji imaju svoju katedralu, i to ovu ljepoticu, crkvu Sv. Petra i Pavla, koju je biskup časne uspomene Josip Juraj Strossmayer izgradio za tu svrhu, a ona to do sada nije bila, unatoč tome što su je mnogi tako nazivali. Danas je, naime, u ovu crkvu postavljena učiteljska katedra prvog đakovačko-osječkog nadbiskupa Marina, te se ona više ne zove, nego jest katedrala, znak onog jamstva, kojeg je Isus Krist snagom svoga Duha dao apostolima, na čelu s Petrom, kad im je povjerio brigu za čuvanje cjelovitosti objavljenog pologa vjere i njegovo vjerno prenošenje, poslao u svijet naviještati radosnu vijest i obećao: »I evo, ja sam s vama u sve dane - do svršetka svijeta« (Mt 28,20).

Preuzvišeni nadbiskupe Marine! Prvi puta ste se kao član Zbora apostolskih nasljednika uspjeli na učiteljsku katedru svoje osječke konkatedrale. U poštovanju i bratskoj odanosti od srca Vam čestitam, sa željom da riječ koju ćete s nje naviještati bude uvijek ispunjena i nošena snagom Isusova Duha, da dopre do srdaca

osječkih vjernika, te ovaj grad raste i postaje sve veći u Bogu.

2. Srdačno i radosno, iskreno i ponosno, čestitam svima vama, poštovani i dragi Osječani, uzdignuće vašega grada na nadbiskupijsko i metropolijsko sjedište! Osijek jest središte hrvatskoga istoka, metropola Slavonije, po broju svojih stanovnika, znanstvenih, obrazovnih, kulturnih, gospodarskih i drugih ustanova. Ali, u konačnici, veličina Osijeka nije u svemu tome, nego u veličini njegovih ljudi, njihova duha, osobnosti, srca. Nadbiskupe Marine! Pomozite učiteljskom riječju s katedre ove katedrale i svojim pastirskim sluzenjem da sve ono što je do sada izgrađeno u ljudima ovoga grada po vjerničkoj otvorenosti, nastojanjima oko slobode i dostojanstva, izboreno nesebičnošću, žrtvom i krvlju, od davnih vremena do Domovinskog rata, bude još snažnije zahvaćeno Božjom blizinom te Osijek bude duhovno veliki grad.

3. Iz vjere pouzdano znam da će Đakovačko-osječka nadbiskupija nastaviti biti ono što je do sada tijekom nekoliko stoljeća bila Đakovačka ili Bosanska i Srijemska biskupija: bogo-ljudska stvarnost, poslana služiti otajstvenom, nerazorivom ljudskom trajanju i preobrazbi čovjeka ranjenog zlom i grijehom, uzdignuta darom Božje ljubavi, udijeljenog nam u muci, smrti i slavnoj uskrsnoj pobjedi njegova Sina Isusa Krista. Nadbiskupija će u novom metropolijskom okviru, u zajedništvu sa Srijemskom i Požeškom biskupijom, biti nositeljica memorije Božje ljubavi za čovjeka, čuvarica svega onoga što je ta Ljubav otajstveno ostvarila tijekom povijesti u našoj Slavoniji, Baranji i Srijemu. Pored toga, želim i molim da nova slavonska Metropolitija, po povezanosti i zauzetosti njezinih pastira, u dijalogu sa svima, uzmogne snažnije u evandeoskom svjetlu promišljati radosti i nade, žalosti i tjeskobe plemenitih ljudi ovih osiromašenih dijelova domovine Hrvata, te pomogne – posebno mladima – razumijeva-

ti i izgrađivati svoju sadašnjost i budućnost u skladu s Božjim naumom o čovjeku, braku i obitelji, rađanju i umiranju, radu i imanju. Da po našem zajedničkom služenju lijek Božje milosrdne ljubavi uđe u ranjene savjesti, snaga Isusove uskrasne pobjede obasja grobove svih nedužnih žrtava, a Božja ljubav daruje utjehu mnogim ucviljenim srcima.

Neka Bog istinskog mira i besmrtnih nada bude sa svima nama na našem zajedničkom putu vjere. Pomagao nam moćni zagovor Isusove Majke i zaštita apostolskih prvaka sv. Petra i Pavla!

Prigodno darivanje nadbiskupa

U ime prezbitera grada Osijeka preč. Ivan Vidaković, župnik i dekan osječkog Istočnog dekanata, nadbisku-

pu je predao prsni križ (pektoral) u ime svećenika u Osijeku, poručujući: »Oče nadbiskupe, ovaj prsni križ poklanjamo vam s nakanom, željom i znanjem da ćemo uvijek, kao vaši prvi suradnici u ovome gradu, biti i oni koji će vam biti prvi pomoćnici u nošenju vašeg križa nadbiskupske službe. Živjeli nam!«

Nakon toga su bračni par Darko i Slavica Zemljak s djecom predali nadbiskupu kalež u ime župljana župe Sv. Petra i Pavla apostola. Zbor djevojaka, pod vodstvom prof. glazbe Dubravke Matić, pozdravio je nadbiskupa pjesmom, a djevojke iz zbora podijelile su poklone: Iva Sesar (nadbiskupu đakovačko-osječkom), Leona Kuprešak (apostolskom nunciju u RH), Anamarija Omejec (izaslaniku beogradskog nadbiskupa i metropolita), Ana Marija Galić (srijemskom biskupu),

Martina Galić (požeškom biskupu), Antonija Sabljak (pomoćnom biskupu đakovačko-osječkoj).

Nakon svih čestitki i darivanja svoju riječ zahvale izrekao je nadbiskup Srakić:

Slavimo događaj koji nas sve obvezuje!

»Možemo reći da je ova generacija stavila krunu na ono što je generacija prije sto godina činila za ovaj grad, i generacija poglavarstva, građana i vjernika. Ono što je posijano prije sto godina, a sijano je daleko duže, evo sada rodi plodovima. Za sve ovo što smo ovih dana doživjeli, a posebno danas, hvala! Svima vama koji ste riječu, pjesmom, prisutnošću, šutnjom pridonijeli da doživimo ove zlatne trenutke povijesti naše, do sada, Đakovačke ili Bosanske i Srijemske biskupije, a sada prve korake nove Nadbiskupije đakovačko-osječke... Ovo što smo danas doživjeli obvezuje sve nas, počevši od mene kao nadbiskupa, biskupe, pomoćnog biskupa, svećenike, redovnike i redovnice, da ono što smo htjeli uspostavom nove nadbiskupije i metropolije, to doista i ostvarimo. Neka to ne budu samo vanjski plodovi, nego plodovi duha u nutрини - da se radi na dobro našega grada Osijeka i naše Nadbiskupije đakovačko-osječke! U svemu tome pratio nas Božji blagoslov, što ga saziavamo na sve ljude dobre volje«, poručio je nadbiskup Marin u završnom obraćanju.

Mnoštvo je radosno slavilo i osjećaji vjernika mogli bi se sažeti u misao »Ovo je dan što ga stvori Bog« ili u

ostvarenje nadbiskupovog gesla slavlja »Velika nam djela učini Svesilni, sveto je Ime njegovo!«

U slavlju su sudjelovali (na koru) zborovi osječkih župa Sv. Petra i Pavla, Sv. Mihaela i Preslavna Imena Marijina, pod ravnanjem s. Branke Čutura. U pokrajnjim crkvenim lađama pjevali su župni zborovi osječkih dekanata, pod ravnanjem maestra Ivana Andrića, na orguljama je svirao Dalibor Ratić, a moderator je bio maestro Vinko Sitarić. Glavni ceremonijar slavlja je bio mons. Luka Strgar, a pomoćnik vlč. Ivan Đakovac, konkatedralni župni vikar.

Nakon slavlja, ispred konkatedrale, na Trgu Ivana Pavla II., gdje je stajao videozid za praćenje slavlja,

Ovo je dan što ga učini Gospodin!

(usp. Ps 118,24)

Središnja proslava ponovne uspostave drevne Srijemske biskupije i preuzimanja službe dijecezanskoga biskupa srijemskog

I. Svečana služba Večernje

Središnja proslava ponovne uspostave drevne Srijemske biskupije i preuzimanja službe dijecezanskoga biskupa srijemskog započela je u Srijemskoj Mitrovici u predvečerje svetkovine Sv. Dimitrija, zaštitnika Srijemske biskupije, u subotu, 25. listopada, svečanom liturgijom Večernje. Liturgija Večernje slavljenja je na temeljima ranokršćanske bazilike Svetog Dimitrija, a predsjedao je đakovačko-osječki nadbiskup i metropolit dr. Marin Srakić. Liturgija je započela svečanom pjesmom Svetom Dimitriju s. Marinele Žigrić, a sudjelovali su novoimenovani srijemski biskup Đuro Gašparović, beogradski nadbiskup i metropolit Stanislav Hočevar, varaždinski biskup Josip Mrzljak, porečko-pulski biskup Ivan Milovan, banjolučki biskup i delegat BK BiH Franjo Komarica, pomoćni biskup đakovačko-osječki Đuro Hranić, generalni tajnik HBK mons. Vjekoslav Huzjak, izaslanik zadarskog nadbiskupa Ivana Prende, generalni vikar Zadarske nadbiskupije, mons. Ivan Mustać te desetak svećenika, redovnici i redovnice, bogoslovi i petstotinjak vjernika.

● *Homilija nadbiskupa i metropolita đakovačko-osječkog mons. Marina Srakića*

»Tko će nas rastaviti od ljubavi Kristove?« Braćo i sestre! Netko će reći da je to retoričko, govorničko pitanje, što ga sv. Pavao u svom zanosu postavlja i pred sebe i pred svoje vjernike. Ne, nije, pokazalo se to i u njegovu životu i u životu tolikih vjernika do današnjeg dana. Čitamo taj odlomak ovdje, nad ostacima starorimskih bazilika izgrađenih u carskome gradu Sirmiju, glavnom gradu Ilirika, susretištu Istoka i Zapada. Čitamo u gradu Srijemskoj Mitrovici, in »civitatis Sancti Demetrii«, koji je sagrađen na ovim srijemskim prostranstvima, koji je iznikao na onim mjestima gdje su kršćanski mučenici dali svjedočanstvo za Krista do prolijevanja krvi. Doista, nitko i ništa nije moglo rastaviti od ljubavi Kristove ni mladoga biskupa Ireneja, ni svećenika Montana i ženu mu Maksimu, ni đakona Dimitrija, ni vrtlara Sinerota, ni časnika Urzicina, ni hrabru Anastaziju. Biskup Irenej je prefektu Probu, koji je rekao da će ga dati na muke, odgovorio: Učini sa mnom što te je volja. Vidjet ćeš sada kakvu će mi snagu protiv tvojih zasjeda dati Gospodin Isus Krist.

Djelovala je tada u ovim krajevima slavna biskupija i metropolija Sirmium – Biskupija srijemska. Ona je nakon mučeničkih vremena prolazila kroz teška iskušenja arijanizma. Ta je Crkva gledala nevolju pape Liberija koji je na silu doveden u ove krajeve.

Na primjerima slavnih mučenika nadahnjivale su se generacije kršćana koji su do krajnjih posljedica prihvatili Krista. Barbari su ih mogli samo fizički uništiti, kao što je to bilo u vrijeme provale Huna i Avara, ali ne i vjeru iščupati. U srednjem vijeku Crkva srijemska ponovno je procvala. U teškim vremenima na čelu joj stoji veliki apostol, sv. Metod, kao panonski metropolit. Tu su brojne opatije i prepoziture, samostani benediktinaca i cistercita, regularnih kanonika i dominikanaca, franjevac. Obnovljena je kao biskupija 1229. godine da bude predziđe pravovjerja protiv srednjovjekovnih hereza. Za vrijeme osmanlijske okupacije u Dimitrijevu gradu opet dolazi vrijeme masovnog istrebljenja kršćana.

Oživljavanje Srijemske biskupije nakon oslobođenja od Turaka ponovno je prigoda za obnovu. Dolaze novi stanovnici i povećava se broj vjernika katolika, kako Hrvata, Albanaca ili Klementinaca, tako i Mađara. Biskupija je malena, kao i susjedna Bosanska ili Đakovačka, pa su ih carskom i papinskom odlukom sjedinili u jednu veliku Bosansku ili Đakovačku i Srijemsku biskupiju. Naše dvije biskupije suživjele su se u svemu, zajednički podizale važne ustanove kao što su Bogoslovno sjemenište i Teološki fakultet. Jedna drugu su obogaćivale bogatstvom svoje prošlosti.

I u novije doba bilo je teških razdoblja. Tko se ne bi sjetio izгона više desetaka tisuća vjernika njemačke narodnosti koji su na ovim prostorima izgradili velebne crkve, organizirali župne zajednice? Tko se ne bi sjetio tisuća ubijenih ili nestalih za vrijeme i neposredno poslije Drugoga svjetskog rata? A što reći o onim vjernicima koji su nedavno morali napustiti svoje domove, i danas bi rado htjeli biti s nama? Što reći o onoj tjeskobi kroz koju su za vrijeme nedavnoga rata prolazili i svećenici i vjernici Srijemske biskupije?!

Nedavno je, tj. 2004. godine, Đakovačka ili Bosanska i Srijemska biskupija proslavila 1700. obljetnicu mučeništva sv. srijemskih mučenika iz vremena cara Dioklecijana. U pripravi, i za vrijeme proslave, Crkva u Srijemu pokazala je da se oporavila od stradanja nedavnog rata, da je živa i da je ima snage izaći iz anonimnosti u kojoj se nalazila posljednjih nekoliko desetljeća. Svećenici i vjernici stekli su sigurnost, potrebnu za pastoralno djelovanje. Tko se ne bi sjetio veličanstvene proslave Jubileja ovdje, u Srijemskoj Mitrovici, 26. listopada 2004. godine? No, ta je proslava pokazala svu složenost organizacije i vodstva Crkve koja živi u dvije različite društveno-političke stvarnosti. Pokazalo se da i u Srijemu Crkva mora biti čvrsta zajednica, dobro organizirana, s vlastitim službama i dijecezanskim biskupom koji ujedinjuje mjesnu Crkvu i koji na ovim prostorima, i u ovim prilikama, zastupa svećenike i vjernike. Ovdje, u Srijemskoj Mitrovici (Sirmium), treba biti prisutan dijecezanski biskup koji će biti sugovornik i s katoličkim biskupima toga područja i s predstavnicima državnih vlasti; biskup koji će odgovorno voditi dijalog s drugim Crkvama i kršćanskim zajednicama.

Povijesno važan događaj za našu Crkvu zblio se 18. lipnja ove godine, kada je Sveti Otac Benedikt XVI. Srijemsku biskupiju odijelio od Đakovačko-osječke, ustanovio Đakovačko-osječku crkvenu pokrajinu u sastav koje su ušle Srijemska i Požeška biskupija. Ujedno, tom je prigodom prvim srijemskim biskupom imenovan mons. Đuro Gašparović, domaći sin, koji postaje članom Međunarodne biskupske konferencije sv. Ćirila i Metoda u Beogradu.

Iako smo svoju biskupiju nastojali sačuvati jedinstvenom, neminovno smo se morali suočiti s činjenicom državne granice koja je, raspadom bivše države, podijelila našu biskupiju. Vi ste, dragi vjernici Srijema, za vrijeme nedavnoga rata puno prepatili, ali ste pokazali i svoju vjerničku izdržljivost, snagu vjere koja nadilazi svaki strah te sposobnost obnove svojih župnih zajednica. Ponovno osamostaljenje Srijemske bisku-

pije dodatno snaži i pospješuje započeti oporavak te potiče još zauzetiji pastoralni rad i rast u njezinu krilu. Ponovno osamostaljenje Biskupije istodobno će očekivati i snažniji doprinos svjedočkoj prisutnosti Katoličke Crkve na području Međunarodne biskupske konferencije sv. Ćirila i Metoda, kao i prikladnu osjetljivost za ekumenski dijalog s drugim kršćanskim zajednicama, posebno sa Srpskom Pravoslavnom Crkvom.

S jedne i druge strane naših dviju biskupija neprestano ćemo izgrađivati živu i stvarnu povezanost sa svećenicima na službi u Srijemu, u različitim oblicima uzajamnosti, kroz posjećivanje i susrete skupina vjernika, prihvaćanje prigodnih liturgijskih i pastoralnih aktivnosti te kroz povezivanje župa, s ciljem dugoročnoga i konkretnog zajedništva, razmjene iskustava, pomoći i suradnje svake vrste. Ovim činom nismo oslabili Crkvu, nego ojačali.

Braćo i sestre, mi obično kažemo da biskupiju predvodi biskup, u stvari, svaku crkvenu zajednicu predvodi Krist. Prijašnje generacije vjernika Srijema, kao i sadašnja generacija, sačuvala su vjeru zato što su prihvatile Krista. Vjerujem da biste i vi mogli postaviti pitanje: »Tko će nas rastaviti od ljubavi Kristove?« Podijeljeni u razne biskupije, ne dijelimo se među sobom, nego ostajemo vjerni Kristu, potpomognuti primjerom i zagovorom svetih Srijemskih mučenika. Neka i ova dioba ne bude znak slabosti, nego pojačanje naše ljubavi prema Kristu.

● *Molitva vjernih*

Prošnje su, naizmjenično, izrekli Ivan Šimon i Danilo Kasabašić, župljani Župe svetog Dimitrija, đakona i mučenika iz Srijemske Mitrovice. Završnu pozdravnu riječ nadbiskupu, te svim okupljenim vjernicima, uputio je srijemski biskup Đuro Gašparović, istaknuvši kako je to dan kada se srijemski biskup ponovno vraća svome narodu, svojim vjernicima, tamo gdje i pripada. Svečana liturgija Večernje završila je pjesmom Mitra Dragutinca Dimitre sveti. Pjevanje na svečanoj Večernjoj animirao je župni mješoviti zbor Svetog Dimitrija iz Srijemske Mitrovice.

II. Euharistijsko slavlje

Središnja proslava ponovne uspostave drevne Srijemske biskupije i preuzimanja službe dijecezanskoga biskupa srijemskog nastavljena je sljedećeg dana, 26. listopada, na svetkovinu svetoga Dimitrija, euharistijskim slavljem u srijemskomitrovačkoj katedrali – manjoj bazilici Sv. Dimitrija. Prije mise u katedrali je održana prigodna priprava, sastavljena od kratkoga molitvenog razmatranja te korisnih uputa za skladno i živo sudjelovanje svih hodočasnika. Misu, koja je započela svečanim ophodom, predvodio je srijemski

biskup Đuro Gašparović, u zajedništvu sa 17 biskupa i pedesetak svećenika iz Srijema, Hrvatske i susjednih zemalja. Slavlju se također odazvao velik broj vjernika iz srijemskih župa, a pojedini su bili odjeveni i u narodne nošnje. Slavlju su nazočili i predstavnici Srpske Pravoslavne Crkve, predstavnici Vlade i Sabora Republike Hrvatske te Veleposlanstva Republike Hrvatske u Republici Srbiji, kao i predstavnici državne i lokalne građanske vlasti Republike Srbije.

Za svečanu prigodu proslave ponovne uspostave drevne Srijemske biskupije i preuzimanja službe dijecezanskoga biskupa srijemskog upotrijebljeno je nekoliko simboličkih liturgijskih predmeta. U ophodu prema katedrali nosio se grb mons. Đure Gašparovića, biskupa ponovno uspostavljene drevne Srijemske biskupije. Grb je postavljen na vidljivo mjesto nakon čitanja Bule papa Benedikta XVI. Predvoditelj misnoga slavlja, biskup Đuro Gašparović, nosio je misnicu svečane, crvene boje, koja na sebi ima motive vezane upravo uz svetog Dimitrija, zaštitnika Srijemske biskupije, a u ruci je nosio biskupski štap s filigranskim ukrasima, dar đakovačko-osječkog nadbiskupa i metropolita Marina Srakića. Na samom početku slavlja, pozdravnu riječ uputio je nadbiskup i metropolit đakovačko-osječki, mons. Marin Srakić.

● **Pozdravna riječ nadbiskupa i metropolita đakovačko-osječkog, mons. Marina Srakića**

U životu svakog čovjeka ima dana koji se duboko usijecaju u njegov životni vijek. I u povijesti svake zajednice postoje događaji koji za nju znače prekretnicu. Tako i u povijesti Srijemske biskupije ima događaja koji su se duboko usjekli u njezinu povijest i za nju značili prekretnicu. Tko se danas ne bi sjetio slavnih dana velikih mučenika s početka IV. stoljeća? Tko se ne bi sjetio

ustopave Srijemske biskupije iz 1229. godine? Tko se ne bi sjetio sjedinjenja naših dviju biskupija? Tko se ne bi sjetio proslave velikog jubileja 1700. obljetnice Pansko-srijemskih mučenika. I danas je za Srijemsku biskupiju dan od velikoga značenja, zato ona kliče: »Ovo je dan što ga učini Gospodin!« To je dan kada se srijemski biskup ponovno vraća svome narodu, svojim vjernicima, tamo gdje i pripada.

Crkva je živa zajednica na kojoj se osjećaju i primjećuju promjene koje se oko nje događaju. Svjedoci smo velikih promjena koje su se zbile u posljednje vrijeme na mnogim područjima našega života. Te promjene nisu bile bez posljedica i po život naše Đakovačke ili Bosanske i Srijemske biskupije, koja je djelovala u dva različita državna sustava. O tome smo blagovremeno obavještavali Svetu Stolicu i na kraju - imajući uvijek na pameti pravilo spas duša je prvo pravilo - zamolili smo je da riješi nastala pitanja. Radosni smo što je Sveti Otac donio odluku prema našim prijedlozima i što je on sam taj čin ocijenio riječima: »Doneseno je pravo rješenje!« Na tome Svetom Ocu zahvaljujemo, a

prvom srijemskom biskupu, mons. Đuri Gašparoviću, i Srijemskoj biskupiji, u ime Nadbiskupije đakovačko-osječke čestitamo. A sada molim preuzvišenoga gospodina mons. Eugenija Sbarbara, apostolskog nuncija u Srbiji, da pročita Apostolska pisma.

● **Čitanje Bula**

Odluke Svetoga Oca pročitao je, na latinskom apostolski nuncij u Republici Srbiji, nadbiskup Eugenio Sbarbaro, a preč. Eduard Španović, župnik i dekan srijemskomitrovački, na hrvatskom jeziku.

● **Homilija biskupa srijemskog, mons. Đure Gašparovića**

1. »Nastala je velika radost u narodu.«

»Ovo je dan što ga učini Gospodin!« Ova župna zajednica, grad Srijemska Mitrovica i čitava Srijemska biskupija danas, dvadeset i šestog dana listopada mjeseca godine dvije tisuće osme, slavi svoga zaštitnika, svetog Dimitrija, đakona i velikomučenika, i zajedno s njim sve svete Srijemske mučenike. Hodočastimo u

ovu srijemskomitrovačku katedralu-manju baziliku, na ovu svečanu euharistiju prigodom ponovne uspostave drevne Srijemske biskupije. U ovo svečano liturgijsko zborovanje uključujemo osnivanje Đakovačko-osječke crkvene pokrajine i uzdignuće Đakovačko-osječke nadbiskupije na metropolitansko sjedište. Danas smo za sve to zahvalni Bogu i ispunjeni radošću.

2. Isus Krist uvodi u povijesti svoje prijatelje

Isus Krist - Bog i čovjek - utjelovio se, ušao u stvarnost naše povijesti! Prošao je svijetom čineći dobro, ozdravljajući sve kojima je bilo potrebno ozdravljenje. Ušao je u naš život. Radovao se s radosnima, plakao sa zaplakanima. On je zaista bio »Svjetlo istinsko« (Iv 1,9), bio je Pravednost, Dobrota, Život (Iv 11,25), bio je Milost. Bio je i mučenik.

Sin Božji je svjesno ušao u našu povijest. Izabrao je i radosti i žalosti te povijesti. Svojom smrću i uskrsnućem odlučio je biti kvasac života, božanskog života u nama. Tako je odlučio biti svjetlo i sigurnost nade povijesti. Prošao je kroz smrt - u uskrsnuće i život. Istina ide tim putem do pobjede. Takav je bio Isusov put! Ali takav je put i njegove Crkve od njezina početka, od apostola, preko mučenika do dana današnjega. Zakoračivši u ljudsku povijest i u ovaj svijet, Isus u ovu povijest uvodi i sve svoje prijatelje.

Crkva je nikla iz mučeničke krvi Bogočovjeka i zanosnog plamena Duha Svetoga. Njezina povijest ne traje stotinu ili dvije stotine godina, nego dvadeset i jedno stoljeće i trajat će daviijek. Njezin je put sličan Isusovom: trnovit, bolan, ali slavan. Obilježila je sve krajeve svijeta Evanđeljem preko apostola, biskupa i svećenika. Ostala je čvrsta, nepokolebljiva i sveta. Nadživjela je sve protivnike izvana, oslobodila se zaraze iznutra i postala istinsko čudo ovoga svijeta.

3. »Slavu koju si ti dao meni ja dadoh njima.«

Crkva crpi svoju snagu iz 18 milijuna mučenika prvih triju stoljeća. Kako ono reče Tertulijan: »...što nas više sijećete, to se više ponosni dižemo, jer krv je mučenika sjeme novih kršćana!«

Sveti Dimitrije. Bio je đakon i mučenik. Đakon sirmijske Crkve koja je bila progonjena sa svih strana. To prvo doba Crkve u ovim stranama može se nazvati sirmijskim razdobljem, vremenom vjerničkog jedinstva i junaštva, kada se krvlju svjedočila jedinstvena vjera u Krista koji je rekao „Da tako budu savršeno jedno ... da i oni budu sa mnom« (cfr. Iv 17,22). Ta se vjera svjedočila tada kada je Sirmijum bio poprište vjerskih razmirica, krivovjerja, poganstva. Upravo ovdje je djelovao đakon Dimitrije naviještajući Kristovo evanđelje i riječima i životom po mučeništvu. Bio je duša svega apostolskog djelovanja u gradu. Đakon Dimitrije bio je velik kao i njegov biskup Irenej. Uz biskupa Ireneja, bili su mučeni i mnogi svjedoci Kristovi: jedan biskup, jedan svećenik, jedan đakon, dvije žene, osam djevoja, jedan radnik, vrtlar i dva svjetovnjaka nepoznata zanimanja. Prihvaćali su Krista kao Boga, živjeli s njime kao Bogom, umirali za njega kao Boga. Bili su oni koji su naše zemljake pradavnih vremena obasipali milošću svete vjere i jakošću u podnošenju svega zla, samo da se ne iznevjere svom krsnom zavjetu. Znali su vjernici da Isus traži od svojih potpuno predanje. Da izgubiti život poradi Krista, znači život spasiti i donijeti obilat rod.

Samo velika i čvrsta vjera i neizmjerljiva ljubav prema Kristu čini čovjeka mučnikom. Samo povjerenje u Boga može nagnati čovjeka na ovako herojsku spremnost: dati život za Krista. Štujući svete srijemske mučenike, Crkva nam danas stavlja pred oči i utiskuje u srce primjer postojanosti u vjeri jer »postojanosti vam, uistinu, treba da biste, vršeći volju Božju, zadobili

obećano« – potiče nas poslanica Hebrejima. Današnji sveci su nam uzor ljubavi prema Božjoj riječi koju su slušali, čuvali i navijestili. Primjer su nam pobjede u trenucima kušnje; ustrajnosti do kraja – »ta izdržali ste veliku patničku borbu« i niste izgubili ni vjeru niti pouzdanje, jer ti, Gospodaru Kralju, Bože Spasitelju, »izbavljaš one koji te strpljivo čekaju i spasavaš ih iz ruku neprijateljskih«. Neka žrtva svih svetih srijemskih mučenika, koji su mnogo pretrpjeli i ušli u slavu, donese plodove da se neprestano rađaju novi i čvrsti sljedbenici Kristovi i krštenjem, i krizmom, i vjenčanjem. Neka žrtva njihova donese plodove i odvažnost ići na svetu misu, pohađati vjersku pouku, u što većem broju prisustvovati susretima na koje budemo pozvani, iz svih staleža i svakog uzrasta.

Pšenično zrno svetih mučenika izraslo je i u naše srijemske župne zajednice i u naše prave kršćanske obitelji koje zajedno mole i slave svetu misu; našu djecu i mlade odgojene pravim kršćanskim životom. Neka krv mučenika, kao pšenično zrno koje je umrlo, donese obilat rod mira, razumijevanja, poštivanja svakog čovjeka, priznavanja svakog života, suživota među ljudima, i neka raste vjera naših pradjedova i u nama, da izrastemo u prave sljedbenike Kristove.

4. Ponovno uspostavljena drevna Srijemska biskupija

Srijemski mučenici donijeli su obilat rod ponovne uspostave Srijemske biskupije, čiji počeci sežu do apostolskih vremena. Crkva je u mnogim gradovima Panonije srijemske već početkom IV. stoljeća bila dobro organizirana, čuvala je i prenosila vjeru u obiteljima usprkos krivovjerjima i neprijateljskim napadima. Nastavila je svoj hod do 1773. godine kada su dvije biskupije, Bosanska ili Đakovačka i Srijemska, iz pastoralnih razloga i potreba bile sjedinjene, i zajednički nastavile hod pod vodstvom jednoga biskupa. Rast Crkve u Srijemu nije zaustavio ni Drugi svjetski rat, a niti Domovinski rat.

Svi naši biskupi časno su vodili i izgrađivali našu biskupijsku zajednicu te je ona dosegla zrelost koja nam je omogućila da danas doživimo ponovnu uspostavu drevne Srijemske biskupije, odvajanjem od Đakovačke. Na to nas je potakla veličanstvena proslava 1700. obljetnice Panonsko-srijemskih mučenika ovdje, u Srijemskoj Mitrovici, te smo razmatrali na različitim razinama što činiti. Trebalo je i na području Srijema učvrstiti dobru crkvenu instituciju. Sveti Otac je udovoljio našim molbama te u krajevima Slavonije, Baranje i Srijema 18. lipnja 2008. godine ponovno uspostavio drevnu Srijemsku biskupiju, osnovao Đakovačko-osječku crkvenu pokrajinu, uzdigao na metropolitansko sjedište Đakovačko-osječku nadbiskupiju i novoj metropoliji pridružio Požešku i Srijemsku biskupiju. Srijemska biskupija postaje članom Međunarodne biskupske konferencije sv. Ćirila i Metoda.

Nakon Drugoga svjetskog rata, u tadašnjoj Jugoslaviji, Srijem, tj. istočni dio Biskupije đakovačke i srijemske, politički je pripao Autonomnoj Pokrajini Vojvodini koja je bila u sastavu Republike Srbije. U to vrijeme nije bilo nikakvih poteškoća s obzirom na jedinstvo, upravu i život Biskupije.

Od 1991. godine, proglašenjem samostalne Republike Hrvatske, bile su postavljene državne granice između tadašnje Jugoslavije i Republike Hrvatske i otežana komunikacija između dva dijela Biskupije.

Tadašnji dijecezanski biskup đakovački i srijemski, mons. Ćiril Kos i pomoćni biskup Marin Srakić mogli su tada nekoliko puta godišnje pohoditi svećenike i vjernike u Srijemu, ne bez većih poteškoća. Tada je biskup Ćiril Kos zatražio od Svete Stolice da imenuje još jednog pomoćnog biskupa koji bi vodio brigu o srijemskom dijelu Biskupije, a koji bi ondje i boravio.

Godine 1999. mons. Đuro Gašparović imenovan je generalnim vikarom samo za Srijem, s posebnim ovlastima koje mu je dala Sveta Stolica. Motivi da pomoćni biskup bude generalni vikar samo za Srijem bili su crkvene, povijesne, političke, psihološke i materijalne

naravi. Tada se u tim krajevima morala sačuvati Katolička Crkva. Odvajanje od Đakovačke biskupije u to bi vrijeme bio šok i za svećenike i za vjernike. Tada je, naime, bila potrebna podrška đakovačkog dijela Biskupije i svećenicima i vjernicima, koji su u političkim prilikama one Jugoslavije osjećali veliku nesigurnost.

S vremenom se pokazala složenost ovakvoga vodstva Crkve koja živi u dvije različite društveno-političke stvarnosti. Pokazalo se da i u Srijemu Crkva mora biti čvrsta zajednica, dobro organizirana, s vlastitim službama i dijecezanskim biskupom koji bi ujedinio partikularnu Crkvu i koji bi, u onim prostorima i u onim prilikama, zastupao svećenike i vjernike. Na području Republike Srbije donose se zakoni i odluke koji se tiču i svećenika Đakovačke i Srijemске biskupije. U svakom slučaju, srijemski dijecezanski biskup, sa sjedištem u Srijemskoj Mitrovici (Sirmium), mora biti s katoličke strane sugovornik i s katoličkim biskupima toga područja i s predstavnicima državnih vlasti. Ne smije se zaboraviti da na području Srijema i Srpska Pravoslavna Crkva ima svoju biskupiju i svog biskupa sa sjedištem u Srijemskim Karlovcima.

Osnovno nam je načelo u svemu tome bilo »spas duša«, to znači bolje promicanje zajedničke pastoralne djelatnosti susjednih biskupija te unapređivanje međusobnih odnosa dijecezanskih biskupa. Vjerujemo u dobru suradnju među biskupijama i da ćemo u novoj crkvenoj pokrajini omogućiti daljnje unapređenje života i djelovanja Crkve u našim krajevima. Svjesni smo da je Slavonija, s Baranjom i Srijemom, zaokružena stvarnošću crkvene pokrajine, istinsko osnaženje Katoličke Crkve u Hrvata. Naglašavam ovdje ono što je više puta spominjano, a to je da odvajanje i osamostaljenje Srijemske biskupije od Đakovačke nipošto nije prekid suradnje i uzajamnog daljnjeg obogaćivanja. Mnogo toga nam je zajedničko: i vjernici, i svećenici, i sjemeništa - Bogoslovno i Međubiskupijsko, Katolički bogoslovni fakultet i Svećenički dom, i 235 godina zajedničkoga života. Ove odluke Svete Stolice bit će

na korist ako budemo i dalje surađivali, vodeći računa o drugačijim okolnostima te specifičnim izazovima i zadaćama s kojima se Crkva suočava na prostorima na kojima djeluje.

5. Pozdravi i izrazi zahvalnosti

Da bi podijelila radost ovoga dana s drugima, Crkva u Srijemu pozvala je vjernike katolike drugih, osobito susjednih biskupija, da se pridruže njezinu slavlju i tako izraze zajedništvo vjere i poštovanja prema euharistijskom otajstvu. U toj radosti i nadi pozvala je i kršćansku pravoslavnu braću na zajedničko svjedočenje vjere u Isusa Krista, Boga i Spasitelja. Nadu koja je u nama navijestismo i svim ljudima dobre volje, priznavajući u njima Bogom danu čovječnost koja je temelj suživota i nade.

Htio bih u ovom svečanom času prije svega izreći hvalu Bogu jer ovo je dan što ga učini Gospodin. Hvala Svetom Ocu Benediktu XVI., koji je glede naših prijedloga i molbi dao svoj sud, rekavši: »Sve je teklo dobro« i »Doneseno je pravo rješenje!«.

Dok Vas pozdravljam i izričem dobrodošlicu, preuzvišeni gospodine apostolski nuncije, mons. Eugenio Sbarbaro, zahvaljujem Vam što ste danas ovdje izvršili odluku Svetoga Oca. Istodobno Vas molim da Svetome Ocu prenesete izraze naše zahvalnosti i sinovske odanosti. Uz Vas pozdravljam i apostolskog nuncija u Republici Hrvatskoj, mons. Marija Roberta Cassarija i zahvaljujem na dolasku i na zajedništvu u ovom slavlju.

S posebnom zahvalnošću pozdravljam đakovačko-osječkog nadbiskupa metropolita, preuzvišenog gospodina Marina Srakića, našeg sadašnjega metropolita, najzaslužnijeg za sva ova događanja. Čestitamo Vam na ustanovljenju Đakovačko-osječke nadbiskupije i crkvene pokrajine i na imenovanju za prvoga nadbiskupa i metropolita đakovačko-osječkog. Kako da Vam ne zahvalimo što ste prihvatili Srijemsku biskupiju

za sufragana Đakovačko-osječke crkvene pokrajine i prepoznali razloge ovakove pripadnosti? Zajedno s Požeškom biskupijom nastojat ćemo ostvarivati ono na što smo pozvani. Zahvaljujemo Vam na zauzetosti za ponovnu uspostavu drevne Srijemske biskupije, odvajanjem od Đakovačke ili Bosanske i imenovanjem dijecezanskog biskupa.

Sa zahvalnošću pozdravljam i ostale biskupe naše dosadašnje metropolije: križevačkog vladiku mons. Slavomira Miklovića, varaždinskoga biskupa mons. Josipa Mrzljaka, kao i zagrebačke pomoćne biskupe: mons. Vladu Košića, mons. Valentina Pozaića i mons. Ivana Šaška.

Želim ovdje pozdraviti članove naše nove crkvene pokrajine: požeškog biskupa mons. Antuna Škvorčevića te pomoćnog biskupa đakovačko-osječkog mons. Đuru Hranića.

Pozdravljam i zahvaljujem za podršku i svim ostalim prisutnim članovima HBK. Pozdravljam mons. Ivana Milovana, porečko-pulskog biskupa; mons. Josipa Mrzljaka, varaždinskog biskupa. Pozdravljam mons. Ivana Mustača, generalnog vikara, delegata mons. Ivana Prende, zadarskog nadbiskupa, i sve delegate nadbiskupa i biskupa. Pozdravljam i generalnog tajnika HBK mons. Vjekoslava Huzjaka i ostale djelatnike Tajništva HBK.

Među nama pozdravljam mons. Franju Komaricu, biskupa banjalučkoga, delegata biskupa BK BiH, te preč. Luku Tunjića, generalnog vikara, mons. Marka Josipovića, kanonika i preč. Luku Kesedžića, koji predstavljaju Vrhbosansku nadbiskupiju.

Dobrodošlicu izričem i srdačno pozdravljam mons. Stanislava Hočevara, beogradskog nadbiskupa i predsjednika MBKSCM i zahvaljujem što me je primio za člana Konferencije; mons. Ivana Penzeša, biskupa subotičkog; mons. Lászla Németa, novog biskupa zrenjaninskog. S nama su također, i s radošću ih pozdravljam, mons. Ilija Janjić, biskup kotorski; mons. Đura Džudžar, apostolski egzarch u Srbiji i Crnoj Gori te mons. Kiro Stojanov,

biskup skopski. Pozdravljam i fra Leopolda Rochmesa, generalnog tajnika MBKSCM.

S nama je, i srdačno ga pozdravljam, mons. Stefan Manolov, generalni vikar, koji predstavlja Sofijsko-plovdivskog biskupa iz Bugarske.

Pozdravljam i na dolasku zahvaljujem monogopostovanim ocima provincijalima iz više muških redovničkih zajednica, sestrama provincijalnim poglavaricama i njihovim predstavnicama, dekanima, rektorima te svim ostalim prisutnim predstavnicima nekih crkvenih institucija i ustanova koji su nas danas počastili svojim dolaskom u Srijemsku Mitrovicu. Posebno pozdravljam vas, draga braćo svećenici i redovnici, članovi Prvostolnog kaptola đakovačkog, sjemenišni poglavari, na čelu s rektorom mons. Josipom Bernatovićem, profesori Katoličkog bogoslovnog fakulteta, na čelu s dekanom mons. Perom Aračićem, djelatnici u Nadbiskupskom ordinarijatu u Đakovu, župnici i župni vikari. Svi vi dolazite iz nama tako drage Hrvatske! Dobro došli!

Pozdravljam sve predstavnike drugih kršćanskih Crkava: Preosvećenoga gospodina Gospodina Vasilija, episkopa srijemskog i Preosvećenoga gospodina Gospodina Irineja, episkopa bačkog i njihovu pratnju.

Pozdravljam i predstavnike hrvatskih vlasti: g. Vladimira Šeksa, potpredsjednika Hrvatskog sabora, sa suprugom dr. Anicom Resler Šeks i pratnjom - g. Josipom Sesarom, tajnikom i g. Ivanom Bukaricom, zamjenikom tajnika Hrvatskoga sabora. Srdačno pozdravljam Veleposlanika Republike Hrvatske gosp. Tončija Staničića, djelatnike Veleposlanstva i Konzulata u Beogradu. Pozdravljam gosp. Ljerku Alajbeg, generalnu konzulicu Republike Hrvatske u Subotici i sve djelatnike Konzulata.

Naš zahvalni pozdrav ide predstavnicima političkih vlasti, od saveznih, republičkih, pokrajinskih do općinskih. Ovdje posebno spominjem da su s nama gosp. Branislav Nedimović, gradonačelnik Srijemske Mitrovice i njegov zamjenik gosp. Srđan Kozlina te gosp.

Sava Ališić, načelnik Srijemskog okruga u Srijemskoj Mitrovici i gosp. Ljubiša Šulaja, direktor Zavoda za zaštitu spomenika kulture u Srijemskoj Mitrovici, (gosp. Aleksandar Prodanović predsjednik Skupštine opštine Sr. Mitrovica, gosp. Doktor Nenad Lemajić poslanik u Skupštini Vojvodine), gosp. Josip Novotnji, direktor Centra za kulturu. Sve ih posebno pozdravljam.

Pozdravljam prisutne predstavnike različitih kulturnih, znanstvenih, prosvjetnih i društvenih institucija; prisutne dekane, predstojnike i druge predstavnike više fakulteta i učilišta – crkvenih i svjetovnih. Posebno pozdravljam i izražavam dobrodošlicu gospođi prof. dr. Gordani Kralik, rektorici Sveučilišta J.J. Strossmayera u Osijeku i gospođi Zdenki Barišić, tajnici Sveučilišta.

Pozdravljam sve predstavnike HKC »Srijem«, HKPD, MKPD i NJKPD u Srijemu te različitih sredstava društvenoga priopćavanja, medija, kao i sve one koji su s nama ujedinjeni zahvaljujući vijestima i izvješćima putem medija.

Pozdravljam vas dragi bogoslovi i sjemeništarc, poštovane sestre redovnice te ostali vjernici svih staleža i svake dobi!

Posebno pozdravljam vas, dragi hodočasnici iz svih župa i filijala Srijemske biskupije, iz susjednih nam biskupija i šire.

Srdačno pozdravljam svoje roditelje, braću, nevjestice s djecom, svu ostalu rodbinu te sve vas, moji prijatelji i znanci.

I na kraju posebno, od srca, pozdravljam vas, braćo svećenici, redovnici, časne sestre redovnice Srijemske biskupije i zahvaljujem vam na svjedočenju vjere i neumornom pastoralnom radu za »spas duša« vjernika u Srijemu, koje posebno ovdje pozdravljam. Pozivam vas da nastavimo konkretni pastoralni rad, pun misijskog žara aktivnih, poletnih i velikodušnih radnika. Prihvatili smo i mi zaključke Druge biskupijske sinode đakovačke i srijemske.

Pred nama stoje mlade generacije, koje ipak u dubini svoga bića, unatoč prividnoj ravnodušnosti, nose slutnju i težnju za duhovnim spoznajama i vječnim vrijednostima, koje traže apsolutno kao temelj života. To su oni mladi vjernici koji se moraju otvoriti izazovima današnjeg vremena, okupljati se i međusobno izgrađivati u Duhu i Istini. Naši, pak, odrasli vjernici i kršćanske obitelji koje žive svoju vjeru ispunjavanjem svojih dužnosti bit će uvijek naša nada i potpora. I naše obitelji trebaju se držati na okupu. Treba ih voditi i pratiti, evangelizirati i pomagati da ostanu uzorne, vjerne, duhovne i prave kršćanske obitelji. Bolesni i nemoćni, gladni i napušteni, slični su Kristu. Žao mi je naroda... gladni su. A to što je Isus vidio, i mi svi to osjećamo. Gladna su naša braća i sestre, među nama i u svijetu, kruha svag-

dašnjega. Toliki su bez posla, rada i zarade, bez kruha i krova nad glavom. Ne samo da su gladni kruha, nego često zbog naše kratkovidnosti i nebrige, u svojoj duši osjećaju još jednu, ako ne i veću glad, glad za pažnjom, uvažavanjem, priznanjem, dostojanstvom, glad za pravednošću, poštenjem, blizinom čovjeka. Amen.

● *Završni pozdravi*

Na kraju euharistijskog slavlja pozdravnu riječ su uputili beogradski nadbiskup i metropolit Stanislav Hočevar te zemunski dekan i začasni kanonik preč. Jozo Duspara, u ime Srijemske biskupije.

● *Pozdravna riječ mons. Stanislava Hočevara, beogradskog nadbiskupa i metropolite*

»Crkva je uvijek mlada!« Iz jednog početka ulazi u novi početak, dok jednom ne stupi u sâm Početak bez kraja! Ovu vjeru i iskustvo Crkve proglašavamo danas i mi, ovdje, u Srijemskoj Mitrovici. U dubokoj zahvalnosti Trojedinome Bogu Ocu i Sinu i Duhu Svetome, i sveopćoj Crkvi, na čelu s rimskim biskupom papom Benediktom XVI., upućujem u ime Međunarodne biskupske konferencije sv. Ćirila i Metodija najljepše pozdrave svima vama koje je ovdje okupila Riječ Života. Radosno pozdravljam pastira ove nanovo uspostavljene samostalne, a tako drevne Srijemske biskupije – preuzvišenog mi subrata msgr. Đuru Gašparovića.

Predragi oče ovoga novoizabranog dijela sveopće Crkve, Kristove obitelji u preslavnome Sirmiumu, pozdravljen i dobro došao kao punopravni i suodgovorni član naše Biskupske konferencije. Neka sv. Dimitrije učini plodonosnim Tvoje djelovanje i svojim Ti zagovorom pomaže da budeš hrabri svjedok ove – tijekom stoljeća tako iskušane – mjesne Crkve, čiji su korijeni napojeni tolikom mučeničkom krvlju prvih stoljeća kršćanstva.

Kako se radujemo, dragi naš pastiru, monsinjore Đuro, što Te danas prate dvojica osobnih Papinih izaslanika – i iz Beograda i iz Zagreba.

Vostre eccellenze msgr. Eugenio Sbarbaro e msgr. Mario Roberto Cassari! Vi saluto cordialmente in nome della nostra Conferenza Episcopale Internazionale e Vi ringrazio per amore e solidarietà che ci avete dimostrato con la cura per questa porzione diletta della Chiesa che è in Sirmium e per tutta la regione.

Zahvaljujući i pozdravljajući apostolske nuncije, koji su svojom brigom omogućili razvoj apostolske mreže na našim prostorima, s posebnom radošću i iskrenom bratskom ljubavlju pozdravljam metropolita ove srijemske sufraganske biskupije, nadbiskupa đakovačko-osječkoga msgr. Marina Srakića. Ponovno prenosim naše i svoje čestitke povodom uzdignuća Đakova na nadbiskupsku i metropolitansku katedru, a Vas u prvoga nadbiskupa i metropolita. Neka Svemogući Gospod izlije na Vas i na Vašu mjesnu Crkvu sve blagoslove neba i zemlje.

S apostolskom radošću i bratskim zagrljajem pozdravljam sve tu nazočne (nad)biskupe i želim im snagu Duha Svetoga. Dok naša braća u episkopatu – vođeni papom Benediktom XVI. – u Rimu završavaju biskupsku sinodu, mi ovdje započinjemo novo zajedništvo u snazi Riječi koja je duh i život.

Srdačno pozdravljam sve predstavnike republičkih i lokalnih vlasti iz Hrvatske i Srbije, na poseban način ambasadora R. Hrvatske u Srbiji g. Tončija Staničića.

Nadahnut današnjim crkvenim slavljem, zazivam Božji blagoslov na sve prisutne, a na poseban način na svećenike, Bogu posvećene osobe i sav narod Božji Srijemske biskupije. Neka siđe na Vas onaj duh Duhova, koji čini sve novo, stvara zajedništvo, uklanja bolest i smrt te rađa ljubav. Ova srijemska Crkva skriva u sebi bogatu povijest i obogaćuje mjesnu Crkvu Istoka i Zapada, Sjevera i Juga. Obično o njoj čujemo samo kako je bilo u prvim i posljednjim stoljećima dvomilenijske prošlosti. Postoji i onaj srednji dio, premalo proučavan te nas zato i premalo nadahnjuje. Svakako da je u dubini ovoga crkvenog bića toliko iskustva i toliko patnje, toliko različitosti i toliko komunikacija s Istokom i Zapadom, sa Sjeverom i Jugom – da ovo crkveno Tijelo može imati specifičan identitet, specifičan karakter, pa time i specifično poslanje i specifičnu zadaću.

Crkvo Srijema, svi očekujemo od Tebe, osobito naša Biskupska konferencija, da dadneš svoj specifičan doprinos, koji možeš dati samo Ti. Imaš mladog i iskusnog pastira, u sebi nosiš svu složenost života i svu svetost svjedočenja. Budi, dakle, hrabra u svome identitetu i komunikativna sa susjedima, da uzmogneš upravo još jače porasti u svome identitetu. Identitet, naime, raste kroz dijalog, suradnju i zajedništvo.

Nemoj zaboraviti kamo Te je Gospodin postavio, jer samo čvrsto stojeći, kao stražar Gospodnji na svome mjestu, moći ćeš napredovati i proširivati svoje grane spašavanja svijeta.

Crkvo u Srijemu, svi smo s Tobom, na čelu s Tvojim Pastirom.

Preslavni mučenici ovoga grada neka Ti pomognu da imaš slavniju budućnost negoli prošlost.

Radosni Ti danas dajemo cjelov mira i zajedništva i ostajemo u molitvenom zajedništvu!

● *Pozdravna riječ preč. Joze Duspare, zemunskog župnika*

Preuzvišeni biskupe Đuro!

Izuzetno sam počašćen da Vas, i ovdje nazočne goste, mogu pozdraviti u ime svećenika, redovnika i redovnica te vjernika hodočasnika cijele Srijemske biskupije, ovim redom kako ste vi učinili u ovom liturgijskom slavlju. Zahvaljujemo Sv. Stolici, papi Benediktu XVI. koji je imao razumijevanja udovoljiti našoj molbi da u duhu nove situacije drevnu Srijemsku biskupiju uzdigne na stupanj samostalne biskupije. Istu zahvalnost izražavamo Sv. Stolici za osnivanje Đakovačko-osječke crkvene pokrajine i uzdignuće Đakovačko-osječke nadbiskupije na metropolitansko sjedište i što je novoj metropoliji pridružio i Srijemsku biskupiju.

»Ovo je dan što ga učini Gospodin!« zapisano je kao moto našeg današnjeg liturgijskog zborovanja. Uvjeren sam da su ove riječi sa zahvalnošću izgovarane davne 1773. godine kada su dvije biskupije ujedinjene u jednu, tako da je svaka zadržala svoj integritet. Tada je to bila desetkovana mala biskupija, no u zajedništvu s Đakovačkom ona je jačala i postala značajan faktor evangelizacije na ovim prostorima kroz povijest. Danas, nakon dugog niza godina Crkva, osluškujući novo vrijeme i novu situaciju, ponovno uspostavlja samostalnu drevnu Srijemsku biskupiju, bez povrede njenog integriteta, a njene granice su Sava, Dunav i državna granica između Republike Hrvatske i Republike Srbije.

Razmišljajući o Srijemskoj biskupiji danas, kao i o njejoj perspektivi, ne možemo a da se ne vratimo u povijest i ne sjetimo slavnog Sirmiuma, iz prvih kršćanskih

vremena, kao i mučenika iz tog vremena. Prije nekoliko godina proslavili smo na veličanstven način 1700 godina Srijemskih mučenika. Ponosni smo što današnju Srijemsku biskupiju gradimo na temeljima svetih srijemskih mučenika, kao i na razdoblju zajedništva s Đakovačkom biskupijom koje je urodilo veoma bliskom vezom Slavonije i Srijema, kao i brojnim velikanima među svećenicima i vjernicima.

Sva ta povezanost opravdava i odluku Sv. Stolice da Srijemska biskupija danas s Đakovačkom nadbiskupijom i Požeškom biskupijom čini jednu crkvenu pokrajinu. Danas mi živimo na ovim prostorima u veoma ozbiljnim vremenima: biskup, s dvadeset svećenika, petnaest redovnica te oko 50 000 vjernika katolika. Sjećamo se svih onih koji su pod pritiskom napustili svoja ognjišta, rasuli se diljem Republike Hrvatske ili po svijetu, kao i svih svećenika koji su u tim najtežim trenucima novije povijesti ostali uz svoj narod dostojanstveno svjedočeći svoj katolički identitet. Vjerujem da smo danas svi jedno, povezani u mislima, molitvama i zagovoru naših Srijemskih mučenika te Tekijske i Zemunske Gospe.

I dok se svega toga sjećamo, posebno bih želio zahvaliti i s ponosom istaknuti biskupa Ćirila, čovjeka velike ljubavi prema Srijemu. Njemu zahvaljujemo za podršku, znao nas je podržati, tješiti, hrabriti i jačati nadu.

Zahvaljujem se nadbiskupu Marinu za podršku koju nam je kroz teško vrijeme davao, najprije kao pomoćni, a onda kao dijecezanski biskup. Zato danas s pravom možemo istaknuti: »Ovo je dan što ga učini Gospodin« u osobi nadbiskupa i metropolita Marina.

Dragi nadbiskupe Marine, hvala Vam za sav Vaš trud, za Vašu podršku koju ste nam upućivali i učinili da i mi, Vaši svećenici, budemo snažni u vremenu u kojem živim. Svjesni smo da ovaj današnji događaj neće udaljiti ove dvije biskupije nego ih još više povezati, sada odgovornije, za vrijeme i prostor koji im povijeren, a na slavu Božju i dobro vjernika.

Našu zahvalnost i podršku želimo uputiti i našem prvom dijecezanskom biskupu ponovno uspostavljene Srijemske biskupije - mons. Đuri Gašparoviću. Mi, svećenici, redovnici i redovnice te Božji puk, čestitamo Vam na ovom događaju, kao i na preuzimanju velike odgovornosti. Vrijeme koje je pred Vama i nama vrlo je odgovorno i traži pun angažman. Mi Vam dajemo svoju podršku i želimo da zajedno koračamo kao nosioci evanđelja, obogaćeni snažnom vjerom u Gospodina.

Preuzvišeni srijemski biskupe, na svemu zahvaljujem, čestitam i neka Vas Gospodin obilno nagradi, blagoslovi i nadalje prati svojom pomoću.

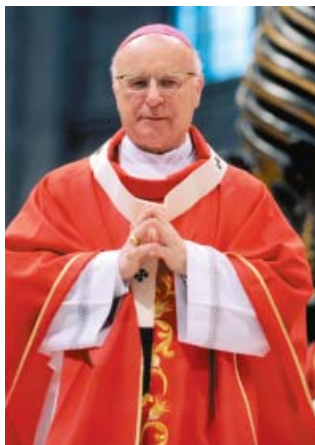
Svečano liturgijsko pjevanje uzveličao je mješoviti zbor Župe svetog Dimitrija iz Srijemske Mitrovice, uz orguljašku pratnju prof. Dragane Nešić, a pod dirigentskim ravnanjem s. Cecilije Tomkić. Orgulje je na trubi pratio Nenad Horvat. Ceremonijski protokol vodio je vlč. Ivica Zrno, župni vikar u katedralnoj crkvi Svetog Dimitrija. Molitvu vjernih izrekli su župljani Župe svetog Dimitrija, đakona i mučenika. Prvi zaziv izrekla je Ljiljana Popovčak, drugi Jovica Kulja, bogoslov iz Župe svetog Dimitrija, a ostale zazive Zlatko Načev, s. Elizabeta Vrgoč, Franjo Štefanac i Ivana Hrgović.

Ponovna uspostava drevne Srijemske biskupije i preuzimanje službe dijecezanskoga biskupa srijemskog - uz uspostavu Đakovačko-osječke nadbiskupije - kruna je onoga što se na ovim prostorima događalo u posljednja dva desetljeća. Tako se može izdvojiti: 1100. godišnjicu smrti sv. Metoda, metropolita srijemskog, slavlje Druge biskupijske sinode koja je duhovnim sadržajima i angažiranjem tolikih vjernika laika učvrstila svijest pripadnosti zajednici Kristovih vjernika od Slavenskog Broda do Zemuna. Tu su i dva događaja koja su zlatnim slovima upisana u povijest Đakovačko-osječke nadbiskupije i Srijemske biskupije: pohod Svetog Oca, sluge Božjega pape Ivana Pavla II. Osijeku i Đakovu, te proslava 1700 godina srijemskih mučenika u Srijemskoj Mitrovici.

Ivica Zrno – Mihael Kelbas

PRVI NADBISKUP METROPOLIT

Mons. dr.
MARIN SRAKIĆ

Rođen je 6. srpnja 1937. u Ivanovcima (župa Harkanovci, kod Valpova), u obrtničkoj obitelji oca Marka i majke Kate rođene Orešković. Nakon pučke škole pohađa Nadbiskupsku klasičnu gimnaziju u Zagrebu (na Šalati) a ispit zrelosti polaže u liceju Visoke bogoslovne škole u Đakovu. Teologiju je studirao na Visokoj bogoslovnoj školi u Đakovu i Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu, na kojem je i diplomirao. Za svećenika je zaređen 6. ožujka 1960. Nakon postdiplomskog studija položio je licencijat na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu. Drugi licencijat, iz moralne teologije, postiže na Papinskom lateranskom sveučilištu u Rimu, gdje je i doktorirao iz moralne teologije.

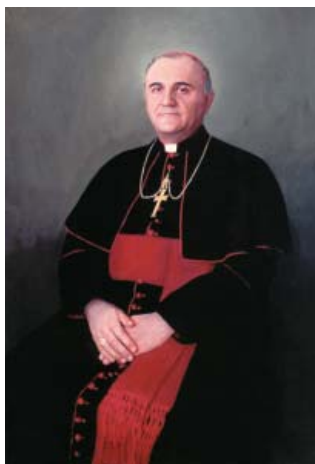
Od 1960. do 1961. obnaša službu duhovnoga pomoćnika u Slavonskom Brodu. Od 1961. do 1965. upravitelj je župe u Podravskim Podgajcima. Od 1965. do 1967. odgojitelj je u Bogoslovnom sjemeništu. Istu službu, vrativši se sa studija u Rimu, obavlja i od 1970. do 1973. Rektorom Bogoslovnog sjemeništa u Đakovu imenovan je 1977. i na toj službi ostao do 1989. Profesor je moralne teologije na Visokoj bogoslovnoj školi u Đakovu od 1970. do 1998. Kao profesor, predavao je i prije odlaska u Rim, od 1966. do 1967.

Pomoćnim biskupom Đakovačke i Srijemske biskupije imenovan je 2. veljače 1990., a za biskupa zaređen 24. ožujka 1990. u Đakovu. Obavljao je službu generalnog vikara i velikog prepošta Stolnoga kaptola đakovačkog i srijemskog. Imenovan je biskupom koadjutorom 10. veljače 1996., a dijecezanskim biskupom đakovačkim ili bosanskim i srijemskim postao je 6. veljače 1997.

U Hrvatskoj biskupskoj konferenciji (HBK) vršio je službu predsjednika Vijeća za katehizaciju. Predsjednik je Pravne komisije HBK i predsjednik Vijeća za sjemeništa i duhovna zvanja. Na zasjedanju u Gospiću 18. listopada 2007. izabran je za predsjednika HBK.

Papa Benedikt XVI. imenovao ga je 18. lipnja 2008. prvim nadbiskupom Đakovačko-osječke nadbiskupije te prvim metropolitom Đakovačko-osječke crkvene pokrajine.

BISKUP PONOVO USPOSTAVLJENE SRIJEMSKE BISKUPIJE

Mons.
ĐURO GAŠPAROVIĆ

Rođen 20. lipnja 1951. u Srijemu, u župi Golubinci. Potječe iz zemljoradničke obitelji od oca Antuna i Ruže rođ. Bešker. Osmogodišnju školu završio u Golubincima. Prva dva razreda gimnazije pohađao je u Zagrebu na Šalati, a slijedeća dva nastavio i maturirao u Đakovu. Teologiju je studirao u Đakovu od 1972. do 1977. godine. Za svećenika zaređen 29. lipnja 1977. godine u Đakovu.

Prve svećeničke službe obnašao je u Srijemu: bio je godinu dana kapelan u Rumi, a zatim kratko 1978./1979. upravitelj župe u Irigu. Godine 1979. odlazi na studij u Rim. Kao pitomac Papinskoga hrvatskoga zavoda sv. Jeronima studira i magistrira liturgiku na Papinskog sveučilišta Anselmianum. Na pravnom fakultetu Papinskog lateranskog sveučilišta postigao je diplomu kanonskog i građanskog prava. U listopadu 1980. imenovan je vicerektorom Papinskog hrvatskog zavoda sv. Jeronima u Rimu, a u srpnju 1992. i službenikom u Kongregaciji za evangelizaciju naroda.

Na blagdan sv. Ćirila i Metoda, slavenskih Apostola, 5. srpnja 1996., papa Ivan Pavao II. imenovao ga je pomoćnim biskupom Đakovačke i Srijemske biskupije. Za biskupa je zaređen 5. listopada 1996. u Đakovu gdje obnaša službu generalnog vikara. Mons. Marin Srakić, dijecezanski biskup đakovački i srijemski, imenuje ga 1. listopada 1999. generalnim vikarom za Srijem, a Sveta Stolica daje mu posebne ovlasti. Sveti Otac Benedikt XVI., 18. lipnja 2008. godine, imenuje ga srijemskim biskupom ponovno uspostavljene Srijemske biskupije.

BENEDIKT, BISKUP, SLUGA SLUGU BOŽJIH

na trajni spomen.

Budući da sve naše sile polažemo u pastoralnu skrb za dobro sveopćeg stada Gospodnjeg, sada posebnu pažnju posvećujemo vjernicima, koji žive u Srbiji, i promatramo njihove duhovne potrebe. Drage volje, dakle, izlazimo u susret molbi časnog brata, Marina Srakića, biskupa đakovačkoga ili bosanskoga i srijemskog, koji je, saslušavši Hrvatsku biskupsku konferenciju, izričito tražio od Svete Stolica da se drevna Srijemska biskupija - jednake prednosti - pripojena Đakovačkoj ili Bosanskoj biskupiji, od nje odvoji. Sljedeći stoga savjet Državnoga tajništva i Zbora za biskupe, puninom naše apostolske vlasti određujemo sljedeće:

Od Đakovačke ili Bosanske biskupije u cijelosti odjeljujemo teritorij drevne Srijemske biskupije, čije će granice biti prema istoku, sjeveru i jugu, rijeke Dunav i Sava, dok će prema zapadu biti one iste granice koje dijele države Hrvatsku i Srbiju.

Određujemo da ovoj ponovno uspostavljenoj biskupiji sjedište bude u gradu, to jest u Srijemskoj Mitrovici i u njoj postojeću župnu crkvu, naime, konkatedralu-manju baziliku, posvećenu Bogu a na čast Svetom Dimitriju, đakonu i mučeniku, uzdižemo na stupanj i dostojanstvo katedralne crkve, sa svim pravima i privilegijama koje iz toga proizlaze.

U istoj katedralnoj crkvi neka se u suglasju s odredbom zakona osnuje kanonički kaptol. Srijemsku biskupiju podređujemo kao sufragansku novoosnovanoj metropolitanskoj pokrajini Đakovačko-osječkoj, a njezina aktualnog biskupa podređujemo metropolitskom pravu aktualnoga nadbiskupa iste metropolitanske Crkve, te ga postavljamo za člana Međunarodne biskupske konferencije svetog Ćirila i Metoda.

Ostalo neka se regulira prema kanonskim zakonima.

Za izvršavanje svega što ovim pismom utvrđujemo, određujemo časnog brata, Eugenija Sbarbara, naslovnog nadbiskupa tidditanskog i apostolskog nuncija u Srbiji ili, u slučaju njegove odsutnosti iz sjedišta, tamošnjeg opravnikara poslova Svete Stolica, dajući im potrebne i prikladne ovlasti, također i ovlasti subdelegirati bilo kojeg drugoga muža s crkvenim dostojanstvom, s obavezom da se Zboru za biskupe što prije pošalje izvorni primjerak akta o izvršenju istih.

Želimo da ova naša odredba odmah stupi na snagu i da važi ubuduće, bez obzira na bilo što protivno.

Dano u Rimu, kod Sv. Petra, osamnaestoga dana mjeseca lipnja, godine Gospodnje dvije tisuće osme, četvrte godine Našega pontifikata.

*kardinal Tarcisio Bertone, državni tajnik Svete Stolica
kardinal Giovanni Battista Re, prefekt Zbora za biskupe*

BENEDIKT, BISKUP, SLUGA SLUGU BOŽJIH

Časnom bratu Đuri Gašparoviću, dosadašnjem naslovnom biskupu Mattiane i pomoćnom biskupu đakovačkom ili bosanskom i srijemskom, izabranom biskupu ponovno uspostavljene Srijemske biskupije, pozdrav i apostolski blagoslov!

Kada smo po apostolskoj konstituciji »Pastoralnoj skrbi« na ovaj isti dan odlučili ponovno uspostaviti Srijemsku biskupiju, koja je postala sufraganska biskupija metropolitanskog sjedišta Đakovačko-osječkog, u isto vrijeme smatrali smo da je potrebno providjeti biskupa za istu biskupiju kako bi se tamo vjerski život bez ikakve štete razvijao.

Na Tebe smo, časni brate, mislili, i to ne bez razloga, i prosudili da si prikladan za preuzimanje ove službe, jer si i u prijašnjim službama pokazao izvanredne kreposti biskupskoga duha. Saslušavši, dakle, mišljenje Državnog tajništva i Zbora za biskupe, snagom naše apostolske vlasti imenujemo te za biskupa srijemskog; u isto vrijeme te razrješujemo svih prijašnjih službi i s tom službom povezanih prava i naloženih dužnosti u skladu s crkvenim zakonima i propisima. Želimo da na odgovarajući način o ovoj našoj odluci izvijestiš i kler i narod iste biskupije. Njih ljudski potičemo da te prigle s najvećom mogućom ljubavlju i uljudnošću i da se tvojim očinskim poticajima spremna duha pokoravaju.

Na poslijetku, časni brate, hrabrimo Te u Gospodinu da, kao budući biskup ove crkvene zajednice, učvrstiš pastoralnu skrb i revnošću umnožiš trud da možeš za Krista udovoljiti ovoj tako bremenitoj službi.

Dano u Rimu, kod Sv. Petra, osamnaestoga dana mjeseca lipnja, godine Gospodnje dvije tisuće osme, četvrte godine Našega pontifikata.

Benedikt XVI., papa

*Velika nam djela
učini Svesilni,
sveto je Ime
njegovo!*

(usp. Lk 1,49)

Mons. Marin Srakić
nadbiskup i metropolit dakovačko-osječki

HODOČAŠĆE
U ĐAKOVAČKU PRVOSTOLNU CRKUVU
- manju baziliku Sv. Petra
i svečano liturgijsko zborovanje

Đakovo, subota 4. listopada 2008. godine

prigodom
ponovne uspostave drevne Srijemske biskupije,
osnivanja Đakovačko-osječke crkvene pokrajine
i uzdignuća Đakovačko-osječke nadbiskupije
na metropolitansko sjedište

*Velika nam djela
učini Svesilni,
sveto je Ime
njegovo!*

(usp. Lk 1,49)

Mons. Marin Srakić
nadbiskup i metropolit dakovačko-osječki

SVEČANO LITURGIJSKO ZBOROVANJE
u konkatedralnoj crkvi Sv. Petra i Pavla

Osijek, nedjelja 12. listopada 2008. godine

prigodom
uzdignuća grada Osijeka
na stupanj nadbiskupskoga i
metropolitanskog susjedišta
te župne crkve Sv. Petra i Pavla na
dostojanstvo konkatedrale

*Ovo je dan
što ga učini
Gospodin!*

(usp. Ps 118,24)

Mons. Đuro Gašparović
biskup srijemski

HODOČAŠĆE
U SRIJESKOMITROVAČKU KATEDRALU
- manju baziliku Sv. Dimitrija
i svečano liturgijsko zborovanje

Srijemska Mitrovica, nedjelja 26. listopada 2008.

prigodom
ponovne uspostave drevne Srijemske biskupije,
osnivanja Đakovačko-osječke crkvene pokrajine
i uzdignuća Đakovačko-osječke nadbiskupije
na metropolitansko sjedište